

การวิเคราะห์เนื้อหาและเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรัก
ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย

นางสาว ปิยดา อินทรวรพัฒน์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์

คณะ นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-4860-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANALYSIS OF CONTENT AND PROPAGANDA TECHNIQUE OF THE IRAQ WAR
AS APPEARED IN LOCAL THAI NEWSPAPERS

Miss Piyada Intaravorapat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-4860-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงคราม อิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย
โดย	นางสาวปิยดา อินทวรรณพัฒน์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิโรโสภณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ปิณฑน์ไธวาท)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิยดา อินทรวรพัฒน์ : การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย. (ANALYSIS OF CONTENT AND PROPAGANDA TECHNIQUE OF THE IRAQ WAR AS APPEARED IN LOCAL THAI NEWSPAPERS)
อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ธนวดี บุญลือ, จำนวนหน้า 135 หน้า. ISBN 974-17-4860-4.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในการรายงานข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน นอกจากนี้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์กับเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อในสงครามอิรักและศึกษาการใช้แหล่งข่าวอ้างอิงของหนังสือพิมพ์ไทยในการรายงานข่าวสงครามอิรัก ซึ่งสะท้อนการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในสงครามอิรักของฝ่ายสหรัฐอเมริกา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่ใช้นำเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักมากที่สุด คือรูปแบบการรายงานข่าวในช่วงก่อนการเกิดสงครามและช่วงระหว่างการเกิดสงคราม ปรากฏพบลักษณะเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อครบทั้งเจ็ดประการ โดยเทคนิคการสร้างความปลอดภัยให้กับพวกตนปรากฏพบมากที่สุด แตกต่างจากช่วงก่อนประกาศยุติสงคราม ซึ่งปรากฏพบลักษณะเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเพียงบางประการ วัตถุประสงค์คือเพื่อเป็นการย้าสาร วาทกรรมที่ปรากฏมีความสัมพันธ์กับรูปแบบทั้งเจ็ดประการของโฆษณาชวนเชื่อ และวาทกรรมช่วยสื่อความหมายให้ผู้รับสารเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยมีการใช้แหล่งข่าวอ้างอิงของทางตะวันตกมากกว่าทางตะวันออก เนื่องจากการรายงานเน้นการให้ข้อมูลของฝ่ายสหรัฐอเมริกามากกว่าฝ่ายอิรัก

ภาควิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา ประชาสัมพันธ์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2547 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4585227828 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATIONS

KEY WORD: CONTENT ANALYSIS / IRAQ WAR / PROPAGANDA TECHNIQUE

PIYADA INTARAVORAPAT : ANALYSIS OF CONTENT AND PROPAGANDA
TECHNIQUE OF THE IRAQ WAR AS APPEARED IN LOCAL THAI NEWSPAPERS.
THESIS ADVISOR : THANAVADEE BOONLUE Ph.D., 135 pp. ISBN 974-17-4860 -4.

The purpose of this research is to study the propaganda techniques used in the Iraq war which is appeared in 2 Thai local newspapers which are Thai Rath and Mathichon. This research aims also to study the relationship between the form and meaning of discourses and the propaganda techniques in the news. Furthermore, sources of news of Iraq war are investigated as well.

The result of this study revealed that the Iraq war was presented mostly in the form of news reporting both before and during war occurrence .The news interpretation discovered 7 propaganda techniques used by the news sources. The techniques of making glitter generalities device on their own party was used the most. During the war, the discourses were different from those before the announcement of end of war. At the end of the war, only a few techniques were used to confirm U.S. view of righteousness and just by projecting the messages repeatedly . The discourses were related to the 7 propaganda techniques which were able to build positive attitude toward the U.S. side. The western news sources are cited much more frequently than those of the east due to the volume of information given out by the United States side.

Department Development Communications Student's signature.....

Field of study Public Relation

Advisor's signature.....

Academic year 2004

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดจากการความพยายามตั้งใจจริงของผู้วิจัย ซึ่งตลอดเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณในความกรุณา ความช่วยเหลือให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ และข้อแนะนำต่างๆ จากอาจารย์ รศ.ดร.ธนวดี บุญสี้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งมีความอดทนอย่างสูงในการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ และให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พีระ จิรโสภณ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์อรวรรณ ปิลาณีโฮวาท ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะต่าง ๆ จากท่านอาจารย์ทั้งสอง สามารถช่วยทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ด้วยเนื้อหาทางวิชาการมากขึ้น

ขอบคุณสำหรับความมีน้ำใจ ความช่วยเหลือและให้กำลังใจจากพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ และที่ไม่อาจลืมได้ต้องขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยความมานะพยายาม ทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ช่วยเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ จนได้รับความสำเร็จในวันนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหา.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคในการโฆษณาชวนเชื่อ.....	13
แนวคิดการโน้มน้าวใจ.....	17
แนวคิดเรื่องวาทกรรม.....	23
แนวคิดสื่อมวลชนในการสร้างความเป็นจริงในสังคม.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
ประชากร.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การนำเสนอข้อมูล.....	35
4. ผลการวิจัย.....	36
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	135

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงรูปแบบการนำเสนอข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอิรัก.....	35
ตารางที่ 2 แสดงรูปแบบการวิเคราะห์รูปแบบตามการนำเสนอแยกออก..... เป็นตามช่วงเวลาต่าง ๆ	39
ตารางที่ 3 แสดงทิศทางการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สงคราม..... อิรักในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ข่าว	40
ตารางที่ 4 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ช่วงที่ 1	42
ตารางที่ 5 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ช่วงที่ 2	44
ตารางที่ 6 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ช่วงที่ 3	45
ตารางที่ 7 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชน ช่วงที่ 1	46
ตารางที่ 8 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชน ช่วงที่ 2	47
ตารางที่ 9 แสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตาม..... พาดหัวข่าวที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชน ช่วงที่ 3	49
ตารางที่ 10 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามใน..... ช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	51
ตารางที่ 11 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามใน..... ช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	52
ตารางที่ 12 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามใน..... ช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	53
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนวาทกรรมที่เชื่อมโยงที่ปรากฏกับเทคนิค..... การตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 1 - 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	53
ตารางที่ 14 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณาม..... ในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน	56

ตารางที่ 15 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณาม.....	57
ในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 16 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณาม.....	57
ในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 17 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงที่ปรากฏกับเทคนิคการตั้งชื่อ.....	58
ประณามในช่วงที่ 1 -3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 18 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	60
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 19 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	62
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 20 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	62
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 21 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	63
แพรวพราวในกับพวกตนช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 22 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	65
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 23 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	66
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 24 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	67
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 25 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างควม.....	68
แพรวพราวในกับพวกตนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 26 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	70
ความสนใจในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 27 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	71
ความสนใจในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	

สารบัญ (ต่อ)

ญ

	หน้า
ตารางที่ 28 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	72
ความสนใจในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 29 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	72
ความสนใจในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 30 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	74
ความสนใจในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 31 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	75
ความสนใจในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 32 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	76
ความสนใจในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 33 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้าย.....	76
ความสนใจในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 34 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	78
สนับสนุนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 35 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	79
สนับสนุนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 36 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	80
สนับสนุนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 37 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	80
สนับสนุนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 38 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	81
สนับสนุนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 39 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	82
สนับสนุนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 40 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	83
สนับสนุนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 41 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างอิง.....	83
สนับสนุนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	

สารบัญ (ต่อ)

ฎ

	หน้า
ตารางที่ 56 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	96
พวกมากลากไปในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 57 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	97
พวกมากลากไปในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 58 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	97
พวกมากลากไปในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 59 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	98
พวกมากลากไปในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 60 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	99
พวกมากลากไปในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 61 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	99
พวกมากลากไปในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 62 แสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธี.....	100
พวกมากลากไปในช่วงที่ 1 -3 ในหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 63 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่ง.....	102
ข่าวต่างประเทศ	
ตารางที่ 64 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าว.....	102
ตะวันตก	
ตารางที่ 65 แสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากสำนักข่าว.....	103
Big Four	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เกิดโศกนาฏกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2544 สหรัฐอเมริกาได้พยายามเสนอข่าวผ่านทางสื่อมวลชนข้ามประเทศหลายครั้งเกี่ยวกับ “ลัทธิการก่อการร้าย” (Terrorism) และนโยบายของสหรัฐอเมริกาในการ “ปกป้องโลกจากการก่อการร้าย” โดยกล่าวถึงขบวนการอัลกออิดะห์และผู้นำบางประเทศที่เริ่มถูกระบุในคำแถลงผ่านข่าวผ่านทางสื่อมวลชนว่าเป็น “แกนแห่งความชั่วร้าย” โดยมีการแถลงพาดพิงและพยายามจะเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้กับประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนแห่งประเทศอิรัก

นอกจากนี้ ทางประเทศสหรัฐอเมริกายังได้ประโคมข่าวติดต่อกันมาตลอด เพื่อสร้างภาพที่น่ากลัว ไม่ว่าจะเป็นข่าวเรื่องอาวุธร้ายแรงและอาวุธชีวภาพที่ซ่อนอยู่ในประเทศอิรัก ไม่ว่าจะเป็นอาวุธร้ายแรงและชีวภาพที่ซ่อนอยู่ในอิรัก รวมถึงได้ใช้กลวิธีทางด้านข่าวสารต่าง ๆ ในการแสดงเหตุผลและชักชวนประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสหประชาชาติให้ลงมติที่จะใช้กำลังทางทหารเพื่อ “ปลดปล่อยประชาชนชาวอิรักจากการปกครองของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน”

เราสามารถตรวจพบพลวัตการสร้าง “ภาพความชั่วร้าย” ตามทัศนะของผู้นำรัฐบาลอเมริกันที่เผยแพร่ผ่านเครือข่ายสื่อมวลชนระหว่างประเทศในมน้ำวมโนทัศน์สาธารณชนโลกให้คล้อยตามประเด็นเรื่อง สงครามกับการก่อการร้าย ดังจะเห็นได้จากถ้อยคำแถลงผ่านเครือข่ายสื่อมวลชนระหว่างประเทศของประธานาธิบดีจอร์จ บุช จูเนียร์ของสหรัฐกับนายกรัฐมนตรีโทนี่ แบลร์ของอังกฤษ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2545 (ประมาณ 1 ปี หลังเหตุการณ์ก่อการร้ายถล่มตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์) อันมีใจความสำคัญอันสะท้อนถึงความพยายามในการยกระดับความรุนแรงของ “สงครามกับการก่อการร้าย” ต่อเนื่องจากสภาวะที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้วในอัฟกานิสถาน ไว้ดังนี้

“ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช จูเนียร์ ของสหรัฐอเมริกากับนายกรัฐมนตรี โทนี่ แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักรร่วมกันสร้างความฮือฮาน่าหวาดเสียวต่อประชาคมโลกอีกครั้ง ในการออก

คำแถลงเชิงกร้าวสอด้รับกันใกรณัที่จั้จัดการด้ว้ความรูนแรงกับประเทศอิรัก หากอิรักไม่ยอมใ้กองกำลังสหประชาชาติเข้าไปตรวจสอด้ค้นหาอาวุธสงครามร้ายแรงภายในประเทศอิรัก ...ทุกวันนี้สื่อมวลชนโลกมี “ความจริงเสมือน” ซุดใหม่เข้ามาแทนที่ “ความจริงเสมือน” ซุดเก่าที่รัฐบาลอเมริกาันเคยใ้ใส่ล่ากลุ่มขบวนการผู้เคยขัดขวางการขยายผลประโยชน์ของลุ่มทุนข้ามชาติอเมริกาัน

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 “ความจริงเสมือน” ซุดเก่าที่รัฐบาลอเมริกาันและสื่อมวลชนตะวันตกเคยร่วมสร้างในประชาคมโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กล่าวถึงคือ “ความจริงเสมือน” เรื่องการก่อการร้ายของขบวนการคอมมิวนิสต์และภาวะสงครามเย็นตามทีประธานาธิบดีแฮร์ริ เอส. ทูแมน (อเมริกาัน) ประกาศคำแถลงเชิงกร้าวใ้ชาวโลกรับรู้ว่า รัฐบาลอเมริกาันจะต่อสู้และกำจัด “ลัทธิคอมมิวนิสต์” ในทุกที่ ทุกเวลา ทุกรูปแบบ

“ความจริงเสมือน” เกี่ยวกับบทบาทและความเลวร้ายของ “ลัทธิการก่อการร้าย” ถูกสร้างภาพขึ้นในช่วงปลายคริสต์ทศวรรษ 1940 แล้วขยายไปสู่ภาวะ “ความรุนแรงจริง” ของเหตุการณ์สงครามต่าง ๆ เช่น ใน ยุโรปตะวันออก อเมริกาันใต้ เกาหลี อินโดจีน เอเชียอาคเนย์ระหว่างช่วง 2-3 ทศวรรษถัดมา..วันนี้ภาพ “ความจริงเสมือน” เกี่ยวกั “ลัทธิการก่อการร้าย” กำลังถูกร่วมกันสร้างขึ้นอย่างมันคงทุกขณะ โดยสอด้รับกันระหว่างผู้นำทางการเมืองในประชาคมโลก (เช่น ประธานาธิบดีบุชและนายกรัฐมนตรึแบลร์) โดยบทบาทของสื่อมวลชนตะวันตก (เช่นสำนักข่าวซีเอ็นเอ็นและเครือข่ายโทรทัศน์ภายในประเทศอเมริกาัน) รวมทั้งโดยบทบาทของนักวิชาการสถาบันในโลกตะวันตก (เช่น ศาสตราจารย์ฮันติงตันกับงานเขียนเรื่อง “Clash of Civilization”)

“ความจริงเสมือน” เหล่านี้ถอยจากละทิ้งจำเลยเก่าหรือตัวละครเดิม คือ คอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นมิตรกันมากขึ้นแล้วกั “ทุนนิยม” แล้วหันไปจับและสร้างภาพความเลวร้ายใหม่ใ้กั “จำเลยใหม่” เช่น อัลกออิดะห์ อาหรับ มุสลิม อิรักและประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน เป็นต้น (วรพล พรหมิกบุตร, 2545)

จากข้อความที่ปรากฏดังกล่าว สื่อมวลชนเป็นเพียงช่องทางเดียวที่สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ใ้คนทั้งโลกได้รับรู้ความเคลื่อนไหว แต่เราไม่สามารถทราบได้เลยว่าสื่อมวลชนใ้ทำหน้าที่เสนอข่าวสารและความจริงอย่างเที่ยงธรรมหรือไม่

โดยหน้าที่หลักแล้วสถาบันสื่อสารมวลชน เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในด้านการสื่อสารในสังคม โดยการส่งสารต่าง ๆ ไปยังสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะยิ่งสมาชิกในสังคมมีมากเท่าไร การสื่อสารมวลชนก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้น การสื่อสารมวลชนจึงเป็นส่วนประกอบหลักที่จะช่วยจรรโลงให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมีเอกภาพ

Dennis Mcquail (1987, 64) ผู้ซึ่งศึกษาวิจัยด้านสื่อสารมวลชน ได้กล่าวว่า สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ซึ่งต่างก็เป็นระบบย่อยส่วนหนึ่งในสังคม ที่ทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านข้อมูลข่าวสาร ถ่ายทอดเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง เป็นระบบ พร้อมทั้งสามารถกระตุ้นเตือนชี้แนะแนวทางและปรับตัวของประชาชนเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในสังคม

ทั้งนี้ สื่อมวลชนนั้นเป็นผลผลิตจากความพยายามของมนุษย์ในสังคม ในการที่จะสื่อสารถึงคนจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว เป็นการตอบสนองความต้องการที่สำคัญส่วนหนึ่งของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม สื่อมวลชนจึงมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะผู้กระจายข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ตลอดจนความบันเทิงให้กับประชาชน (อรนุช วานิชทวีวัฒน์, 2539 : 1)

เนื่องจากสื่อมวลชนสามารถส่งข่าวสารไปสู่ประชาชนจำนวนมากที่อยู่คนละทิศทาง อยู่กันคนละสถานที่ในเวลาพร้อม ๆ กัน เราอาจแบ่งสื่อมวลชนได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (Publications) เช่นหนังสือพิมพ์ (Newspaper), วิทยุ (Radio), โทรทัศน์ (Television) และภาพยนตร์ (Film) (รัศมี อธิวัชรณพงศ์, 2531)

หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้านสามารถเข้าถึงประชาชนทุกชั้นในวงกว้าง และยังมีคุณสมบัติของความเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ ข่าวสารในหนังสือพิมพ์ยังให้รายละเอียดมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ และติดตามข่าวได้เสมอ อีกทั้งราคาถูกซื้อหาง่าย

นอกจากนั้น สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นี้ยังได้รับความคาดหวังที่จะทำหน้าที่เสมือนทูตสันติภาพ ผู้สร้างสรรค์สังคมแห่งมวลหมู่มนุษยชาติ กล่าวคือ นอกจากสร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกันภายในชาติแล้ว หนังสือพิมพ์ยังชักทอสายใยเชื่อมผู้คนทุกชาติ ภาษา ศาสนา เข้าด้วยกัน โดยสื่อมวลชนจะเป็นผู้สร้างสรรค์ โดยการสะท้อนปัญหาของเพื่อนมนุษย์ผู้ทนทุกข์ให้

ปรากฏ พร้อมระดมความคิดที่มีต่อปัญหา เช่น ปัญหาความอดอยาก ความยากจน สงครามและความขัดแย้ง การละเมิดสิทธิมนุษยชนของเพื่อนมนุษย์ ฯลฯ (ธีระยุทธ ลาตีฟี, 2541 : 5)

แต่ในการรายงานข่าวของสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรักที่ผ่านมา จัดอยู่ในประเภท “Journalism Program” อันประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ๆ คือ ต้องเป็นจริงที่เกิดขึ้น มีพยานหลักฐานยืนยัน มีวิธีการนำเสนอที่มุ่งให้สารสนเทศ (Information) รวมทั้งมีคุณสมบัติของความเป็นข่าว เช่น มีความสด มีความแปลก หรือมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ การรายงานข่าวจึงเป็นการเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ทว่าจะมีเหตุการณ์บางเหตุการณ์เท่านั้นที่ถูกเลือกนำมาเล่า (Schudson, 1991)

ดังนั้น ข่าวที่ถูกรายงานจากทางสหรัฐอเมริกาน่าจะเข้าข่ายของการโฆษณาชวนเชื่อ หรือ “Propaganda” เพราะบ่อยครั้งที่การโฆษณาชวนเชื่อถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง การโฆษณาชวนเชื่อเป็นการโฆษณาที่มุ่งประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว มีความมุ่งหมายที่จะโน้มน้าวความคิดและจิตใจคนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เห็นดีเห็นงามไปกับผู้โฆษณา หรือให้เป็นปฏิปักษ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยปิดบังอำพรางข้อเท็จจริง (พัชนี เที่ยจรรยาและคณะ, 2543)

ด้วยเหตุนี้จึงนำมาสู่ความสนใจในการศึกษาการนำเสนอถึงของหนังสือพิมพ์ไทยต่อเหตุการณ์สงครามระหว่างสหรัฐอเมริกา-อิรักตั้งแต่เริ่มต้นการเกิดสงครามจนกระทั่งวันที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ประกาศยุติสงครามของหนังสือพิมพ์ไทย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามว่าสะท้อนภาพเหตุการณ์การโฆษณาชวนเชื่ออย่างไร ความเป็นกลางและน่าเชื่อถือแค่ไหน ตามปัญหาการวิจัยที่จะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

ปัญหาคำวิจัย

1. ลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยเป็นอย่างไร
2. รูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยมีความสัมพันธ์กับการโฆษณาชวนเชื่อในเหตุการณ์สงครามอิรักอย่างไร
3. หนังสือพิมพ์ไทยเสนอเหตุการณ์สงครามอิรักผ่านมุมมองของแหล่งข่าวใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย
2. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยกับเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อในสงครามอิรัก
3. เพื่อศึกษาการใช้แหล่งข่าวอ้างอิงของหนังสือพิมพ์ไทยในการรายงานข่าวสงครามอิรัก

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้จะทำการวิเคราะห์เนื้อหาเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามอิรักจากหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและหนังสือพิมพ์ประชานิยมจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย คือ ไทยรัฐและมติชน โดยเลือกศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันที่ตีพิมพ์แพร่หลายและมียอดจำหน่ายสูงสุดในแต่ละประเภท โดยระยะเวลาในการวิเคราะห์เริ่ม ตั้งแต่ช่วงเริ่มสงครามจนกระทั่งวันประกาศยุติสงคราม คือตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

นิยามศัพท์

หนังสือพิมพ์ไทย หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ภาษาไทยที่ใช้ชื่อเดียวกัน ออกติดต่อกัน เป็นรายวันออกวางจำหน่ายทั่วประเทศทั้งประเภทคุณภาพและประชานิยม โดยเลือกศึกษาหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดของแต่ละประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 2 ฉบับ คือ ไทยรัฐและมติชน

ข่าว หมายถึง เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน หากไม่ได้รับความสนใจ หรือไม่น่าสนใจ ผู้สื่อข่าวก็จะไม่นำเสนอ ผู้อ่านจะไม่มีโอกาสรับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเลย ดังนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เหน็บียงคงอยู่ตรงนั้น ผู้อ่านจะทราบต่อเมื่อมีสื่อมวลชนหยิบยกเอาเหตุการณ์นั้นรวบรวมเป็นข้อเท็จจริงมาแล้ว หรือรายงาน หรือลงพิมพ์ เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ ก็ จะเกิดความสนใจขึ้นมา

สงครามสหรัฐอเมริกา-อิรัก หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งล่าสุดนับตั้งแต่ สงครามอ่าวเปอร์เซียรอบแรกสิ้นสุดลงในปี 1991 เมื่อประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชขึ้นรับ ตำแหน่งประธานาธิบดีต้องการใช้นโยบายปิดล้อม (Containment Policy) เพื่อมุ่งไปสู่ความ พยายามในการจำกัดอิทธิพลทั้งทางการเมืองและการทหารของอิรัก ซึ่งมีประธานาธิบดีซัดดัม ฮุ สเซนเป็นผู้ควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จภายในประเทศอิรัก และทางสหรัฐอเมริกากำหนดวัตถุประสงค์ หลักของยุทธศาสตร์ คือ อิรักจะต้องไม่มีฐานะเป็นภัยคุกคามต่อพันธมิตรหลักของสหรัฐอเมริกา

การสะท้อนความจริง หมายถึง การนำเสนอเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเกี่ยวข้องความเคลื่อนไหวของสงครามตั้งแต่เริ่มต้นสงครามจนกระทั่งวันประกาศยุติสงคราม ในรูปแบบต่าง ๆ ทางหน้าหนังสือพิมพ์ โดยเหตุการณ์นั้นจะมีส่วนก่อให้เกิดผลต่อการโฆษณาชวน เชื่อผ่านทางสื่อมวลชน

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนก แจกแจงและจัดระเบียบเนื้อหาให้เป็นที่ ประจักษ์เป็นจำนวนที่วัดได้ตามแบบแผน กฎเกณฑ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้จำแนกตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับการรายงานข่าวสงครามอิรัก ดังนี้

1. แหล่งข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยเลือกใช้ในการรายงานข่าว ได้แก่
 - แหล่งข่าวภายในประเทศ (Domestic news borrowing) เป็นการ อ้างข่าวที่ใช้แหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ นิตยสาร หนังสือ รวมทั้งสำนักข่าวในประเทศ
 - แหล่งข่าวต่างประเทศ (Borrowing from some foreign news) ได้แก่ การอ้างข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ อาทิ AP, UPI, AFP, Reuters รวมทั้งการอ้างข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ต่างประเทศอื่น ๆ เช่น Newsweek, CNN เป็นต้น
2. วาทกรรม ปฏิบัติการทางภาษา ที่ถูกรายงานผ่านทางหนังสือพิมพ์ไทย วาท กรรมจะช่วยอธิบายอุดมการณ์ทางความคิด และเหตุการณ์สงครามอิรักตาม ช่วงระยะเวลาที่เกิดขึ้นได้ด้วยการตีความหมายที่แฝงอยู่ภายใต้การรายงาน ข่าว

3. การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ ดังต่อไปนี้

- ข่าว หมายถึง เนื้อหาที่รายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามอิรัก ที่หนังสือพิมพ์เสนอต่อผู้อ่านและไม่มีการระบุผู้เป็นเจ้าของข้อเขียน นั้น
- บทบรรณาธิการ หมายถึง เนื้อหาที่มีการแสดงความคิดเห็นต่อ เหตุการณ์สงครามอิรัก เป็นส่วนที่สะท้อนถึงนโยบายของ หนังสือพิมพ์ที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างชัดเจนและรอบคอบ และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา
- คอลัมน์แสดงความคิดเห็น หมายถึง คอลัมน์ที่ปรากฏเป็นประจำใน ตำแหน่งหน้าหนังสือพิมพ์ มีการแสดงความคิดเห็นโดยระบุชื่อ นามปากกาของผู้เขียนคอลัมน์นั้น
- บทความแสดงความคิดเห็น / บทวิเคราะห์และสรุปพิเศษ หมายถึง เนื้อหาที่เป็นข้อเขียนในหน้าหนังสือพิมพ์นอกเหนือจากข่าว มีทั้งใน ส่วนของการรายงานเหตุการณ์ ส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็น หรือการวิเคราะห์ของผู้เขียน ทั้งนี้อาจจะมีการระบุชื่อ นามปากกา หรือชื่อผู้เขียนเนื้อหานั้น ๆ หรือไม่มีก็ได้

การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) หมายถึง การโฆษณาเพื่อมุ่งประโยชน์ของตนเพียง ฝ่ายเดียว ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งหมายโน้มน้าวความคิดและจิตใจผู้รับสารด้วยวิธีการ ต่าง ๆ ให้เกิดการสนับสนุนต่อการกระทำของตนและเกิดความรู้สึกปฏิบัติต่อฝ่ายตรงข้าม โดย บางครั้งก็ได้อำพรางข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นระหว่างการเกิดเหตุการณ์สงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักใน ครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เห็นลักษณะและทิศทางการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักของหนังสือพิมพ์ไทย เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความตระหนักในการใช้สื่ออย่างระมัดระวังมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่จะไม่มุ่งนำเสนอไปเพื่อประโยชน์ของใครฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
2. ทำให้ทราบวิธีการตลอดจนกระบวนการนำเสนอข้อมูลเชิงการโน้มน้าวใจอันเป็นการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อพิสูจน์องค์ความรู้ด้านการสื่อสารเพื่อการจูงใจ
3. ผลการศึกษาทำให้ได้แนวทางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการสร้างความน่าเชื่อถือสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสาร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับ สงคราม อีรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย” ได้รวบรวมทฤษฎี แนวความคิด ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหา
2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคในการโฆษณาชวนเชื่อ
3. แนวคิดการโน้มน้าวใจ
4. แนวคิดเรื่องวาทกรรม
5. แนวคิดสื่อมวลชนในการสร้างความเป็นจริงในสังคม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยทางสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมสูงในปัจจุบัน (พีระ จิโรโสภณ.2535 : 63) เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาถือว่าเป็นตัวบ่งชี้หรือสัญญาณที่สามารถ แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดว่า สื่อมวลชนทำงานได้อย่างไรนั้น สามารถพิจารณาได้จาก “เนื้อหา” และ “ความหมาย” ที่ถูกถ่ายทอดและถูกเปิดรับผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ นั้นเอง (กาญจนา แก้วเทพ.2541 : 319)

ความเป็นมาของการวิเคราะห์เนื้อหา

ความเป็นมาของการวิเคราะห์เนื้อหานั้น มีการกล่าวถึงไว้หลายแนว แนวทางหนึ่ง บอกว่า ความเป็นมาของการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหานั้น สามารถ ย้อนกลับไปได้ถึงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งหน่วยสืบราชการลับของฝ่ายพันธมิตรใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาจากสื่อมวลชนเพื่อคาดคะเนกำลังกองทัพฝ่ายเยอรมัน โดยพยายามที่จะสังเกต การออกอากาศรายการเพลงทางสถานีวิทยุในภาคพื้นยุโรป แล้วทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้งใน เชิงปริมาณ (จำนวนเพลง) และคุณภาพ (ประเภทเพลง) ระหว่างสถานีวิทยุของเยอรมันเองและ สถานีวิทยุของประเทศที่เยอรมันยึดครอง จากการสำรวจวิเคราะห์ของฝ่ายพันธมิตรทำให้สามารถ

คาดคะเนได้ในระดับหนึ่งถึงการเปลี่ยนแปลงกำลังกองทัพเยอรมันตามจุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป สำหรับในภาพพื้นแปซิฟิกนั้น จากการวิเคราะห์ปริมาณการติดต่อสื่อสารที่เพิ่มขึ้นตามจุดต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของการเตรียมแผนปฏิบัติการบนฐานทัพนั้น ๆ

หลังจากสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ได้มีการวิจัยศึกษาหลายเรื่องเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อในสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุ

เบอร์นาร์ด เบอเรลสัน (Berelson, 1952) ได้เขียนหนังสือชื่อ “การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิจัยการสื่อสาร (Content Analysis in Communication Research) พิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ.1952 ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นว่า เทคนิคการวิจัยแนวนี้ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการการสื่อสารว่าเป็นเครื่องมือการวิจัยที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการวิจัยอย่างมาก เพราะหลังจากที่หนังสือได้ตีพิมพ์เผยแพร่ก็ได้มีนักวิจัยนำเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาไปปรับปรุงพัฒนาใช้ในการวิจัยทางสื่อมวลชนอย่างกว้างขวางมาจนปัจจุบัน (พีระ จิโรโสภณ)

อีกแนวทางหนึ่งบอกว่า ตามหลักฐานที่แท้จริงแล้ว วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาได้มีการพัฒนา มาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 เริ่มด้วยนักศึกษาวิจัยทางด้านวารสารศาสตร์ใช้วิเคราะห์ความสำคัญ ของข่าวด้วยการนับบรรทัดของข่าวในหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวต่างประเทศหรือข่าวกีฬาแล้วนำมา เปรียบเทียบกับข่าวเรื่องเดียวกันในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือวัดขนาดของหัวข้อข่าวในหนังสือพิมพ์ ต่าง ๆ เพื่อมาเปรียบเทียบกันว่าในเรื่องเดียวกัน ฉบับใดให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด

ต่อมาราวปี 1948 ฮาโรลด์ ลาสเวล (Harold Lasswell) ได้นำเอาวิธีวิเคราะห์เนื้อหา มาศึกษาเรื่องประชามติ การโฆษณาชวนเชื่อซึ่งสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจมากในสงครามโลกครั้งที่ 2 การสื่อสารมวลชนสมัยนั้นได้รับการวิเคราะห์อย่างมีแบบแผนภายใต้หัวข้อว่า ใครพูด อะไร กับ ใคร ว่าอย่างไร และได้ผลอย่างไร นับเป็นโครงการใหญ่โครงการหนึ่งในยุคนั้น

การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นที่นิยมในหมู่นักสื่อสารมวลชนเห็นได้ชัดจากการที่มีผู้พยายามให้ คำอธิบายเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาที่หลากหลาย ดังนี้

คริสเพนดอร์ฟ (Krippendorff, 1980 : 21) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เป็นเทคนิคการวิจัยอย่างหนึ่งจากข้อมูลที่คล้ายคลึงกันที่เครื่องมือให้มีความเชื่อถือได้แสดงผล

สรุปที่ถูกต้อง เทียงตรง จากข้อมูลไปสู่สภาวะแวดล้อมของข้อมูลและนอกจากนี้ Krippendorff ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการในการวิเคราะห์เนื้อหาว่าประกอบไปด้วย

1. กระบวนการรับข้อมูล คือ ข้อมูลเป็นหน่วยหนึ่งของข่าวสาร ซึ่งบันทึกอยู่ในสื่อที่มีความคงทนถาวร ข้อมูลไม่ใช่ข้อเท็จจริงแต่เป็นการทำให้อยู่ในรูปแบบหนึ่งเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิเคราะห์เนื้อหาจะนำเอาข่าวสารที่ไม่มีโครงสร้างทางภาษาชัดเจนมาทำให้อยู่ในรูปของการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้มาจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีของปรากฏการณ์โดย

- 1.1 เรื่องที่น่าสนใจศึกษาต้องแยกเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unitizing)
- 1.2 จำนวนหน่วยที่บันทึกต้องผ่านสุ่มตัวอย่าง (Sampling) อย่างมีระบบ
- 1.3 หน่วยทุกหน่วยต้องมีการลงรหัสให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถวิเคราะห์ได้

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูล (Data Reduction) คือ การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่สามารถนำมาใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

3. การอนุมานข้อมูล (Inference) คือ การพิจารณาข้อมูลอย่างมีเหตุผลซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการใช้สถิติและต้องทำอย่างมีความเที่ยงตรง

4. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ กระบวนการในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่สังเกตได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือมีการพรรณนาผลของการวิเคราะห์ชัดเจน

สรวงศ์วี คชาชีวะ (2525) ได้สรุปความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยที่ศึกษาในเชิงวิทยาศาสตร์
2. การวิเคราะห์เนื้อหา ต้องมีการสร้างเครื่องมือที่มีความเป็นปรนัย และเชื่อถือได้ คือ

สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลชุดเดียวกัน แต่ต่างสถานการณ์และผู้วิจัยต่างกัน แต่ได้ผลสรุปออกมาเหมือนกัน

3. การวิเคราะห์เนื้อหา ควรอธิบายความหมายได้ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ อย่างมีความเที่ยงตรงตามธรรมชาติของสาร

เบเรลสัน (Berelson, 1971 : 16-18) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เป็นวิธีการที่มุ่งบรรยายและอธิบายเนื้อหาของสื่อสารมวลชนที่ง่าย ไม่มีเงื่อนไข มีความตรงไปตรงมา และมีระบบโดยใช้หลักการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

เคอริงเจอร์ (Kerlingers, 1972 : 525) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่าเป็นวิธีการศึกษาและการวิเคราะห์สื่อมวลชนอย่างมีระบบ มีความเป็นปรนัยและเป็นการวัดตัวแปรในเชิงปริมาณ ใช้ในการหาความสัมพันธ์หรือความถี่ของสิ่งที่ปรากฏในสื่อมวลชนต่าง ๆ

วอลิเซอร์ และวีเนนอร์ (Walizer and Wienir, 1978) ให้ความหมายว่า คือ กระบวนการวิธีใด ๆ ที่เป็นระบบระเบียบสร้างขึ้นมาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาของสารสนเทศที่เก็บบันทึกไว้

จากคำนิยามต่าง ๆ ดังกล่าว พอจะสรุปลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ว่าประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ

1. ความเป็นกลางหรือตรงไปตรงมา (Objective) ไม่ว่าจะมีการวิจัยโดยวิธีการเดียวกันกี่ครั้งก็ตาม การวิจัยจะให้ผลสรุปเหมือนกันทุกครั้ง
2. เป็นระบบ (Systematic) ผู้วิจัยจะต้องมีวิธีการที่เป็นระบบ
3. สามารถอธิบายได้ในเชิงปริมาณ (Quantitative) หมายถึง การแสดงผลได้ด้วยตัวเลขทางสถิติ เช่น การกระจายความถี่ ตารางความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ หรือค่าร้อยละ
4. ชัดเจน (Manifest) เนื้อหาที่นำมาวิจัยต้องชัดเจนทดสอบได้ไม่มีเงื่อนไข

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาข่าวสาร เป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความหมายของข้อมูลและเป็นกระบวนการทำให้ข้อมูลที่อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ ดังจะเป็นแนวคิดที่จะช่วยอธิบายการศึกษาลักษณะวาทกรรมเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษาจากสาร (Message)

ทฤษฎีเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ

กาญจนา แก้วเทพ (2541 : 83-87) กล่าวว่า การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวขนาดใหญ่ (Persuasion Communication) เกิดมาจากสภาวะที่เป็นจริงในช่วงทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 20 นี้ ในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและอเมริกากำลังเผชิญหน้ากับสภาวะแบบใหม่ คือ สงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นสงครามแบบที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ สังคมในประเทศยุโรปและอเมริกาเริ่มกลายเป็นสังคมที่มวลชนอยู่กันอย่างแตกแยกเป็นปัจเจก (Atomized Mass) ผู้นำประเทศต่าง ๆ จึงหันมาหาสื่อที่เป็นหลักของสังคมมวลชน คือ สื่อมวลชน และได้นำมาพัฒนากลยุทธ์ต่าง ๆ ในการปลุกเร้าโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนทุกคนเห็นด้วยและให้ความร่วมมือในการทำสงคราม

เนื่องจากความหลากหลายของการโฆษณาชวนเชื่อที่เกิดขึ้นในช่วงสงคราม ทำให้นักทฤษฎีโฆษณาชวนเชื่อได้จำแนกประเภทของการโฆษณาชวนเชื่อออกเป็น 3 แบบคือ แบบสี่ขา สี่ค้ำและสี่เทา การโฆษณาชวนเชื่อแบบสี่ค้ำก็คือ การโฆษณาแบบที่ตั้งใจจะใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการโกหกหลอกลวงเป็นการเฉพาะ เช่น ในกรณีการโฆษณาของพวกนาซี ส่วนการโฆษณาชวนเชื่อแบบสี่ขา คือ การโฆษณาที่ตั้งใจจะจัดการเผยแพร่ความคิดและข้อมูลที่เป็นอันตราย รวมทั้งการใส่ข้อมูลด้านบวกเพื่อเบนความสนใจของประชาชนออกไปจากเรื่องราวที่กำลังเป็นประเด็นอยู่ ส่วนการโฆษณาแบบสี่เทาก็รวมเอาทั้งการเผยแพร่ข้อมูลหรือแนวคิดที่อาจจะมีทั้งจริงและลวงปนๆกันไป อย่างไรก็ตาม เมื่อนำเอาหลักการนี้มาตัดสินใจว่าอะไรจะเป็นการโฆษณาชวนเชื่อชั้นดีหรือชั้นเลวแล้วก็ยากที่จะกระทำได้ เพราะหากการโฆษณาชวนเชื่อชั้นดีให้ผลประโยชน์แก่ฝ่ายของผู้ตัดสิน

ในยุคที่สามของพัฒนาการโฆษณาชวนเชื่อ แม้ว่าสงครามโลกครั้งที่ 1 จะจบสิ้นลงแล้ว ทว่าการโฆษณาชวนเชื่อกลับไม่สิ้นสุดกลับมีบทบาทขยายตัวต่อไปโดยเฉพาะสังคมอเมริกันและยุโรป ในครั้งนี้วิทยุและภาพยนตร์ สื่อตัวใหม่ได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างค่ายและพรรคการเมืองต่าง ๆ

ดังนั้น กลุ่มผู้ปกครองอเมริกันจึงเริ่มให้เงินสนับสนุนนักวิชาการตามมหาวิทยาลัยให้ทำการวิจัยศึกษาวิธีการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้ได้คำตอบที่แท้จริงอันจะนำมาสู่การวางแผนเพื่อตอบโต้หรือควบคุม ด้วยเหตุนี้ ความเข้าใจต่อเรื่องการโฆษณาชวนเชื่ออย่างเป็นทางการระเบียบด้วยวิธีการศึกษาที่เป็นวิทยาศาสตร์ จึงก่อตัวขึ้นในวงวิชาการ และในเวลาเดียวกันก็ก่อให้เกิดการโต้แย้งกันบนพื้นฐานทางวิชาการมากขึ้นกว่าเดิมที่การโฆษณาชวนเชื่อจะตกอยู่ในสภาพทางการเมืองอยู่ตลอดเวลา

ความเชื่อบางประการของการโฆษณาชวนเชื่อ

1. โดยพื้นฐานแล้ว นักโฆษณาชวนเชื่อในฐานะผู้ส่งสารจะมีทัศนคติแบบ “ผู้ที่เหนือกว่า” (Elitist) ถือเป็นผู้ที่ “มีความเข้าใจที่ดีกว่า” (Paternalistic) กว่าผู้รับสารของตน พวกเขามีความเชื่อว่าประชาชนผู้รับสารต้องการการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ความเชื่อ และการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของผู้รับสารเอง มิใช่เพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายนักโฆษณา
2. หากจำเป็นต้องมีการนำเอาการโกหก หลอกลวง บิดเบือนข้อมูลมาใช้เป็นกลยุทธ์การโฆษณาชวนเชื่อแล้ว นักโฆษณาชวนเชื่อจะให้เหตุผลว่าทั้งหมดนั้นต้องทำไปเนื่องจากความจำเป็นเพราะลักษณะที่อ่อนด้อยของ *ฝ่ายประชาชนผู้รับสาร* ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนนั้นมีลักษณะไร้เหตุผล ไร้การศึกษา หรือไร้ซึ่งความสนใจในการคิดพิจารณาไตร่ตรอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องล่อลวงใช้กำลังบังคับ หรือล่อลวงให้เรียนรู้กับข้อมูลที่ผิดพลาด เหตุผลง่าย ๆ สนับสนุนความชอบธรรมของนักโฆษณาชวนเชื่อก็คือ ถ้าประชาชนรู้จักคิดรู้จักใช้เหตุผลได้เอง เราก็เพียงแค่อธิบายทุกอย่างให้ฟัง พวกเขาจะเข้าใจได้เองแต่ส่วนใหญ่แล้วทุกอย่างมิได้เป็นเช่นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวลาที่ประชาชนเข้ามาสู่แวดวงของการเมือง พวกเขาก็จะมีลักษณะเหมือนเด็ก ๆ ที่ไม่รู้จักรับฟังคำอธิบายที่มีเหตุผล
3. นักโฆษณาชวนเชื่อมีเหตุผลที่รองรับหลักการที่ว่า “ต้องเผยแพร่ข่าวสารของฝ่ายเราเท่านั้น และต้องปิดกั้นข่าวสารของฝ่ายตรงข้าม” ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขาเชื่อว่าโดยทั่วไปแล้วประชาชนนั้นจะถูกหลอกลวงได้โดยง่ายจะตกเป็นเหยื่อของคนที่ฉลาดกว่า ดังนั้น จึงไม่อาจอนุญาตให้ประชาชนรับฟังข่าวสารของทั้งสองฝ่ายได้ เพราะความสับสนจะเกิดตามมา
4. หลักการพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการปฏิบัติงานของนักโฆษณาชวนเชื่อก็คือ “หากมีเป้าหมายที่ถูกต้องแล้ว วิธีการที่จะบรรลุนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็วิธีการที่ถูกต้องหรือไม่ก็ตาม” (The end justifies the means) ดังนั้น วิธีการพูดความจริงเพียงครั้งเดียว วิธีการโกหกอย่างตรง ๆ จึงเป็นทั้งวิธีการที่ถูกต้องและจำเป็น ที่จะต้องนำใช้เพื่อประชาชนยกเลิกความคิดที่ผิดพลาดและรับแนวคิดใหม่ที่นักโฆษณาถ่ายทอดได้

นักโฆษณาชวนเชื่อจะไม่ลังเลเลยที่จะใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า การเผยแพร่ข่าวสารที่ผิด ๆ (Disinformation) ที่อาจจะบิดเบือนความจริงหรือปั้นแต่งข้อมูลขึ้นมาเองเพื่อที่จะสร้างความ

เสียหายให้แก่ฝ่ายตรงข้ามและโดยทั่วไป จะมีการปกปิดแหล่งข่าวที่เผยแพร่ข้อมูลจอมปลอม เหล่านี้มีให้สาวมาถึงตัวนักโฆษณาชวนเชื่อได้

Baran & Davis (1995) วิเคราะห์ว่า ทฤษฎีเรื่องการโฆษณาชวนเชื่อในช่วงทศวรรษ 1930 นั้นมีทฤษฎีหนุนหลังคือ ทฤษฎี Magic Bullet Theory หรือทฤษฎีกระสุนปืน

ทฤษฎีกระสุนปืนนั้น มีวิวัฒนาการมาในตัวเองเป็นหลายช่วง คือ ในช่วงแรก ทศวรรษ 1920 เป็นยุคทฤษฎีกระสุนปืนที่ใช้คำอธิบายแบบง่าย ๆ ที่ว่าข่าวสารจากสื่อมวลชน จะวิ่งเข้าทะลุความคิดและจิตใจของผู้รับสาร ประดุจลูกกระสุนที่วิ่งออกจากตัวปืนแล้วพุ่งเข้าสู่เป้า

เนื้อหาสาระที่สำคัญของทฤษฎีกระสุนปืน ก็คือ ทักษะที่มีความเชื่อถือในศักยภาพของ สื่อมวลชนที่ว่า จะสามารถฉีด “เนื้อหาข่าวสารแบบหนึ่ง” (เป็นลูกกระสุนหรือตัวยาในเข็ม) เข้าไปยังกลุ่มผู้รับสารทุกกลุ่ม ซึ่งเปิดรับสารด้วยวิธีการเดียวกันและสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างฉับพลัน และโดยตรงอย่างที่คุณส่งสารตั้งใจเอาไว้

นักทฤษฎีโฆษณาชวนเชื่อคิดว่าผู้ส่งสารสามารถจะสร้างความเกี่ยวโยงระหว่างข่าวสารของฝ่ายเรา (สิ่งเร้าที่ดี) เข้ากับปฏิกิริยาตอบสนองในด้านบวก เช่น ความเชื่อศรัทธา จงรักภักดี และในทางตรงข้ามก็สร้างความเชื่อมโยงระหว่างข่าวสารของศัตรูเข้ากับปฏิกิริยาเชิงชังเกลียดกลัวและต่อต้านของประชาชนได้ โดยทั่วไป ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีอำนาจที่จะใช้เหตุผลต้านทานพลังของกระสุนข่าวสารดังกล่าวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากข่าวสารนั้น ถูกออกแบบมาให้เจาะทะลุผ่านเกราะระบบของจิตสำนึกของบุคคลเข้าสู่ระดับชั้นในของจิตใจ คือ จิตใต้สำนึก (Subconsciousness) ผู้รับสารก็จะยิ่งหมดหนทางที่จะปกป้องตนเองได้

ทฤษฎีโฆษณาชวนเชื่อของ Lasswell ได้ปฏิเสธเนื้อหาและวิธีการอธิบายเรื่องทฤษฎีกระสุนปืนแบบง่าย ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยที่เขาเห็นว่า เนื้อหาของทฤษฎีดังกล่าวมุ่งให้ความสนใจกับภาวะที่ไร้เหตุผลและอ่อนแอต่อการโน้มน้าวของผู้รับสารมากกว่าที่จะให้ความใส่ใจกับการออกแบบเนื้อหาและวิธีการส่งข่าวสาร เขาอธิบายต่อว่า เงื่อนไขที่เกิดภาวะสงครามหรือเศรษฐกิจตกต่ำนั้น สภาพทางจิตใจของประชาชนจะเสียสมดุลย์ และโดยเฉพาะภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวเท่านั้นที่ประชาชนจะถูกโน้มน้าวให้คล้อยตามอย่างไร้เหตุผล

นอกจากนี้ Laswell มีความเห็นว่า ผู้สื่อสารจำเป็นต้องรู้จักการวางแผนกลยุทธ์การรณรงค์ที่ให้ผลระยะยาวและมีการเตรียมการอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้สัญลักษณ์ที่สามารถเชื่อมโยงกับความรู้สึกของผู้รับ กระบวนการนี้จะเป็น “การอบรมบ่มเพาะ” (Cultivation) มากกว่าอาการทะลุทะลวงแบบฉับพลันของลูกกระสุน และหากกลยุทธ์การปลูกฝังนั้นทำงานได้ผลก็จะเกิดการสร้างสิ่งที่เรียกว่า “สัญลักษณ์ร่วมขึ้นมา” (Collective/master symbols) และปัจจัยที่สำคัญ คือ การใช้เวลาสั่งสมอย่างต่อเนื่องยาวนานและการเลือกใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน

W.Lippman มีความเชื่อที่คล้ายคลึงกับ Lasswell ที่ว่าประชาชนมักจะต้องตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ จึงควรที่จะมีกลไกช่วยปกป้องและเขาไม่เชื่อว่า หากปล่อยให้สื่อมวลชนมีการควบคุมกันเองตามลำพังจะเป็นหลักประกันที่เพียงพอ ดังนั้น เขาจึงเสนอให้มีองค์กรกึ่งราชการที่ประกอบด้วยนักวิชาการที่จะศึกษาวิจัยประเด็นเรื่องผลกระทบจากสื่อมวลชนอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อช่วยให้ข้อเสนอแนะสำหรับประกอบการดำเนินงานของสื่อมวลชน

John Dewey ผู้เป็นทั้งนักปรัชญาและนักการศึกษาได้คัดค้านทัศนะของ Lasswell & Lippman โดยเฉพาะส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติที่ว่าในการปกป้องมวลชนให้รอดพ้นจากการเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยนักวิชาการผู้ยึดมั่นและเกาะติดอยู่กับผลงานศึกษาวิจัยอย่างเที่ยงตรง ในฐานะนักการศึกษาที่เชื่อมั่นในศักยภาพของการศึกษา Dewey เห็นว่าประชาชนไม่ควรที่จะต้องมีผู้อื่นมาคอยช่วยทำหน้าที่เป็น “องค์กรพิทักษ์การโฆษณาชวนเชื่อ” ให้ หากทว่าประชาชนควรที่จะติดตั้งกลไกป้องกันตนเองมากกว่า และหากว่าสื่อมวลชนจะช่วยทำหน้าที่สอนให้ประชาชนรู้จักต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อแล้ว ต่อไปประชาชนก็จะดูแลตนเองได้

และนอกจากนี้ Dewey ได้นำเสนอหน้าที่บทบาทของสื่อมวลชนว่า สื่อมวลชนจะต้องไม่เพียงเล่นบทบาทเป็นผู้รายงานข่าวสารเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นเท่านั้น หากทว่าจะต้องแสดงบทบาทเป็น “ครูใหญ่” ที่ให้การศึกษแก่สาธารณชนด้วยในการแสดงบทบาทนี้ แทนที่สื่อมวลชนจะรายงานแต่กิจกรรมหรือเหตุการณ์ (Action) ที่เกิดขึ้นอย่างกระจัดกระจาย สื่อกลับจะต้องนำเสนอวิธีคิดและปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์เหล่านั้น สื่อจะต้องสอนวิธีคิดที่ก่อปรไปด้วยลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ พร้อมทั้งชี้แนะให้ประชาชนรู้จักอภิปรายภายในประเด็นที่มีความสำคัญในสังคม

ซึ่งแนวคิดนี้ใช้ในการทำการศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการสร้างศึกษาสารที่จะก่อให้เกิดอิทธิพลต่อตัวผู้รับสาร ให้มีการเปลี่ยนความคิด ทักษะคิดยอมรับในการกระทำ นั่นคือในการวิจัยนี้จะต้องนำเอาทฤษฎีการโฆษณาชวนเชื่อใช้ในการหาปัจจัยที่จะทำให้สารที่ทางประเทศสหรัฐอเมริกา สื่อสารผ่านทางสื่อมวลชนนั้นประสบผลสัมฤทธิ์พลเพื่อให้ทุกคนรู้สึกเห็นด้วยในการตัดสินใจกระทำการใช้กำลังทางทหารเข้าไปยังประเทศอิรัก

แนวคิดการโน้มน้าวใจ

การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

ความหมายของการโน้มน้าวใจ

ในหนังสือทฤษฎีการจูงใจของ อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2526) ได้กล่าวถึงการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจว่า การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและพบได้บ่อยในชีวิตประจำวัน ซึ่งคำว่า การโน้มน้าวใจ และการจูงใจต่างมีความหมายที่เหมือนกัน คือ มนุษย์ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการจูงใจบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การสื่อสารเพื่อการจูงใจ (Persuasive Communication Situation) อันเป็นสถานการณ์ที่บุคคลที่เป็นแหล่งข่าวสารหวังที่จะให้ผู้รับสารก่อปฏิกิริยาตอบสนองต่อข่าวสาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือก่อให้เกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้รับสารให้ดำเนินไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

Gerald R.Milier & Michael Burgoon (1973) อธิบายการโน้มน้าวใจว่า การโน้มน้าวใจใช้เมื่อผู้โน้มน้าวตั้งใจที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้ได้รับการโน้มน้าวใจ

Brembeck L.Winston & และ Howell S. Williams (1976) ได้ให้ความหมายของการโน้มน้าวใจว่า การโน้มน้าวใจเป็นความตั้งใจในการสื่อสารที่จะมีอิทธิพลเหนือทางเลือก

Herbert W.Simons (1968) การโน้มน้าวใจ หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น โดยการเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคิด

Cutlips M.Scott & Center (1964) ได้ให้ความหมายของการโน้มน้าวใจไว้ว่า การโน้มน้าวใจทางด้านประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกันนั้นสลายไป เพื่อก่อให้เกิดความคิดเห็นในทางที่เป็นประโยชน์ต่อเรา หรือหน่วยงานของเรา หรือเพื่อรักษาความคิดเห็นที่ดีอยู่แล้วไว้คงอยู่ตลอดไป

กล่าวโดยสรุป การโน้มน้าวใจมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

(อรรถวรณ ปีฉันทน์โหวาท,2537)

1. ผู้โน้มน้าวใจตั้งใจที่จะมีอิทธิพลบางประการเหนือผู้ถูกโน้มน้าวใจ
2. โดยปกติ ผู้ถูกโน้มน้าวใจจะมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งเสมอ และผู้โน้มน้าวใจจะพยายามชักจูงให้ผู้ถูกโน้มน้าวใจยอมรับทางเลือกที่ตนเสนอ
3. สิ่ง que ผู้โน้มน้าวต้องการ คือ การเปลี่ยนแปลงหรือการสร้าง หรือการดำรงไว้ซึ่งความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของผู้ถูกโน้มน้าวใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ได้แก่ อารมณ์ พฤติกรรม เป็นต้น

ซึ่งการจะทำให้เกิดความสำเร็จในการโน้มน้าวใจได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบดังนี้ คือ

องค์ประกอบพื้นฐานในการโน้มน้าวใจ

จากมุมมองของผู้รับสาร

- 1.1 ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารแต่ละคนมีปัจจัยต่างๆกัน ซึ่งทำให้มีความน่าโน้มน้าวใจที่ไม่เหมือนกัน อาทิ ความน่าเชื่อถือ อำนาจทางสังคม บทบาทในสังคม สัมพันธภาพกับผู้รับสาร และลักษณะทางประชากรอื่นๆ เช่น อายุ เพศ อาชีพ
- 1.2 ความแตกต่างภายในสาร สารแต่ละชิ้นจะมีความน่าโน้มน้าวใจแตกต่างกัน การพูด หรือการเขียนมีความน่าโน้มน้าวใจไม่เหมือนกัน ความแตกต่างในหัวข้อหรือเนื้อหาของสาร ลักษณะของการโน้มน้าวที่ใช้ การจัดเรียบเรียงสาร ข้อโต้แย้งที่ใช้ ภาษา ตลอดจนลักษณะของท่วงทำนองลีลา
- 1.3 ความแตกต่างของสื่อ ความน่าโน้มน้าวใจของสารจะแตกต่างกัน เมื่อเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับ การสื่อสารโดยผ่านสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
- 1.4 ความแตกต่างภายในสถานการณ์ สภาพการณ์ที่มีบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือขาดบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยต่อสภาพการณ์

ตัวผู้ส่งสาร

- ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ การศึกษา อาชีพ
- ทรรศนะ และทัศนคติ
- ความรู้ซึ่งผู้รับสารมีความเกี่ยวกับสารนั้นๆ
- ลักษณะด้านอารมณ์

- ความสำคัญที่ผู้รับสารให้แก่หัวข้อหนึ่งๆ
- วิธีการที่ผู้รับสารรับรู้สภาพการณ์หนึ่งๆ

ในการโน้มน้าวใจบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะประกอบด้วย ขั้นตอนของกระบวนการโน้มน้าวใจ ดังต่อไปนี้ คือ

William Mcguire (1973) ได้เสนอขั้นตอนในการโน้มน้าวใจไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอ (Presentation) การนำเสนอข่าวสารในการโน้มน้าวใจ ผู้โน้มน้าวใจต้องคำนึงถึงวิธีนำเสนอสารให้เหมาะสม โดยเลือกช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหาข่าวสาร ตลอดจนต้องให้ผู้รับสารอยู่ในสถานที่และเวลาที่เหมาะสมในการรับสารด้วย
2. ขั้นความสนใจ (Attending) การโน้มน้าวใจจะต้องก่อให้เกิดความสนใจจากผู้รับสารอีกด้วย
3. ขั้นความเข้าใจ (Comprehending) เป็นขั้นที่มีความสำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจและถ้าผู้รับไม่เข้าใจความหมายของสาร การโน้มน้าวจะไม่ประสบความสำเร็จ
4. ขั้นคล้อยตาม (Yielding) เมื่อผู้รับสารเกิดความเข้าใจในสารแล้ว ควรให้ผู้รับสารคล้อยตามสารนั้นด้วย เช่น คำนึงถึงผลดีที่จะได้รับ หรือเกิดประทับใจในสาร เป็นต้น
5. ขั้นการยึดเหนี่ยวสิ่งใหม่ (Retaining the new position) เมื่อผู้รับสารเกิดความคล้อยตามแล้ว ขั้นตอนต่อไปนี้ คือให้ผู้รับสารเกิดการยึดเหนี่ยวในสิ่งใหม่ เช่น การย้ายสารก่อนที่ผู้รับสารจะลืมสารนั้น เป็นต้น
6. การกระทำ (Acting) คือ การนำเอาแนวคิดใหม่นั้นไปกระทำ อาจจะเป็นการกระทำทันที หรือทิ้งระยะไว้ แล้วจึงค่อยนำไปสู่การกระทำก็ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนแล้ว จะนำไปสู่ ผลการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจต่อไป ซึ่ง Erwin Bettinghaus (1968) กล่าวถึงผล (Effect) ของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจว่า ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความเชื่อ ซึ่งสามารถจำแนกออกไปตามลักษณะของ ปัจจัยที่มีอยู่ก่อนแล้ว ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงความคิด (Cognition Changes)
2. การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ (Affect Changes)
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Changes)

ในด้านปฏิกริยาสนองตอบ (Feedback and Reaction) ในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Persuasive Communication) (อ้างในมาริสสา แสนกุลศักดิ์,2532)

ปฏิกริยาสนองตอบ (Feedback and Reaction) เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ผู้ส่งสารสามารถทราบข่าวสารที่ส่งไปนั้นได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่ และประเมินความสำเร็จของสารได้ โดยผู้รับสามารถแสดงให้ผู้ส่งสารทราบ การสนองตอบจะช่วยให้ผู้ส่งสารสามารถตรวจสอบองค์ประกอบของการสื่อสารได้ทั้งหมด รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสื่อสารด้วย ซึ่งจะช่วยให้การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการสนองตอบนั้นจะต้องเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ด้วยความจริงใจ มิใช่ความบังเอิญ

ประเภทของปฏิกริยาสนองตอบ มีทั้งปฏิกริยาสนองตอบที่เป็นคำพูด (Verbal Feedback) และปฏิกริยาสนองตอบที่ไม่ใช่คำพูด (Non Verbal Feedback)

ปฏิกริยาสนองตอบอาจเกิดขึ้นด้วยความตั้งใจของผู้รับสาร (Intentional Feedback) หรืออาจเกิดขึ้นอย่างไม่ได้ตั้งใจ (Non -Intentional Feedback)

นอกจากนี้ผลของปฏิกริยาสนองตอบอาจเป็นผลทางบวก (Positive Feedback) คือการยอมรับการสนองตอบตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือเป็นผลในทางลบ (Negative Feedback) เช่น การปฏิเสธการแสดงความไม่พึงพอใจ เป็นต้น

การแสดงปฏิกริยาสนองตอบแสดงออกโดยตรง (Direct Feedback) หรืออาจเป็นการแสดงออกโดยอ้อม (Indirect Feedback)

ความฉับไวของการแสดงปฏิกิริยาสนองตอบ อาจแสดงออกในทันที (Immediate Feedback) หลังจากที่ได้รับสารหรืออาจแสดงออกในเวลาต่อมา เป็นปฏิกิริยาสนองตอบแบบล่าช้า (Delayed Feedback)

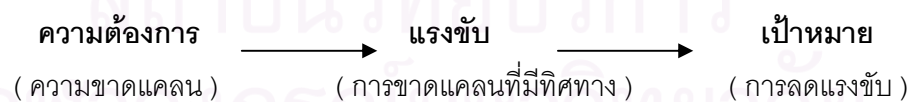
และในการวางจุดมุ่งหมายของการโน้มน้าวใจ สามารถออกได้เป็น 3 อย่างคือ (นันทา ชุนภักดี,2529)

1. เพื่อย้ำและเสริมสร้างทัศนคติ และความเชื่อที่ผู้รับสารมีอยู่ แต่ยังไม่มั่นใจ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้หนักแน่นขึ้น
2. ให้เกิดการคล้อยตาม โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือความเชื่อเดิมให้หันมาเชื่อหรือมีความเห็นคล้อยตาม
3. ให้เกิดการปฏิบัติตาม เพื่อต้องการให้เกิดการกระทำขึ้นอย่างจริงจัง

ดังนั้นในการโน้มน้าวใจเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตาม จึงมีวิธีการกระทำได้ 3 ประการคือ

1. การโน้มน้าวใจด้วยหลักฐานและเหตุผลได้แก่ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ
2. การโน้มน้าวใจด้วยความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร
3. การโน้มน้าวใจด้วยความต้องการหรือความจำเป็นพื้นฐานทางสังคม ทางร่างกาย และจิตใจหรือการโน้มน้าวใจจากความปรารถนานั้นเอง เช่น การดำรงชีวิตอยู่ ความเป็นอยู่ของชีวิตที่ดี ความอยากรู้อยากเห็น ความมีส่วนเป็นเจ้าของ สุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดี เป็นต้น

นั่นคือสิ่งใดก็ตามที่สามารถทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้นมาต่อตัวมนุษย์ ก็อาจจะถือได้ว่าเป็นสิ่งจูงใจที่เกิดขึ้น ซึ่งเริ่มมาจากความต้องการทางด้านสรีระและจิตใจ นำไปสู่สิ่งจูงใจหรือแรงขับ (Drive) การบรรลุเป้าหมาย ดังแผนภาพดังนี้ (วุฒิชัย จ่านง ,2520)

ในเรื่องของการโน้มน้าวใจ ควรใช้เมื่อผู้โน้มน้าวใจอันแน่วแน่ (Conscious Intent) ที่จะสร้างอิทธิพลเหนือผู้ถูกโน้มน้าว (Influence Attempt)

ความพยายามของการโน้มน้าวใจ เป็นการมุ่งสร้างอิทธิพลเหนือพฤติกรรม (Behavioral Influence) และความพยายามมีอิทธิพลเหนือการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจต้อง เกี่ยวกับการส่งทอดสาร (Message transmission)

การสร้างอิทธิพลเหนือพฤติกรรม เพื่อมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่มีอยู่ให้ เกิดทัศนคติและพฤติกรรมใหม่ตามที่ผู้โน้มน้าวใจต้องการ

ความพยายามในการสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้โน้มน้าวใจเป็นตัวหลักในการส่งทอดสาร และสัญลักษณ์ และความพยายามซึ่งผู้ถูกโน้มน้าวเป็นผู้กระทำการส่งทอดสารด้วยตนเอง

การโน้มน้าวใจ ในการสื่อสาร เป็นสิ่งที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการโน้มน้าวใจจึงมี ลักษณะที่ประกอบด้วย

1. ผู้จูงใจ (Persuader) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความต้องการที่จะกระทำการด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด เพื่อให้บุคคลอีกฝ่ายเกิดการคล้อยตาม ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความรู้ หรือ พฤติกรรมตามที่ต้องการ
2. การโน้มน้าวใจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงด้วยความสมัครใจ (Desired Change)

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและ/หรือพฤติกรรมของผู้ฟัง ผู้พูด สามารถตั้งความปรารถนาหรือ ความมุ่งหมายได้หลายลักษณะ ดังนี้คือ (อัญชลี ลิสุวรรณค์,2522)

1. ให้ผู้ฟังเชื่อหรือปฏิบัติตาม
2. เปลี่ยนแปลงความเชื่อหรือการกระทำบางอย่าง
3. เสริมสร้างความเชื่อและ/หรือ การกระทำบางอย่างที่ดำเนินอยู่ให้มั่นคงแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
4. ให้ผู้ฟังเลิกเชื่อ หรือเลิกประพฤติในบางสิ่งบางอย่าง

การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจนี้ เกิดขึ้นได้ทุกระดับของการสื่อสาร คือ

1. ระดับการสื่อสารเฉพาะบุคคล
2. ระดับการสื่อสารระหว่างบุคคล
3. ระดับการสื่อสารในที่สาธารณะ

ซึ่งผลของการโน้มน้าวใจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ จากการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้นทันที แต่ผลอาจจะยังคงอยู่ในระยะยาวกว่าจะแสดง ออกมาเป็นพฤติกรรม เพราะสารเพื่อโน้มน้าวใจจะต้องทำปฏิกริยากับทัศนคติและความเชื่อก่อน และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรม (อรวรรณ ปีลัธน์โอวาท,2537)

การศึกษาเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจ จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการศึกษา ซึ่ง Hovland และ Janis (1960) ได้กล่าวถึงความสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจว่า “ ความสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจนั้น สามารถพิจารณาได้จากผู้รับสาร ถ้าผู้รับสารมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change) ซึ่งเป็นตัวที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านความคิด (Opinion Change) การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ (Perception Change) การเปลี่ยนแปลงการกระทำ (Action Change)

ซึ่งแนวคิดนี้ สามารถที่จะโยงเข้ามาใช้ในการทำการศึกษาในเรื่องการโน้มน้าวใจได้ด้วยการสร้างสารที่จะก่อให้เกิดอิทธิพลต่อตัวผู้รับสาร ให้มีการเปลี่ยนความคิด ทัศนคติที่ไม่ลงรอยกันให้เป็นทัศนคติที่ดี นำไปสู่พฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดการกระทำ

แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse)

Teun A. Van Dijk (1997 : 1) กล่าวว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา การสื่อสาร ปฏิกริยาโต้ตอบ สังคมและวัฒนธรรม หมายความว่า การวิเคราะห์วาทกรรมจำเป็นต้องศึกษาการใช้ภาษาในการสื่อสาร (Text) ซึ่งภาษานั้น ๆ ล้วนแล้วแต่มีบริบทต่าง (Context) เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ

แม้ว่าการวิเคราะห์วาทกรรมจะเกี่ยวข้องกับภาษาแต่ไม่ได้หมายความว่า จะวิเคราะห์ไปที่ภาษาอย่างเดียวแต่ยังต้องศึกษาถึงบริบทของการติดต่อสื่อสาร(The Context of Communication) ซึ่งประกอบไปด้วย ใครกำลังติดต่อกับใคร ทำอะไรและอยู่ในสถานการณ์และสังคมแบบใดผ่านสื่อประเภทใดและมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากตัวบท (Text) และ บริบท (Context) มีความสัมพันธ์กันเพราะตัวเนื้อหาจะเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องถูกสร้างขึ้นโดยบริบท ซึ่งความหมายในบริบทในที่นี้ คือ ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม การเมืองหรือสภาพแวดล้อม (Sociocultural practice)

วาทกรรมจะพรรณนาถึงปรากฏการณ์ อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างละเอียด ผู้วิจัยจำเป็นต้องใส่รายละเอียดและศึกษากระบวนการผลิตเนื้อหาและบริบททางวัฒนธรรมและสังคมควบคู่กันไป เพื่อดูว่า ตัวบทและเนื้อหาทำงานอย่างไร ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาและองค์ประกอบต่าง ๆ การศึกษาบริบทจะทำให้การวิเคราะห์นั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัดและทราบที่มาของตัวเนื้อหา

Norman Fairclough (1995) กล่าวว่า วาทกรรมเป็นแนวคิดที่มาจากแนวคิดทางสังคมศาสตร์และภาษาศาสตร์ โดยวิเคราะห์ตัวภาษาที่ทำให้เกิดการสื่อสารภายในบริบทของสังคม ในด้านการวิเคราะห์ภาษาต้องพิจารณาการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

การใช้ภาษากับบริบททางสังคมมีความเกี่ยวพันกัน เพราะภาษากับสังคมมีความเกี่ยวเนื่องกัน ตัวภาษามีส่วนสร้างเอกลักษณ์ทางสังคมและมีความสัมพันธ์กับสังคม และตัวภาษาเป็นแหล่งกำเนิดของระบบความรู้ ความเชื่อของสังคม ซึ่งทั้งสามส่วนนี้ต่างมีความเชื่อมโยงกันและกัน

สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมสี่ในทัศนะของ Fairclough นั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วิเคราะห์สภาพการณ์ในการสื่อสาร (Analysis of Communication events) โดยพิจารณาถึงปัจจัย 3 ประการ คือ

1.1 ตัวบท (Text) ในที่นี้ คือ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

วิเคราะห์การสร้างความหมายในข่าว พยางค์ คำ ประโยค รวมทั้งรูปแบบของวาทกรรมที่ต่างเรียงร้อยเข้าด้วยกัน เพราะรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปย่อมมีผลให้ความหมายเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

1.2 การปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse practice)

วิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท (Text production) ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร นำเอาบริบททางสังคม สิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมมาสร้างเป็นวาทกรรมได้อย่างไร มีการถ่ายทอดออกมาอย่างไร และวิเคราะห์การบริโภคตัวบท (Text consumption) รวมทั้งช่องทางการสื่อสาร วิเคราะห์ได้ 2 มุมมอง คือ

- สภาพการณ์ในการสื่อสารมีผลต่อแบบแผนการใช้ภาษาอย่างไร
- ผลที่เกิดขึ้นจากแบบแผนการใช้ภาษา ช่วยในการสร้างขอบเขตความสัมพันธ์และโครงสร้างอย่างไร

1.3 บริบทที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดวาทกรรม (Sociocultural practice)

วิเคราะห์ถึงบริบทที่ส่งผลก่อให้เกิดวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ เช่น ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรมการเมือง โนแ่งที่ว่า ตัวบทที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในบริบทลักษณะใด

2. วิเคราะห์แบบแผนการใช้ภาษา (Analysis of the order of discourse)

เป็นการวิเคราะห์วาทกรรม เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของวาทกรรมในขณะที่การวิเคราะห์สถานการณ์ในการสื่อสาร (Analysis of communication events) เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงคุณสมบัติของวาทกรรม

การนำแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมมาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรัก เนื่องจากเห็นว่าการที่ผู้อ่านจะตีความวาทกรรมนั้น ๆ จะต้องเข้าใจสัญลักษณ์และความหมายที่ถ่ายทอดจากผู้ผลิตวาทกรรมตรงกันหรือมีความใกล้เคียงกัน ทั้งนี้หมายความว่า ในรูปแบบของการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏผ่านทางเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ นั้น มีการถ่ายทอดในภาคปฏิบัติการของวาทกรรมอย่างไร เพื่อสร้างการเปิดรับที่สัมพันธ์ระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสารในรูปของสื่อได้ประสบความสำเร็จ

แนวคิดสื่อมวลชนในการสร้างความเป็นจริงในสังคม

แนวคิดการสร้างความเป็นจริงในสังคม ถือเป็นแนวคิดที่สำคัญในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข่าวสาร และเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏ” ในหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย เพราะหากหนังสือพิมพ์ในมีความสำคัญในการเสนอความจริงอย่างเคร่งครัดแล้ว ปัญหาเรื่องความผิดพลาด ความไม่เป็นกลางในการเสนอข่าวสารก็อาจจะไม่เกิดขึ้น

ในการสร้างความเป็นจริงนั้น มีการพูดกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการที่สื่อมวลชนได้มีส่วนในการสร้างความเป็นจริงในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากในโลกนี้มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถที่เข้าไปมีประสบการณ์ หรือสัมผัสกับความเป็นจริงต่างๆ เหล่านี้ได้โดยตรง สื่อมวลชนจึงได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการที่จะถ่ายทอด หรือนำเสนอความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโลก ผ่านทางกระบวนการต่าง ๆ ของสื่อมวลชน นับตั้งแต่การเลือกสรรการติดต่อ ไปจนถึงขั้นการนำเสนอสู่สาธารณชน

หรืออีกนัยหนึ่งตามที่ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กล่าวว่า สื่อมวลชนอาจเป็นผู้ทำหน้าที่กลั่นกรองหรือเลือกเฟ้นภาพความเป็นจริงทางสังคม เลือกเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมา นำเสนอสู่การรับรู้ของผู้อ่าน กล่าวคือ เรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในโลกแห่งความเป็นจริง แต่สื่อมวลชนจะเลือกนำเสนอโดยอาจนำเสนอไม่ตรงกับความเป็นจริงของเหตุการณ์นั้นๆ หรืออาจเลือกไม่นำเสนอเลยเป็นต้น ซึ่งผลลัพธ์ ก็คือความเป็นจริงทางสังคม หรือเหตุการณ์

เรื่องราวต่าง ๆ ที่นำเสนอทางสื่อมวลชนอาจไม่ใช่สถานการณ์ที่เป็นจริงของเหตุการณ์เรื่องราวนั้น ๆ หรือไม่ใช้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติที่เป็นจริงอย่างเที่ยงแท้

วอลเตอร์ ลิปปป์แมน เรียกสภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ว่า สภาพแวดล้อมจำลอง (Pseudo Environment) ซึ่งเป็นสิ่งที่แทรกอยู่ระหว่างตัวเรา (ผู้รับสาร) กับสภาพแวดล้อมทางสังคมในส่วนตัว เป็นวัตถุวิสัย ผู้รับสารได้เรียนรู้ความจริงจากสภาพแวดล้อมจำลองที่สื่อมวลชนสร้างขึ้น โดยอาศัย การสังเกตจากเรื่องราวที่ปรากฏในสื่อมวลชน

ด้วยเหตุนี้ หากเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองมีกฎเกณฑ์ในการ ควบคุมมากเท่าไร ความเป็นจริงทางสังคมก็ย่อมถูกสกัดกั้นบดบังหรือบิดเบือนมากขึ้นเท่านั้น (ขวัญเรือน กิติวัฒน์, 2530 : 49)

ซิดนีย์และเดนนิส (Sidney and Dennis) เห็นว่า ในกระบวนการต่าง ๆ ทางสังคม ที่ได้มี ส่วนในการสร้างความเป็นจริงนั้น มีกระบวนการทางสื่อมวลชนรวมอยู่ด้วย บ่อยครั้งที่สื่อมวลชน มักจะนำเสนอภาพเหตุการณ์เสียใหม่ ที่ทำให้การรับรู้ของผู้รับสารสื่อมวลชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น มีความแตกต่างไปจากผู้ที่ได้ไปเห็นเหตุการณ์ในสถานที่จริง หรือมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ โดยตรง ซึ่งเป็นการแสดงทัศนะที่สอดคล้องกับการศึกษาของเคิร์ทและเกลดส์ส์เกี่ยวกับการนำเสนอ ภาพข่าวของโทรทัศน์ที่ผู้ชมทางบ้าน จะได้เห็นในสิ่งที่แตกต่างกันไปจากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จริง

กาญจนา แก้วเทพ (2535 : 2) กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างสื่อมวลชน กับสังคมและ ความเป็นจริงนี้ว่า คือ กระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมขึ้นใหม่ กล่าวคือ การที่สื่อเลือกว่า จะเสนอเนื้อหาใด และการให้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น เท่ากับเป็นการสร้างความเป็นจริง ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคมด้วย

กล่าวได้ว่ากระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อมวลชนนั้น เกิดขึ้นมาตั้งแต่ยุค สมัยที่เริ่มมีสื่อมวลชนขึ้นมาในโลกแล้ว โดยสื่อมวลชนสร้างภาพลักษณ์ของตนเองว่า “สื่อจะทำ หน้าที่เป็นกระจกสะท้อนสังคม” เมื่อสร้างภาพลักษณ์เช่นนี้ จึงทำให้ดูเหมือนว่าเมื่อของ “จริง” เป็น อย่างไร ภาพที่เกิดขึ้นในกระจกก็เป็นเช่นนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสื่อทำหน้าที่สะท้อนสิ่งที่มี อยู่และเป็นอยู่นั้นเอง แต่ภาพลักษณ์ดังกล่าวเริ่มถูกตั้งคำถามขึ้นในยุคต่อมา

ทั้งนี้ เนื่องด้วยสภาพความเป็นจริง ซึ่งได้เกิดปรากฏการณ์ เหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ที่ ทำให้ค้นพบว่าโลกแห่งความเป็นจริงกับโลกที่สื่อมวลชนสร้างขึ้นนั้นเป็นคนละโลกเดียวกัน

กระบวนการสร้างโลกแห่งความเป็นจริงทางสื่อมวลชนนั้น สลับซับซ้อนยิ่งกว่าการทำงานของสถาบันอื่น ๆ ในสังคม รวมทั้งสื่อแต่ละประเภทแต่ละชนิดก็จะมีกระบวนการนำเสนอความเป็นจริงทางสังคมที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ขณะที่โฆษณาบ้านจัดสรรทางโทรทัศน์ สร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับบ้านจัดสรรต่อการรับรู้ของผู้ชมโฆษณาทางโทรทัศน์ โดยการใช้มุมกล้องถ่ายให้ห้องเล็ก ๆ ดูเป็นห้องที่กว้างขวางขึ้นมาได้ (กาญจนา แก้วเทพ, อ้างแล้ว)

ขณะที่หนังสือพิมพ์สามารถสร้างภาพลักษณ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยการให้กระบวนการในการนำเสนอเนื้อหาทางหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา การให้ความสำคัญกับข่าว แง่มุมที่เลือกนำเสนอต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นที่มาของภาพลักษณ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่สื่อสามารถสร้างออกมาให้ปรากฏต่อการรับรู้ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

นอกจากนี้คุณสมบัติในการสะท้อนภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์อีกประการหนึ่งในการวัดเนื้อหาของสื่อที่บ่งบอกถึงวิธีการทำงานของสื่อได้ ในสามัญสำนึกของคนทั่วไป การสะท้อนหรือบิดเบือนความเป็นจริงนั้นจะเรียกว่าเป็น “อคติของสื่อมวลชน” เช่น ในรายการข่าว มีการให้ภาพในทางลบต่อคนกลุ่มน้อย (เช่น แรงงานต่างชาติดอพยพ) การมองข้ามบทบาทของผู้หญิง หรือสร้างภาพผู้หญิงในข่าวอย่างผิด ๆ ในกรณีของข่าว เราอาจจะตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับอคติต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาประเภทข่าวสาร (กาญจนา แก้วเทพ, 2541 : 335) ได้ดังนี้

- เนื้อหาข่าวจะเน้นหนักข่าวของกลุ่มบุคคลที่อยู่ระดับสูงและข้าราชการทั้งในฐานะที่เป็นตัวเนื้อหาข่าวและเป็นแหล่งข่าว
- ข่าวจะให้ความสนใจกับสมาชิกของกลุ่มการเมืองและกลุ่มสังคมที่เป็นชนชั้นนำ
- ค่านิยมที่ถูกตอกย้ำ ได้แก่ ค่านิยมที่สอนให้สนับสนุนและเชื่องผู้ที่มีอำนาจโดยไม่นำเสนอค่านิยมที่ตั้งคำถามหรือท้าทาย
- ข่าวต่างประเทศของแต่ละประเทศจะเลือกเสนอประเทศที่อยู่ใกล้เคียงหรือมีฉันทันกัน เป็นประเทศที่ร่ำรวยและมีอำนาจ
- ในเนื้อหาข่าวมักจะมีอคติแบบชาตินิยม หรือการถือเอาชาติตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเด็นข่าว หรือการแสดงความคิดเห็นก็ตาม
- ข่าวจะสะท้อนค่านิยมและโครงสร้างอำนาจแบบชายเป็นใหญ่ (เช่น การใช้ความรุนแรง ผู้ชายเป็นผู้นำการตัดสินใจ ฯลฯ)

ดังนั้น สื่อมวลชนจึงไม่น่าจะทำหน้าที่สะท้อนความเป็นจริงทางสังคมเป็นหลักแต่ทำหน้าที่สร้างภาพความเป็นจริงขึ้นมาเสียมากกว่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสื่อมวลชนมีส่วนในการบอกกับผู้อ่านว่า อะไรคือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโลก (ศิริชัย ศิริกายะและกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 193-196)

แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (1995:54) ยังได้เสนอแนะวิธีการตรวจสอบความถูกต้องในการนำเสนอข่าว สำหรับนักหนังสือพิมพ์ไว้ ดังนี้

1. ถามตัวเองว่ามีความมั่นใจระดับไหนในข้อเท็จจริงที่ได้มา รวมถึงแหล่งข่าวที่ให้มา ถ้าไม่มั่นใจควรจะมีวิธีการอย่างไรที่พอจะทำข่าวขึ้นนั้น ๆ มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นกว่าเดิม
2. ได้ใส่ข้อเท็จจริงไว้ในข่าวครบถ้วนหรือไม่
3. มีการตรวจสอบซ้ำกับข้อเท็จจริงที่ได้มาแล้วหรือยัง
4. ตรวจสอบแล้วหรือยังว่าคำสะกดชื่อ นามสกุล หมายเลขโทรศัพท์ของแหล่งข่าวที่ยกมาอ้างมีความถูกต้อง
5. มีความมั่นใจแค่ไหนว่า ข้อความทั้งหมดที่จะนำเสนอสะท้อนซึ่งความเป็นจริง
6. พร้อมจะรับการตรวจสอบจากสาธารณะ ในข้อเท็จจริงที่เสนอออกไปหรือไม่ รวมทั้งได้เตรียมวิธีการเพื่อจะพิสูจน์ข้อเท็จจริงไว้แล้วหรือยัง
7. ในเนื้อหาที่นำเสนอได้มีการถ่ายทอดคำพูดของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเป็นธรรมแล้วหรือไม่
8. ได้มีการอ้างแหล่งข่าวที่สามารถเปิดเผยตัวหรือไม่ ทำไมต้องใช้แหล่งข่าวเหล่านั้น และพร้อมที่จะอธิบายเรื่องนี้ต่อผู้อ่านอย่างไร
9. มีการใช้เอกสารหรือภาพถ่ายจากแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยตัวหรือไม่ มีความเชื่อมั่นแค่ไหนในเอกสารหรือภาพข่าวเหล่านั้นว่าเป็นของจริงและพร้อมที่จะอธิบายกับผู้อ่านหรือไม่
10. ได้มีการบรรยายลักษณะเพื่อเรียกขานตัวบุคคลในข่าว ในลักษณะของชาติพันธุ์หรือความเป็นเฉพาะของกลุ่มชน เช่น นักธุรกิจ ทหารผ่านศึกเวียดนาม เขียวลีดเดอร์ เป็นต้น ถ้อยคำเหล่านี้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ และมีความสำคัญที่จะต้องนำเสนอในเรื่องหรือไม่

11. ได้มีการใช้ภาษาคลุมเครือหรือภาพถ่ายที่น่ารังเกียจหรือไม่เหมาะสมในเรื่องหรือไม่ มีเหตุผลอะไรที่ต้องทำเช่นนั้น ถ้าไม่มีแล้วจะทำให้เรื่องสูญเสียความถูกต้องแม่นยำไปหรือไม่
12. หัวเรื่องได้สะท้อนข้อเท็จจริงที่มีการอธิบายไว้ในท้องเรื่องหรือไม่

นอกจากนี้ แบล็ก, สตีล และบาร์นีย์ (Black, Steel and Barney, 1995 : 53) มองเรื่องหลักการเสนอความจริงในเชิงจริยธรรมว่า การเสนอความจริงนั้น ต้องเป็นจริงที่มีทั้งความถูกต้องและความเที่ยงธรรม (Accuracy and Fairness) การเอาเรื่องไร้สาระมาเสนอไม่ถือว่าเป็นความจริง

จากแนวคิดเรื่องสื่อมวลชนกับการสร้างความเป็นจริงในสังคม สามารถนำมาอธิบายได้ว่า เหตุการณ์สงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย ไม่ได้ถูกต้องตรงกับความจริงเสมอไป อาจจะมีความจริงปรากฏแค่บางส่วนหรืออาจไม่เป็นความจริงเลย กล่าวคือ สื่อมวลชนยังคงทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข่าว (News Gathering) ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุไร สิงห์ไพบูลย์พร (2542)คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาของกรรายงานข่าวเกี่ยวกับสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์ไทย ตามแนวคิดอนุสัญญาสิทธิเด็ก ผลจากการศึกษาพบว่า ในช่วงต้นปี จะมีการลงข่าวเกี่ยวกับเด็กในปริมาณที่มากกว่าช่วงอื่น ข่าวสิทธิเด็กที่มีชีวิตรอดและสิทธิเพื่อการพัฒนา มีมากกว่าข่าวสิทธิที่จะได้รับการปกป้องและสิทธิที่จะมีส่วนร่วม ข่าวเด็กส่วนใหญ่ถูกจัดไว้ในหน้าอื่นมากกว่าหน้าหนึ่ง มีลงบทบรรณาธิการเกี่ยวกับประเด็นเด็กน้อยมาก

เกียรติยา ธรรมวิภังค์ (2544)คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ศึกษาเรื่องการสร้างความเป็นจริงจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ในภาวะวิกฤต ในกรณีก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ประเทศสหรัฐอเมริกาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่า ภาวะวิกฤตส่งผลกระทบต่อกรรายงานข่าวของสื่อมวลชนหลายด้านทั้งผู้บังคับบัญชาบรรณาธิการข่าว ผู้ประกาศข่าวและทีมข่าว ส่วนความจริงที่ถูกสร้างขึ้นของแต่ละสถานีเป็นความจริงที่ไม่ชัดเจน และมีความหลากหลาย โดยแต่ละสถานีสร้างความจริงของตนเองขึ้นมาให้มีความแตกต่างจากสถานีอื่น และทุกสถานีมีการรายงานข่าวเข้าข้างอเมริกามากกว่าพวกมุสลิม ความ

จริงที่ปรากฏเป็นรูปลักษณะของการสื่อสารของผู้ก่อการร้ายสัมฤทธิ์ผลเป็นอย่างดีเพราะสร้างความตกตะลึงให้กับคนทั้งโลกได้รู้จักกับโลกของมุสลิมมากขึ้น

ธีระยุทธ ลาตีฟี (2541) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ศึกษาถึง การสะท้อนภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับชาวมุสลิมในหนังสือพิมพ์ไทย ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับชาวมุสลิม ในรูปแบบของข่าวเป็นหลัก โดยปรากฏอยู่ในหน้าต่างประเทศมากกว่าหน้าอื่น ๆ และส่วนใหญ่ให้ความสำคัญไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาเนื้อหาในเชิงบวก-ลบ พบว่าเนื้อหาในเชิงลบ จะถูกนำเสนอมากกว่าเนื้อหาในเชิงบวก โดยนำเสนอเนื้อหาที่มีองค์ประกอบคุณค่าทางด้านความเด่น ความขัดแย้ง ไร้อารมณื ความรู้สึกค่อนข้างมาก ด้านการใช้แหล่งอ้างอิงข้อมูลประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม และสำนักข่าวในโลกตะวันตก มากกว่าแหล่งข้อมูลที่เป็นชาวมุสลิมและสื่อสารมวลชนของมุสลิม หนังสือพิมพ์ไทยมีความโน้มเอียงในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นไปในทิศทางลบมากกว่าเนื้อหาในทิศทางบวกในเหตุการณ์เกี่ยวกับชาวมุสลิม

อรนุช เลิศจรรยาภักษ์ (2531) ศึกษาวิจัย เรื่อง วิธีการคัดเลือกข่าวและจัดลำดับความสำคัญของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า วิธีการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวขึ้นอยู่กับ หัวหน้าฝ่ายข่าวและบรรณาธิการข่าวเป็นสำคัญ โดยที่ยึดหลักการบริหารนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานีโทรทัศน์ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เป็นแนวทางในการคัดเลือก

อภิชาติ ศักดิเศรษฐ์ (2542) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารผิดพลาด และการยอมรับของหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะความผิดพลาดในการเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ มี 3 ประเภท คือ การใช้ภาษา การตีความหรือหยิบประเด็น การอ้างอิงแหล่งข่าวหรือข้อมูล ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดความผิดพลาด คือ นักข่าว รองลงมาคือ แหล่งข่าว เงื่อนไขเวลาและนโยบายขององค์กร โดยมีปัจจัยแวดล้อม คือ มาตรฐานทางวิชาชีพ และวัฒนธรรมทางสังคม เป็นตัวกำหนด

วัชรินทร์ กุลพิลิตธิเจริญ (2542) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องเอดส์ในหนังสือพิมพ์รายวันของประเทศไทย พบว่า หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพมีการนำเสนอเรื่องเอดส์มากกว่าหนังสือพิมพ์กึ่งคุณภาพถึงปริมาณ ประเด็นที่ถูกนำเสนอ

มากที่สุด คือ บุคคลกลุ่มต่าง ๆ กับโรคเอดส์ โดยแหล่งข่าวในการนำเสนอเรื่องเอดส์มีการใช้บุคคลที่ไม่ได้ระบุแหล่งที่สังกัด มากที่สุดรองลงมาคือ สำนักข่าวต่างประเทศ ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำหนดวาระเรื่องเอดส์จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่เรื่องเอดส์ได้รับการกำหนดให้เป็นวาระ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย” ใช้แนวทางการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) คือ หนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยที่นำเสนอเหตุการณ์เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักติดต่อกันเป็นรายวัน ในเล่มประกอบด้วยข้อเขียนต่าง ๆ เช่น ข่าว บทบรรณาธิการ บทความ รายงาน/สารคดี คอลัมน์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทประชานิยมและประเภทคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่วางจำหน่ายในประเทศไทยโดยเลือกตามประเภทของหนังสือพิมพ์ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมภาษาไทย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพภาษาไทย ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน

และเหตุที่เลือกหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับดังกล่าวในการศึกษานี้ ได้ใช้ยอดจำนวนผู้อ่านเป็นเกณฑ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่มีจำนวนผู้อ่านสูงสุด และหนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพภาษาไทยที่มียอดจำนวนผู้อ่านสูงสุดเช่นกัน

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อิรักตั้งแต่เริ่มสงครามจนกระทั่งวันประกาศยุติสงคราม

สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ “การวิเคราะห์เนื้อหา กลยุทธ์ข่าวสาร และเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อในสงครามสหรัฐอเมริกา – อีรัก” จะเลือกวิเคราะห์จากเนื้อหาเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อีรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

การเลือกวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้น เนื่องจากเป็นการนำเสนอเหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นการเกิดสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอีรัก การวิเคราะห์จึงคัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอีรักจากหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของเหตุการณ์

การกำหนดเนื้อหาในการวิเคราะห์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการรายงานเหตุการณ์สงครามอีรักรวมถึงเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย ดังนั้นเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ จึงเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของทหารสหรัฐอเมริกาในประเทศอีรักรวมถึงความเคลื่อนไหวอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างสงคราม ทั้งเหตุการณ์ที่บุคคลถูกกล่าวถึง ถูกพาดพิง และเหตุการณ์นั้นๆ จะมีส่วนก่อให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยศึกษาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในส่วน ต่อไปนี้

- ข่าวนำ 1 และข่าวต่อ
- บทบรรณาธิการ
- คอลัมน์แสดงความคิดเห็น
- บทความ / บทวิเคราะห์ / สกู๊ปพิเศษ

วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์การสะท้อนภาพของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อีรัก ในหนังสือพิมพ์ไทยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตอบคำถามประเด็นคำถามการวิจัย จึงสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยสร้างตารางลงรหัส (Coding Sheet) เพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูล เนื้อหาที่สะท้อนภาพของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา-อีรัก โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

1. วิเคราะห์ตามวิธีการที่ใช้ในการสร้างโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) โดยอาศัยเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบ เนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ ความหมายโดยรวมของการสร้างโฆษณาชวนเชื่อของสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย ด้วยหลัก 7 ประการ คือ

1. การตั้งชื่อประณาม (Name Calling device) เป็นการเรียกชื่อให้เสียหาย เช่น พวกทรราช ฆาตกร ฯลฯ
2. การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน (Glitter Generalities device) เป็นการใช้คำที่มีความมุ่งหมายที่ดีแก่พวกของตน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกลบเกลื่อนป้องกันความเข้าใจของประชาชนให้เห็นว่าไม่มีอะไรแอบแฝง
3. การเคลื่อนย้ายความสนใจ (Transfer device) โดยใช้สัญลักษณ์เหตุการณ์ เรื่องราว ภาพต่าง ๆ เพื่อปลุกใจ และการสร้างความยอมรับในเวลาต่อมา
4. การอ้างชื่อสนับสนุน (Testimonial device) เป็นการอ้างพยานหลักฐานหรืออ้างอิงว่า ผู้มีชื่อเสียงสนับสนุน ผู้คนทั่วไปให้ความนิยมนับถือ เช่น นายกรัฐมนตรีให้ความสนับสนุน ฯลฯ
5. การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน (Plain Folks device) เป็นการอ้างว่าเป็นคนระดับเดียวกัน หรือพวกเดียวกัน หรือพวกเดียวกันมีความทุกข์ยากและลำบากร่วมกัน ฯลฯ
6. การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน (Card-stacking device) หมายถึง การเลือกหรือเน้นให้ข้อเท็จจริงบางเรื่อง ปิดบังในบางเรื่อง
7. การใช้วิธีพวกมากลากไป (Bandwagon device) ใช้การกระทำหรือคำพูดให้เกิดความเชื่อว่า ใคร ๆ ก็ทำอย่างนั้น ทุกคนควรทำตามด้วย

2. วิเคราะห์วาทกรรมที่ใช้ในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวจะพิจารณาจากภาษา รูปแบบการนำเสนอ และวาทกรรมที่แสดงนัยยะสนับสนุนการโฆษณาชวนเชื่อ โดยพิจารณาภายใต้บริบทของการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

3. จำแนกตามการนำเสนอแหล่งข้อมูลอ้างอิง เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ไทยมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างไรในการนำเสนอเนื้อหาสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย ที่สนับสนุนการโฆษณาชวนเชื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสงครามสหรัฐอเมริกา - อีรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน โดยศึกษาในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2546 - 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งรวบรวมจากหอสมุดแห่งชาติ ท่าवासกรี กรุงเทพฯ เป็นหลัก

การวิเคราะห์ทางสถิติ

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าสถิติร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะการโฆษณาชวนเชื่อของสงครามอีรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอีรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย
- รูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏกับการโฆษณาชวนเชื่อ
- แหล่งข่าวและความสมมูลในอ้างแหล่งข่าวเกี่ยวกับสงครามอีรัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย” ใช้วิธีการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยทำการศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในการรายงานข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ/บทวิเคราะห์และสตู๊ปหรือรายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ได้แยกประเด็นการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 3 ช่วงคือ

1. ช่วงก่อนการเริ่มสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 46 – 12 กุมภาพันธ์ 46)
2. ช่วงระหว่างเกิดสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 46 – 28 เมษายน 46)
3. ช่วงใกล้ประกาศยุติสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน 46 – 2 พฤษภาคม 46)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ

ในตารางที่ 1 แสดงรูปแบบการนำเสนอข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอิรัก ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั้งหมด 176 ชิ้นและหนังสือพิมพ์มติชนทั้งหมด 105 ชิ้น

ตารางที่ 1 : แสดงรูปแบบการนำเสนอข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอิรัก ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

หนังสือพิมพ์	รูปแบบ (ร้อยละ)								รวม	
	ข่าว		บทบรรณาธิการ		คอลัมน์ความคิดเห็น		บทความวิเคราะห์/สตู๊ป			
	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ	จำนวน (ชิ้น)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	86	48.86	15	8.52	28	15.91	47	26.71	176	100
มติชน	65	61.91	10	9.52	18	17.14	12	11.43	105	100

จากตารางแสดงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามอิรัก ปรากฏดังข้อมูลต่อไปนี้

1. การนำเสนอรูปแบบที่เป็นข่าว

หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน มีการนำเสนอรูปแบบที่เป็นข่าวในปริมาณมากกว่าการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอในรูปแบบข่าวร้อยละ 48.86 และหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอในรูปแบบข่าวร้อยละ 61.91 ซึ่งเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวและรวบรวมเหตุการณ์สงครามอิรักที่เกิดขึ้น ในปริมาณที่มากกว่าการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข่าว คือ บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ บทวิเคราะห์ และสัปดาห์พิเศษ

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในรูปแบบของบทความและบทวิเคราะห์/สัปดาห์มากเป็นลำดับรองลงมา ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอในรูปแบบคอลัมน์ความคิดเห็นเป็นลำดับรองลงมา

ในภาพรวมหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสงครามอิรักในรูปแบบต่าง ๆ มากกว่าหนังสือพิมพ์มติชนตามจำนวนสัดส่วนคือ 176 ชิ้น ต่อ 105 ชิ้นแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอที่เน้นการรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์เป็นหลัก

2. การนำเสนอรูปแบบอื่น ๆ ไม่ใช่ข่าว

2.1 บทบรรณาธิการ

จากตารางข้างต้น พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์มติชนเพียงเล็กน้อย คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอร้อยละ 8.52 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอร้อยละ 9.52 แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้บทบรรณาธิการเป็นสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่อสงครามอิรักมากกว่าหนังสือพิมพ์มติชน จะเห็นว่าบทบรรณาธิการที่เสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักนี้มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนของการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามในรูปแบบอื่น ๆ

2.2 คอลัมน์แสดงความคิดเห็น

หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอเกี่ยวกับสงครามในรูปแบบคอลัมน์แสดงความคิดเห็นมากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือ หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอร้อยละ 17.14 ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอร้อยละ 15.91 สัดส่วนที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับจะเห็นว่าไม่ต่างกันมาก

2.3 บทความ/บทวิเคราะห์/สัปดาห์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากกว่าหนังสือพิมพ์มติชน คือร้อยละ 26.71 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอร้อยละ 11.43 ในรูปแบบนี้ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะมีการนำเสนอที่ต่างกับหนังสือพิมพ์มติชนตรงที่ ไทยรัฐจะมีคอลัมน์สัปดาห์แสดงความความคิดเห็น ซึ่งเป็นการแสดงความความคิดเห็นโดยมีการชี้แนะและตามกระแสสังคมมากกว่าการนำเสนอข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ซึ่งทางมติชนจะเน้นในกาวิเคราะห์ที่เน้นข้อมูลนี้มากกว่า

จากข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสงครามอิรัก จะพบในรูปแบบของข่าวมากที่สุด ส่วนในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข่าว อันได้แก่ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ / บทวิเคราะห์ / สัปดาห์ และบทบรรณาธิการ มีการนำเสนอมากและน้อยตามลำดับ การที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการเสนอในรูปแบบข่าว บทบรรณาธิการ และคอลัมน์แสดงความคิดเห็น แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเน้นการนำเสนอการรายงานข่าวและความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชน เน้นการแสดงความความคิดเห็นเชิงวิชาการ และนโยบายของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเหตุการณ์นี้

หนังสือไทยรัฐมีการเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ต้นปี 2546 ก่อนการเริ่มสงครามจนกระทั่งถึงช่วงต้นเดือนพฤษภาคมโดยเสนอในรูปแบบข่าวและรูปแบบอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึงการเน้นการรายงาน การแสดงความความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับเหตุการณ์นี้มาก แต่หนังสือพิมพ์มติชนไม่มีการนำเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่อง แต่จะเน้นการเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่องในช่วงที่มีเหตุการณ์สู้รบระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรักแล้วชี้ให้เห็นว่าเน้นการนำเสนอการรายงานข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เฉพาะในภาวะสำคัญ

ตารางที่ 2 : ตารางแสดงการวิเคราะห์รูปแบบตามการนำเสนอแยกออกเป็นตามช่วงเวลาต่าง ๆ

ช่วงที่	ไทยรัฐ			มติชน		
	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว	รวม (ร้อยละ)	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว	รวม (ร้อยละ)
1	46.67	53.33	100	31.58	68.42	100
2	51.43	48.57	100	71.43	28.57	100
3	36.36	63.64	100	44.44	55.56	100

วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอแยกออกตามช่วงเวลาต่าง ๆ

ช่วงที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 46 – 12 กุมภาพันธ์ 46 ก่อนการเกิดสงครามอิรัก ทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวมากกว่าหนังสือพิมพ์มติชน คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอร้อยละ 46.67 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอร้อยละ 31.58

ไทยรัฐได้มีการเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ต้นปี 2546 ที่จะมีการเริ่มสงครามจนกระทั่งถึงช่วงต้นเดือนพฤษภาคม แสดงการเน้นการรายงานในรูปแบบของข่าวและการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบที่ไม่ใช่ข่าว แต่ทางด้านหนังสือพิมพ์มติชนไม่ได้มีการนำเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่อง แต่จะเน้นการเสนอเกี่ยวกับสงครามอิรักอย่างต่อเนื่องในช่วงเหตุการณ์รบระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรักแล้ว คือช่วงที่ 2

ช่วงที่สอง ระหว่างวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 46 – 28 เมษายน 46 การรายงานข่าวในช่วงนี้ ทั้งสองฉบับจะมีการรายงานข่าวสงครามอิรักอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงที่ทางอเมริกาและประเทศพันธมิตรได้เดินทางเข้าไปยังประเทศอิรักเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอร้อยละ 51.43 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอ ร้อยละ 71.43 เช่นเดียวกับรูปแบบที่ไม่ใช่ข่าวทั้งสองฉบับมีการนำเสนอในปริมาณสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งในรูปแบบของคอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ / บทความวิเคราะห์ / สกู๊ป และบทบรรณาธิการ คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอรูปแบบที่ไม่ใช่ข่าวร้อยละ 48.57 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอรูปแบบที่ไม่ใช่ข่าวร้อยละ 28.57

ช่วงที่สาม ระหว่างวันที่ 29 เมษายน 46 – 2 พฤษภาคม 46 หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการรายงานข่าวแต่จะมีสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบ

ความถี่ในการนำเสนอ 2 ช่วงแรก เนื่องจากเป็นช่วงใกล้วันประกาศยุติสงคราม จึงมีการนำเสนอข่าวในรูปแบบนี้น้อย คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอรูปแบบข่าว ร้อยละ 36.36 และหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอรูปแบบข่าวร้อยละ 44.44 แต่มีการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข่าว คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอรูปแบบอื่น ๆที่ไม่ใช่ข่าวร้อยละ 63.64 ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอร้อยละ 55.56 อาจเป็นเพราะเหตุการณ์มีการเปิดเผยทางออกทางแก้ไข คล้ายว่าการประกาศยุติสงครามเป็นบทสรุปของเหตุการณ์ที่บอกให้ทุกฝ่ายหยุดการกระทำต่าง ๆ ที่หมายรวมถึงการใช้กำลังและอาวุธต่อกัน ดังนั้น จึงมีผู้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์สงครามอิรักมากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจต่อเหตุการณ์

ตารางที่ 3 : แสดงทิศทางการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามอิรักในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ข่าว

- หนังสือพิมพ์มติชน

รูปแบบ	รวม		ประเด็นที่นำเสนอ							
			ให้ข้อมูล		แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์				วิเคราะห์สถานการณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เชิงบวก		เชิงลบ			
คอลัมน์แสดงความคิดเห็น	18	100	7	38.88	-	-	10	55.55	1	5.55
บทความวิเคราะห์/สรุป	12	100	3	25.00	-	-	1	8.33	8	66.67
บทบรรณาธิการ	10	100	4	40.00	-	-	6	60.00	-	-

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

รูปแบบ	รวม		ประเด็นที่น่าสนใจ							
			ให้ข้อมูล		แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์				วิเคราะห์สถานการณ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คอลัมน์แสดงความคิดเห็น	28	100	10	35.71	-	-	17	60.71	1	3.58
บทความวิเคราะห์/สรุป	47	100	30	63.83	-	-	12	25.53	5	10.64
บทบรรณาธิการ	15	100	12	80	-	-	3	20.00	-	-

จากตารางแสดงให้เห็นว่า บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสงครามครั้งนี้มากที่สุด และเป็นารแสดงความคิดเห็นในเชิงลบคือ ไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐอเมริกา นำกำลังเข้าบุกประเทศอิรัก โดยอ้างความชอบธรรมมาบังหน้า เพื่อหวังผลประโยชน์จากประเทศอิรักเป็นเหตุผลหลักในการเข้ายึดครอง

นอกจากนี้อันดับรองลงมาจะเป็นการนำเสนอเรื่องราวรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสงคราม เป็นให้ข้อมูล ขยายความด้วยการนำข้อมูลในอดีตมาสนับสนุน ทั้งนี้มีความแตกต่างจากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งเน้นการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสงครามมากกว่าการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์สงคราม

ในแง่ของการแสดงความคิดเห็นในส่วนของบทบรรณาธิการนั้น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐแสดงความคิดเห็นในเชิงลบต่อการทำสงครามของสหรัฐอเมริกาเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์มติชน โดยแสดงความคิดเห็นแง่ว่าสหรัฐฯ ไม่มีเหตุผลที่เพียงพอในการตัดสินใจใช้กำลังทหารบุกเข้าไปยังอิรักและยังเห็นว่า การทำสงครามครั้งนี้ถึงผลประโยชน์ในด้านทรัพยากรของประเทศอิรักเป็นหลัก

ส่วนของคอลัมน์แสดงความคิดเห็นหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอในแง่ความคิดเห็นต่อสงครามมากที่สุด ในเชิงลบต่อประเทศสหรัฐอเมริกาในการทำงานสงคราม เนื่องจากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีเจตนาอื่นแอบแฝง คือ เรื่องการครอบครองบ่อน้ำมันของอิรักเป็นเหตุผลหลักและประณามประเทศสหรัฐฯว่าเป็นพวกกระหายสงครามและทำให้ตัวแทนของคนทั้งโลกอย่างสหประชาชาติขาดความน่าเชื่อถือ

และในอันดับรองลงมาเป็นการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสงคราม มีการนำเสนอในส่วนของการวิเคราะห์เหตุการณ์น้อยมากเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่คอลัมน์แสดงความคิดเห็นเน้นการแสดงความคิดเห็นในเชิงลบต่อประเทศสหรัฐอเมริกาในการใช้กำลังทางทหารบุกอิรักมากที่สุด และมีการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสงครามเป็นอันดับถัดมา

บทความวิเคราะห์ / สก๊ิป หนังสือพิมพ์มติชนเน้นการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ของสงคราม เป็นการวิเคราะห์หาสาเหตุที่สหรัฐฯ เลือกที่ใช้กำลังทางทหารเข้าปลดอาวุธอิรัก นำเสนอมุมมองทางด้านของผลประโยชน์ที่จะได้จากประเทศอิรักและประเด็นทางศาสนา

อันดับรองลงมา เป็นการกล่าวถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงต่าง ๆ ของสงครามโดยมีการอ้างอิงข้อมูลในอดีตคือตั้งแต่สงครามอ่าวเปอร์เซียมาเป็นข้อมูลสนับสนุน ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เน้นการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสงคราม เช่น การเคลื่อนพลของฝ่ายพันธมิตร กลยุทธ์การบุกเข้าโจมตี แสนยานุภาพต่าง ๆ ทั้งกองทัพและอาวุธยุทโธปกรณ์ และในลำดับสุดท้ายคือเป็นการนำเสนอความคิดเห็นหรือทัศนคติที่มีต่อการกระทำของสหรัฐฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในเชิงลบคือไม่เห็นด้วยกับการกระทำของสหรัฐฯ

ตารางที่ 4 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงที่ 1

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	19 (59.38)	2 (6.25)	21 (65.63)
ลบ	6 (18.75)	4 (12.5)	10 (31.25)
กลาง	1 (3.12)		1 (3.12)
รวม			32 (100)

ช่วงที่ 1

จากผลการวิจัยพบว่าการพาดหัวข่าวในช่วงที่ 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้น มีการนำเสนอในมุมมองเชิงบวกกับสหรัฐอเมริกามากถึง 59.38 % เสนอมุมมองในเชิงลบกับสหรัฐอเมริกา 18.75 % ส่วนมุมมองในเชิงบวกทางฝ่ายอิรักมีการนำเสนอเพียง 6.25 % สรุปได้ว่าในช่วงที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงก่อนเริ่มสงครามนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความโน้มเอียงไปทางสหรัฐอเมริกามากกว่าจึงมีการนำเสนอในมุมมองของสหรัฐอเมริกามากกว่าฝ่ายอิรัก หรืออาจกล่าวได้ว่าอิงมุมมองจากทางฝั่งตะวันตกมากกว่า

ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่เสนอมุมมองในเชิงบวกต่อสหรัฐอเมริกา

- บุชลดกร้าวหวังแก้วิกฤติอิรัก-โสมแดงอย่างสันติ (2 ม.ค.2546)
- มะกันเอาจริงจัดกองกำลังเตรียมเสปียงหวังขี้อิรัก (4 ม.ค. 2546)
- บิ๊กมะกันเดินสายเอเชีย-ถกปัญหาอิรัก (5 ม.ค. 2546)
- มะกันโหมระดมทหารกดดันอิรัก (15 ม.ค. 2546)
- สหรัฐฯ-อังกฤษระดมทัพอีกกว่าครึ่งแสนขี้อิรัก (22 ม.ค. 2546)
- บุชขู่อิรัก “อาชญากรรมสงคราม” ถ้าใช้อาวุธมรณะ (24 ม.ค. 2546)
- สหรัฐฯเตรียมคุ้มบ่อน้ำมันอิรัก-อพยพมะกันทั่วโลก (26 ม.ค. 2546)
- “บลิกซ์” ยื่นรายงานค้นอาวุธอิรัก-มะกันขู่จะแหกหลักฐานเด็ด (28 ม.ค. 2546)
- ยุโรปหนุนมะกันปลดอาวุธอิรัก-ซึ่งสงครามอาจถึงเดือน ก.พ. (31 ม.ค. 2546)
- บุชพอใจทางเลือก ให้ชดด้มลิภัยเสี่ยงสงคราม (1 ก.พ. 2546)
- มะกันแหกหลักฐานมัดอิรักใหม่โรงสงคราม (5 ก.พ. 2546)
- มะกัน-ผู้ตีวางแผนให้เวลาชดด้ม 48 ชม. ออกจากอิรัก (10 ก.พ. 2546)

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่
นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงที่ 2

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	12 (28.57)	0	12 (28.57)
ลบ	9 (21.43)	17 (40.48)	26 (61.91)
กลาง	4 (9.52)		4 (9.52)
รวม			42

ช่วงที่ 2

จากผลการวิจัย พาดหัวข่าวของทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แสดงมุมมองในเชิงบวกต่อฝ่ายอเมริกาค่อนข้างมากคือ 28.57 % ในขณะที่เดียวกันมีการพาดหัวข่าวที่แสดงมุมมองในด้านลบต่ออิรักมากถึง 40.48 % แสดงมุมมองในเชิงเป็นกลาง 9.52 % และแสดงมุมมองด้านลบต่อสหรัฐอเมริกา 21.43 % ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การนำเสนอมุ่งเน้นไปที่ด้านไม่ดีของทางอิรักเป็นส่วนใหญ่ พาดหัวข่าวที่แสดงมุมมองในเชิงลบ เช่น :

- ยูเอ็นชี้อิรักไม่ให้ความร่วมมือ 100 เปอร์เซนต์ (5 ก.พ. 2546)
- มะกัน-ผู้ดีไล่ล่าเรือ 3 ลำ สงสัยแอบบรรทุกอาวุธร้ายแรงอิรัก (20 ก.พ. 2546)
- “ บุษ “ ดีเคย์แอนด์จี้คิง สงครามถล่มอิรัก ทิ้งมติที่ 2 ไม่ขออำนาจยูเอ็นสั่งให้ซัดดัมสละอำนาจ-ลี้ภัย (18 มี.ค. 2546)
- ไทยขับ 3 จนท.อิรัก แฉซัดดัมระดมอาวุธเคมีสู้ (20 มี.ค. 2546)
- ไม้ตายซัดดัมหลังโดนบอมบ์เผาบน้ำมัน ยิ่งจรวดสกัดตบได้ใส่ทหารสหรัฐที่คูเวต (21 มี.ค. 2546)
- อิรักยอมชูธงขาวทหารจํานน 250 คน “มะกัน”ถูกยิงตาย 1 ยึดได้เมืองอัมกัศร์ (22 มี.ค. 2546)
- ด้านแตก แม่ทัพธงขาว อิรักทิ้งกองพลจํานนปล่อยยึดเมืองบาสรา “ซัดดัม” โผล่เบิ้ลกลับลบถูกบอมบ์ตายโหง (23 มี.ค. 2546)

- อิรักตาย 650 ศพ นองเลือดที่นาจาฟ ด้านหน้าแบกแดด (27 มี.ค.2546)
- “หญิงท้อง” บีมพลีชีพมะกัน 3 ศพ สหรัฐรุกฆาตยึดสนามบิน ซ่าอิรัก 320 ศพจ่อจุมูก
ซัดดัมบุชชุยชนะแล้ว (5 เม.ย.2546)
- แบกแดดหิวโซคดอยากปล้น-จลาจล หลังถูกตีแตกยับ ผู้คนแค้นผู้นำลูกฮือประท้วงทั่ว
เป็นแดนมิคสัญญีฟังก้อนหุ่นซัดดัมศูนย์ราชการพินาศ (10 เม.ย.2546)
- ให้ค่าหัวซัดดัมพร้อม 54 สมุน เงินก้อนโตล่อใจ กลียุคคามท้าวอิรักสหรัฐจ่อเคอร์ฟิว (12
เม.ย.2546)
- เผยรักรักซัดดัมตบแต่งวาทวิว (14 เม.ย.2546)

ตารางที่ 6 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่
นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงที่ 3

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	1 (14.28)	1 (14.28)	2 (28.57)
ลบ	2 (28.57)	0	2 (28.57)
กลาง	3 (42.86)		3 (42.86)
	รวม		7 (100)

ช่วงที่ 3

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการพาดหัวข่าวในลักษณะที่เป็น
กลางมากที่สุดคือ 42.86 % ซึ่งเป็นการพาดหัวในลักษณะที่ไม่กล่าวพาดพิงถึงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
โดยตรง ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเนื่องจากช่วงที่ 3 เป็นช่วงที่มีเวลาน้อยที่สุด และเหตุการณ์ต่างๆเริ่ม
คลี่คลายลงดังนั้นทางไทยรัฐเองจึงไม่ค่อยเน้นในการนำเสนอมากนักเพราะกระแสสังคมเกี่ยวกับ
เหตุการณ์ดังกล่าวเริ่มเบาบาง

ตัวอย่างวาทกรรมที่มีมุมมองเชิงเป็นกลางไม่กล่าวถึงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

- ปันน้ำใจช่วยชาวอิรัก (29 เม.ย.2546)
- “แม่่ว”จวกสื่อฝรั่งเลอะ อ่างไทย-มะกัน สัมพันธ์ดีดีถึงเอกชนร่วมพื้นอิรัก (30 เม.ย.2546)
- ผังแล้วศพ “เขมรภูมิ” (30 เม.ย. 2546)

ตารางที่ 7 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชนช่วงที่ 1

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	10 (23.81)	3 (7.14)	13 (30.95)
ลบ	17 (40.48)	8 (19.05)	25 (59.53)
กลาง	4 (9.52)		4 (9.52)
	รวม		42 (100)

ช่วงที่ 1

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงที่ 1 มีการนำเสนอ มุมมองไปในแง่ลบต่อทางฝ่ายสหรัฐอเมริกามากที่สุด 40.48 % ในขณะที่มีการนำเสนอ มุมมองในเชิงลบให้ทางฝ่ายอิรักเพียง 19.05 % และนำเสนอ มุมมองในเชิงบวกต่อฝ่ายอเมริกา 23.81 % ฝ่ายอิรัก 7.14 % ซึ่งสรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอ มุมมองที่คัดค้านไม่เห็นด้วยต่อ เหตุการณ์และการกระทำของฝ่ายอเมริกา จึงมีการนำเสนอ มุมมองไปในเชิงลบมากกว่าฝ่ายอิรัก

ตัวอย่างพาดหัวข่าวแสดงมุมมองเชิงลบต่อสหรัฐอเมริกา

- ท้าพใหญ่สหรัฐประชิดอ่าวเปอร์เซียรอบ “บุช” พันธนู-อังกฤษเสียงอ่อย (13 ม.ค. 2546)
- ยูเอ็นแตะเบรก “บุช” ถล่มอิรัก.พ. (16 ม.ค. 2546)

- ปลุกกระแสทั่วโลกด้านสงคราม “บุช-แบลร์” เดินหน้า “รบ” ผวาระคาน้ำมันถึงขั้นวิกฤต (19 ม.ค.2546)
- อเมริกันมุสลิมวอน “บุช” เลิกสงคราม (19 ม.ค. 2546)
- มะกันนับแสนต้าน “บุช” ทั่วโลกค้านสงครามอิรัก (20 ม.ค. 2546)
- กลุ่มพจนานท.กลาโหมอเมริกันสั่งเวยในคูเวต (22 ม.ค. 2546)
- ยูเอ็นไม่พบอิรักโยง “ลาเดน” (23 ม.ค. 2546)
- “เยอรมนี-ฝรั่งเศส” ขวางสงคราม มะกันจูน-อิรักขู่เจอนักกว่า11กย. (24 ม.ค. 2546)
- มะกันไม่จ้อฝรั่งเศส-เยอรมนี ไทยหนุนสหรัฐในกรอบยูเอ็น (25 ม.ค. 2546)
- 6 ชาติเพื่อนบ้านอิรักด้านสงครามหวั่นโค่น “ซัดดัม” ภูมิภาคสิ้นคลื่น (26 ม.ค. 2546)
- “สงคราม” ระทึก “มะกัน” บัคยัดเวลาตรวจอาวุธ ส่งผลให้ “ยูเอ็น” วันนี้จะแน่นอนนิยม “บุช” รบ (27 ม.ค. 2546)
- ทั่วโลกหนุนยึดเวลาสอบอาวุธอิรัก (29 ม.ค. 2546)
- มะกันเดือดโวย “3ชาติยุโรป” ค้านส่งทหารนาโต้ถล่มอิรัก (11 ก.พ. 2546)
- โพลผู้ดีชี “สหรัฐ” ตัวอันตรายกว่าอิรัก (12 ก.พ. 2546)

ตารางที่ 8 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่
นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชน

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	10 (18.52)	2 (3.70)	12 (22.22)
ลบ	20 (37.04)	16 (29.63)	36 (66.67)
กลาง	6 (11.11)		6 (11.11)
	รวม		54 (100)

ช่วงที่ 2

จากผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์มติชน มีการพาดหัวข่าวที่มีมุมมองในเชิงลบต่อสหรัฐอเมริกา มากถึง 37.04 % โดยแสดงมุมมองในเชิงบวกต่อสหรัฐอเมริกา 18.52 % และแสดงมุมมองในเชิงลบต่ออิรัก 29.63 % แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มติชนไม่เห็นด้วยกับการกระทำของสหรัฐอเมริกาต่อนักพาดหัวข่าวที่แสดงมุมมองในเชิงลบต่ออเมริกา เช่น :

- ประชุมยูเอ็นฉีกหน้าสหรัฐ 10 ซาติค้านปลดอาวุธ “อิรัก” (16 ก.พ. 2546)
- สหรัฐปิดเสียงเสียงลุย “อิรัก” ใช้ “โล่มนุษย์” บัง (28 ก.พ. 2546)
- ต้านสงครามเดือดทั่วโลก จลาจลหลายประเทศ/มะกันจับ 1.3 พันคน (22 มี.ค. 2546)
- “มะกัน” นับหมื่นถือปดล้อม “ซีเอ็นเอ็น” (24 มี.ค. 2546)
- 22 ซาติอาหรับยื่นยูเอ็นขับสหรัฐพ้นอิรัก (26 มี.ค. 2546)
- อดีตแม่ทัพอ่าวเดือนบุกแบกแดดตาย 3,000 “บุช-แบลร์” ถกด่วนแก้เกมรับ “หนัก” เจอทหาร “ซัดดัม” แบ่งเค็ก “บ.มะกัน” งามอิรัก (26 มี.ค. 2546)
- มะกันขยี้สื่อบอมบ์ “ทีวี” ปิดหู-ตาอิรัก นิรโทษฯชี้ละเมิดกฎเจเนีวา “รีพับลิกันการ์ด” เคลื่อนแล้วประจัญบานก่อนถึง “แบกแดด” (27 มี.ค.2546)
- สหรัฐส่งทหารเพิ่ม “3 หมื่น” ลุยแนวรบใหม่ “พลร่ม” ยึดเหนือ “คองทง” ถล่มกันเองเจ็บ 37 ประชุมยูเอ็นรุมถล่ม 2 ซาติมะกันจับโนเบลสันติภาพ (28 มี.ค. 2546)
- หนุ่มไทยร่วมรบ “สาบสูญ” มะกันแจ้งข่าว-แม่ทรุดอายุแค่ 22-ญาติ “กระแส” สหรัฐเอาไม่อยู่เสริมอีก 1.3 แสนงดยุทธวิธีใหม่ “กล่องสังหาร” แบ่งแบกแดดให้นักบินถล่ม (29 มี.ค.2546)
- สหรัฐยอมรับผวาพลีชีพกระหน่ำยิง 7 ศพฆ่าแม่-ลูกคารถ (2 เม.ย. 2546)

ตารางที่ 9 : ตารางแสดงมุมมองของเหตุการณ์สงครามสหรัฐ-อิรักจำแนกตามพาดหัวข่าว ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์มติชนช่วงที่ 3

มุมมองต่อเหตุการณ์ เชิงบวก - เชิงลบ	ต่อฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ต่อฝ่ายอิรัก	รวม
บวก	1 (14.29)	0	1 (14.29)
ลบ	3 (42.86)	1 (14.29)	4 (57.14)
กลาง	2 (28.57)		2 (28.57)
รวม			7 (100)

ในช่วงที่ 3 เนื่องจากเป็นช่วงที่มีระยะเวลาสั้นที่สุดจึงทำให้ข่าวปรากฏออกมาน้อย และจากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการพาดหัวข่าวในช่วงนี้ของหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอไปในเชิงลบต่อสหรัฐอเมริกามากที่สุด 42.86 % ซึ่งสรุปได้ว่ามติชนยังคงมุมมองในการไม่เห็นด้วยกับการกระทำของอเมริกาอย่างต่อเนื่องประกอบกับผลที่ออกมายังไม่สามารถค้นพบหลักฐานที่สามารถยืนยันได้ว่าอิรักมีอาวุธร้ายแรงจริง จึงทำให้หนังสือพิมพ์มติชนคงเจตนาารมณ์ต่อเหตุการณ์ครั้งนี้ อย่างเหนียวแน่น

ตัวอย่างวาทกรรมในเชิงลบต่อสหรัฐอเมริกา

- วันเกิด “ซัดดัม” ไร้เงา-“มือจรวด”มอบตัว “อัลจาซีรา” แฉมะกันยิงใส่ผู้ประท้วง (30 เม.ย. 2546)
- “รัมส์เฟลด์” ยันย้ายฐานทัพเปล่าชัดซาอุฯ
รัมส์เฟลด์ยันย้ายฐานทัพอากาศจากซาอุฯไปกาตาร์เป็นไปตามข้อตกลงของสองฝ่าย นักวิเคราะห์เชื่อเกิดจากความขัดแย้งกัน ขณะที่กองทัพสหรัฐยิงปืนใส่ฝูงชนชาวอิรักในเมืองฟาลลาญาห์เป็นครั้งที่สอง (1 พ.ค. 2546)
- “บุช” แกล้งยุติปฏิบัติการสยบอิรัก

บุษตรียม แกลงยุติปฏิบัติกรสำคัญในอิรักบนเรือยูเอสเอส อับราฮัม ลินคอล์น ที่เพิ่งเดินทางกลับจากอ่าวเปอร์เซีย ขณะที่สถานการณ์ในเมืองฟาลดูยาห์ยังไม่สงบหลังทหารอเมริกันยิงปืนใส่กลุ่มผู้ชุมนุมชาวอิรักตายไป 2 คน (2 พ.ค. 2546)

สรุปลักษณะการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนั้นค่อนข้างจะแตกต่างกัน กล่าวคือหนังสือพิมพ์มติชนจะพาดหัวข่าวนำเสนอมุมมองทางด้านลบของสหรัฐอเมริกา มากกว่าอิรักซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโดยรวมแล้วหนังสือพิมพ์มติชนไม่เห็นด้วยกับวิธีการใช้สงครามเพื่อปลดอาวุธอิรัก และพยายามจะชี้้นำให้ผู้อ่านคล้อยตามให้เห็นว่าสหรัฐกระทำกรโดยไร้ซึ่งความชอบธรรม

ในขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นพาดหัวข่าวนำเสนอมุมมองทางด้านลบของอิรัก มากกว่าของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกระแสสังคมที่เริ่มตอบรับว่าอิรักนั้นมีอาวุธร้ายแรงอยู่ในครอบครอง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการชี้นำของสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งเราสามารถพิจารณาจากการใช้คำที่พาดหัวทั้งในส่วนหนังสือพิมพ์มติชนที่ใช้คำที่ระบุถึงความผิดพลาดในการกระทำของอเมริกาในการพาดหัว และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการใช้คำพาดหัวข่าวให้ผู้อ่านมองภาพอิรักในแง่ลบเป็นส่วนมาก

วิเคราะห์วาทกรรมเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์เนื้อหาของวาทกรรมโดยคำนึงถึงแนวคิดการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนมีการเสนอข่าวที่มีวาทกรรมแตกต่างกัน โดยมีการแบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงก่อนการเริ่มสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 46 – 12 กุมภาพันธ์ 46)
2. ช่วงระหว่างเกิดสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 46 – 28 เมษายน 46)
3. ช่วงใกล้ประกาศยุติสงครามอิรัก (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน 46 – 2 พฤษภาคม 46)

ในแต่ละช่วงนั้น หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีการแบ่งแยกประเด็นการนำเสนอที่ต่างกััน แต่การวิจัยจะเลือกวิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นข่าว เนื่องจากส่วนที่ไม่ใช่ข่าว คือ บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ บทวิเคราะห์/สัปดาห์นั้น จะเป็นการเสนอวาทกรรมในเชิงการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เขียนในแง่ความเป็นจริง ความเคลื่อนไหวของมวลชน ความสนใจของสังคมมากกว่าการนำเสนอข้อเท็จจริง

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการที่จะหาคำตอบว่าวาทกรรมเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ถูกนำเสนอผ่านแหล่งข่าว ที่ปรากฏในรูปแบบรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการแบ่งแยกประเด็นในการนำเสนอในแต่ละช่วงอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับการโฆษณาชวนเชื่อในสงครามอิรักอย่างไร

1. การตั้งชื่อประณาม (Name Calling Device)

การตั้งชื่อประณามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
ช่วงที่ 1 ช่วงก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 10 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	“ พลเอกโคลิน เพาเวลล์ รุมว.ต่างประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวต่อที่ประชุม เวลด์ อีโคโนมิก ฟอรัม ที่เมืองดาวอส สวิตเซอร์แลนด์ว่า มีหลักฐานว่าซัดดัมมีสายสัมพันธ์กับเครือข่ายผู้ก่อการร้ายอัล เคตา” (10 มกราคม 2546)
	ประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดศึกโจมตีอิรักด้วยข้ออ้างเพื่อโค่นซัดดัม ฮุสเซนที่ถูกกล่าวหาว่าสะสมอาวุธ “ต้องห้าม” อานุภาพทำลายล้างสูง (5 มกราคม 2546)
	รัฐบาลกรุงวอชิงตันตะโกนโชนะนาว่า “ซัดดัม ฮุสเซน คือ ไข่ตัวร้าย ตัวสนับสนุนอุปถัมภ์ขบวนการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามสันติภาพ ซัดดัมต้องถูกกำจัดแล้วโลกจะปลอดภัย” (4 มกราคม 2546)
	ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. แห่งสหรัฐอเมริกาเตือนทหารอิรักว่าจะถูกดำเนินคดีในข้อหา “อาชญากรรมสงคราม” ถ้าใช้อาวุธเคมีและชีวภาพต่อทหารสหรัฐฯและพลเรือนอิรักเมื่อสงครามระเบิดขึ้น (14 มกราคม 2546)
	ทางสหรัฐอเมริกาชี้ว่า “ความร่วมมือของอิรักบางส่วนยอมรับไม่ได้”

	(2 กุมภาพันธ์ 2546)
	“ในการแถลงนโยบายประจำปี (Statement of the Union) ของ ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช แห่งสหรัฐอเมริกาต่อสภาองเกรส ประจำปี 2546 ผู้นำสหรัฐฯ กล่าวให้คำมั่นสัญญาว่าจะส่งหน่วยข่าว กรองชุดใหม่รับผิดชอบโครงการอาวุธต้องสงสัยในอิรักไปยังคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติสัปดาห์หน้า ในความพยายามทำให้ ประชาคมโลกเชื่อว่า <u>อิรักเป็นภัยคุกคามต่อชาวโลก</u> ” (30 มกราคม 2546)
	“ พลเอกโคลิน เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศ รายงานอ้างว่าหน่วยสืบ ราชการลับได้แอบดักฟังและบันทึกไว้ รวมทั้งสายสนทนากลุ่มที่ <u>อิรัก</u> <u>พัวพันกับเครือข่ายก่อการร้าย อัลเคดา</u> ของนายไอซามา บิน ลาติน อัน สหรัฐฯ เชื่อว่า เป็นตัวก่อ “วินาศกรรมช็อกโลก เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 และแก๊งก่อการร้ายอื่น ๆ “ (15 มกราคม 2546)
	“ เป้าหมายของสหรัฐฯ คือ โน้มน้าวสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงทั้ง 15 ประเทศ ให้เห็นคล้อยตามว่า <u>อิรักและซัดดัม ฝ่าฝืนองค์การโลก</u> ” (22 มกราคม 2546)
	“ พลเอกโคลิน เพาเวลล์ ยืนยันให้ทุกคนเชื่อถือได้โดย <u>ว่าอิรักซุกซ่อน</u> <u>ปกปิดโครงการสร้างอาวุธเคมี ชีวภาพ นิวเคลียร์ และซีปนาวุก</u> ” (10 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 11 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 2 ใน
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณา ชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	<u>สำนักข่าวเอเอฟพี</u> ซัดดัม ฮุสเซน คือตัวการเติมเชื้อเพลิงร้ายฉานในหมู่ กลุ่มเชื้อชาติเพื่อบรรลุเป้าหมาย“แบ่งแยกและปกครอง (15 กุมภาพันธ์ 2546)

	สำนักข่าวเอพี “พวกนอกกฎหมาย” เป็นคำที่ผู้นำสหรัฐใช้เรียกอิรัก เกาหลีเหนือ อิหร่าน โดยระบุว่า กลุ่มผู้ปกครองรัฐนอกกฎหมายเหล่านี้ ต้องการให้ได้ว่ามีอาวุธร้ายแรง ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับ สหรัฐอเมริกาและโลก (20 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอพี สุดท้ายแล้วซัดตัมก็นำความเหี้ยมโหดชั่วร้ายมาสู่ ประชาชนชาวอิรักของเขาเอง(12 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 12 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 3 ใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	สำนักข่าวเอพี ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช กล่าวถึงชัยชนะของสหรัฐฯ ที่กำลังจะเกิดขึ้นว่า เป็นจุดจบของทerrorที่ปกครองประเทศด้วยความหวาดกลัวและทารุณ (29 เมษายน 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ สำหรับรัฐบาลทerrorอย่างซัดตัม เป็นไปได้อย่างยิ่งที่ภายในอุโมงค์จะซุกซ่อนอาวุธต่าง ๆ ไว้ อีกทั้งเป็นที่หลบซ่อนตัวและในบางกรณีเส้นทางหลบหนี (1 พฤษภาคม 2546)

ตารางที่ 13 : ตารางแสดงจำนวนวาทกรรมที่เชื่อมโยงที่ปรากฏกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 1 - 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การตั้งชื่อประณาม	จำนวนวาทกรรมเชื่อมโยงที่ปรากฏ	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	9	64.28
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	21.43
ช่วงที่ 3 ใกล้ประกาศยุติสงคราม	2	14.29
รวม	14	100

การตั้งชื่อประณาม (Name Calling Device) เป็นการใช้ถ้อยคำหรือวลีเรียกขานบุคคลเพื่อเรียกชื่อให้เสียหายแก่ฝ่ายตรงข้ามหรือเป็นการตั้งชื่อเพื่อแสดงถึงความรู้สึกในด้านลบแก่ผู้อ่าน เช่น พวกทรราช ฆาตกร ฯลฯ โดยไม่มีหลักฐานอ้างอิงแน่ชัด

ลักษณะวาทกรรมการตั้งชื่อประณามที่ปรากฏมีการเน้นหนักการตั้งชื่อประณาม ประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซนว่า ประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซน คือ “ตัวแทนของความชั่วร้าย” เป็นบุคคลอันตรายสร้างหายนะที่เป็นภัยต่อชาวโลกเหตุเนื่องมาจากการพยายามสะสมอาวุธเคมีและชีวภาพไว้ในครอบครอง และประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซนพยายามที่จะบิดเบือนและปฏิเสธการให้ความร่วมมือกับการเข้าตรวจสอบอาวุธของคณะผู้ตรวจสอบแห่งสหประชาชาติ ดังตัวอย่างเช่น ชัดตัมมีสายสัมพันธ์กับเครือข่ายผู้ก่อการร้ายอัลเคด้า, ชัดตัม ฮุสเซนที่ถูกกล่าวหาว่าสะสมอาวุธ “ต้องห้าม” อานุภาพทำลายสูง

โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกาพยายามสื่อสารผ่านวาทกรรมดังตัวอย่างข้างต้น เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามกับการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาตัดสินใจจะทำสงครามกับรัฐบาลอิรัก โดยการกล่าวอ้างว่ามีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อช่วยปลดปล่อยประชาชนชาวอิรักจากการปกครองที่โหดร้ายของประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซน

สิ่งที่สหรัฐฯพยายามจะทำการสื่อสารผ่านสื่อในช่วงแรกก่อนการเกิดสงครามซึ่งปรากฏมากกว่าช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 64.28 การนำเสนอรูปแบบการตั้งชื่อประณามประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซน ลักษณะที่ปรากฏเป็นการเปรียบเทียบกับคำที่สร้างความรู้สึกในแง่ลบแก่ผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารสร้างภาพว่าชื่อที่ถูกประณามเป็นพฤติกรรมที่แท้จริงของประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซน เช่น ชัดตัม ฮุสเซน คือ ไอ้ตัวร้าย ตัวสนับสนุนอุปถัมภ์ขบวนการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพ

นอกจากการสร้างภาพลักษณ์ให้เห็นว่าประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซนเป็นบุคคลอันตรายยังมีลักษณะวาทกรรมการตั้งชื่อประณามอื่น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ไม่เพียงแต่ตัวของประณานาธิปัตย์ชัดตัม ฮุสเซนเท่านั้น ยังปรากฏการตั้งชื่อประณามประเทศอิรักรวมถึงประชาชนชาวอิรัก เพื่อมุ่งชี้ว่า เป็นสัญลักษณ์และอุปสรรคของลัทธิเสรีนิยมใหม่และด้วยเหตุที่ว่าประเทศอิรักเป็นประเทศมุสลิมประเทศหนึ่ง และ ณ ช่วงเวลาดังกล่าว ได้เกิดกระแสต่อต้านประเทศมุสลิม เนื่องมาจากเหตุการณ์ถล่มตึกเวิลด์เทรด ทางประเทศตะวันตกเองมุ่งเป้าประณามชาวมุสลิมว่าเป็นผู้ก่อการร้าย อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทางสหรัฐฯจึงพยายามเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ให้มีความเกี่ยวพันกัน ตัวอย่างเช่น การตั้งชื่อประณามทหารอิรักว่า เป็นอาชญากรสงคราม

ประเทศอิรักเป็นภัยคุกคามต่อชาวโลก หรือ อิรักพัวพันกับเครือข่ายก่อการร้ายอัลเคด้า, อิรักซุกซ่อน ปกปิดโครงการสร้างอาวุธเคมี ชีวภาพ นิวเคลียร์และซีปนาวุธ

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม การตั้งชื่อประณามที่ปรากฏมีลักษณะใกล้เคียงกับช่วงก่อนการเกิดสงครามแต่จำนวนปรากฏน้อยกว่าช่วงแรกดังตารางคือร้อยละ 21.43 กล่าวคือ เป็นการนำเสนอชื่อหรือข้อความที่แสดงให้เห็นถึงความชั่วร้าย โหดเหี้ยมของประเทศอิรักและประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน ซึ่งชื่อเรียกดังกล่าวนี้ถูกตั้งโดยฝ่ายสหรัฐฯและพันธมิตร เช่น ซัดดัม นำความเหี้ยมโหดชั่วร้ายมาสู่อิรัก คือตัวการเติมเชื้อเพลิงร้ายฉานในหมู่กลุ่มเชื้อชาติ

ทั้งนี้รูปแบบที่ปรากฏยังเน้นการสร้างภาพว่าประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนและประเทศอิรักเป็นตัวแทนของความชั่วร้าย โหดเหี้ยมทารุณ ก่อให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบแก่ผู้รับสาร นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ของฝ่ายสหรัฐฯอเมริกาอย่างชัดเจนในการสร้างภาพความถูกต้องให้เกิดกับตัวเองในการบุกเข้ายึดอิรัก

ช่วงที่ 3 ช่วงใกล้ประกาศยุติสงคราม รูปแบบของการตั้งชื่อประณามปรากฏน้อยกว่าช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 14.29 การตั้งชื่อประณามที่ปรากฏพยายามแสดงให้เห็นว่าประเทศสหรัฐมีความมุ่งมั่นที่จะทำสงครามกับกลุ่มก่อการร้ายต่อไป แม้ว่าประธานาธิบดีซัดดัมและรัฐบาลอิรักได้ถูกโค่นล้มไปแล้ว แต่กลุ่มก่อการร้ายกลุ่มอื่น ๆ ที่แสดงตัวเป็นปรปักษ์ต่อสหรัฐฯหรือพยายามจะสร้างเหตุการณ์อันก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้น ก็จะถูกกำจัดโดยสหรัฐฯในไม่ช้า เช่น การกล่าวประณามศัตรูของสหรัฐฯว่าเป็น “ผู้ปกครองนอกกฎหมาย” ที่สร้างความหายนะให้แก่ประชาคมโลก หรือ การที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช กล่าวถึงชัยชนะของสงครามครั้งนี้ว่าเป็นจุดจบทอราชที่ปกครองประเทศด้วยความหวาดกลัวและทารุณ ซึ่งให้เห็นว่ายุคของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนที่ได้ปกครองอิรักนั้น ได้สิ้นสุดลงแล้ว

การตั้งชื่อประณามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 14 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	นิตยสารนิววีส์ “ <u>ตัดต้มทำทารุณต่อประชาชนของตนเอง อย่างที่ไม่เคยมีผู้นำคนไหนทำมาก่อน</u> ” (30 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ <u>ตัดต้ม ฮุสเซนเป็นอันตราย เพราะเหตุนี้แหละตัดต้มจึงจำเป็นต้องถูกปลดอาวุธไม่มีทางใดก็ตามหนึ่ง</u> ” (21 มกราคม 2546)
	หนังสือพิมพ์อินดิเพนเดนท์ “ <u>ประธานาธิบดีตัดต้ม ฮุสเซน เป็นสัญลักษณ์ของความต้องการทำลายเฉพาะอำนาจผู้ปกครองแผ่นดินอิรัก โดยเฉพาะที่เมืองไทกริต อันเป็นเมืองเกิดของประธานาธิบดีตัดต้ม</u> ” (1 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “ <u>เพาเวลล์เรียกว่า เล่ห์กลของประธานาธิบดีตัดต้ม ฮุสเซนซึ่งหลอกลวง ตบตาเยิ่นมาตลอด</u> ” (22 มกราคม 2546)
	หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ “ <u>ประธานาธิบดีสหรัฐฯกล่าวว่า”อิรักอิหร่านและเกาหลีเหนือยังคงเป็นกลุ่มประเทศ “แกนนำความชั่วร้าย” เป็นรัฐบาลนอกกฎหมายของประชาคมโลก</u> ” (12 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ <u>สหรัฐอเมริกาเชื่อในหลักฐานอิรักเกี่ยวพันกับกลุ่มก่อการร้ายอัลเคด้าและสะสมอาวุธร้ายแรง</u> ” (15 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ <u>สิ่งที่อิรักทำก็เป็นเหมือนกับการฉายหนังเฉว ๆ ซักแล้วซ้ำอีก</u> ” (15 มกราคม 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 15 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	สำนักข่าวรอยเตอร์ “โลกของเราในเวลานี้ กำลังเผชิญกับภัยคุกคามอย่างใหม่ เป็นยุคแห่งความไร้ระเบียบและโกลาหล เพราะรัฐที่ปกครองด้วยระบบโหดร้ายทารุณอย่างอิรัก ซึ่งมีอาวุธทำลายล้างไว้ในครอบครองอยู่ด้วย นายกรัฐมนตรีโทนี่ แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักร” (22 มี.ค. 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “จอมเผด็จการอย่างซัดดัม ตลอดจนกลุ่มนักก่อการร้ายอย่างอัลเคด้า ก็เป็นภัยคุกคามทุกชีวิตบนโลก” นายกรัฐมนตรีโทนี่ แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักร” (22 มี.ค. 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “บุชประกาศว่าอิรักและอิหร่านและเกาหลีเหนือเป็น “อักษะแห่งความชั่วร้าย” ซึ่งถูกทำลายให้สิ้น”(20 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 16 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การตั้งชื่อประณาม	สำนักข่าวเอเอฟพี ในวันนี้ สิ่งที่น่าเศร้าที่สุดสำหรับการทำสงครามกับการก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกาและของโลก คือ ผู้ปกครองรัฐนอกกฎหมายที่ต้องการได้ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ อาวุธเคมี อาวุธชีวภาพ ประเทศเหล่านี้สามารถใช้อาวุธร้ายแรงเหล่านี้ในการแบล็กเมล์ การก่อการร้าย การฆาตกรรมหมู่ และยังสามารถให้หรือขายอาวุธเหล่านี้ให้แก่พันธมิตรก่อการร้ายด้วยกัน ทั้งนี้สามารถใช้อาวุธเหล่านี้ได้โดยไม่ต้องลังเล” ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช (30 เมษายน 2546)

ตารางที่ 17 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงที่ปรากฏกับเทคนิคการตั้งชื่อประณามในช่วงที่ 1 -3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการตั้งชื่อประณาม	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	7	63.64
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	27.27
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	1	9.09
รวม	11	100

รูปแบบการนำเสนอการตั้งชื่อประณามที่ถูกถ่ายทอดผ่านแหล่งข่าวต่างประเทศนั้น ในช่วงก่อนการเกิดสงครามหนังสือพิมพ์มติชนปรากฏมากกว่าช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 63.64 มีการนำเสนอกล่าวประณามประธานาธิบดีชัคคัม

ฮุสเซน ไม่ว่าจะเป็น บุคคลอันตราย เป็นสัญลักษณ์ของความต้องการทำลายเฉพาะผู้ปกครองแผ่นดินอิรัก พยายามกล่าวประณามวิธีการปกครองของประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนที่ปกครองประเทศอิรักด้วยความโหดร้าย กดขี่ข่มเหงประชาชนของตนเอง ซึ่งเป็นเหตุผลประการหนึ่งของฝ่ายสหรัฐฯที่จะเข้าไปทำสงครามยังประเทศอิรัก นั่นคือ การปลดปล่อยประชาชนชาวอิรักจากการปกครองของประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซน

นอกจากนี้การตั้งชื่อประณามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่ให้ความร่วมมือกับคณะผู้ตรวจสอบแห่งสหประชาชาติ ยังสร้างภาพพจน์ในแง่ลบแก่ตัวประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนด้วย ตัวอย่างเช่น การให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงและพยายามปกปิดข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเลี่ยงการตรวจสอบอาวุธ

ช่วงที่ 2 ช่วงระหว่างการเกิดสงคราม การตั้งชื่อประณามยังคงมีการประณามตัวประธานาธิบดีชัคคัมอย่างต่อเนื่อง ปรากฏร้อยละ 27.27 ด้วยเหตุผลที่ว่าชัคคัมมีการปกครองแบบเผด็จการ ตัวอย่างข้างต้น โลกกำลังเผชิญกับภัยคุกคามอย่างใหม่เพราะรัฐที่ปกครองด้วยระบบโหดร้ายทารุณอย่างอิรัก ข้อความนี้มีการใช้ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอันตรายต่อประชาคมโลก นั่นคือ อิรักคือภัยคุกคาม

ในช่วงที่ 3 ช่วงใกล้ประกาศยุติสงคราม การตั้งชื่อประณามปรากฏเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 9.09 เนื่องจากสหรัฐฯได้ชัยชนะจากการทำสงครามแล้ว จึงเป็นแค่การเน้นย้ำให้เห็นภัย

อันตรายที่มาจากการทำงานของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ อีกทั้งยังตอกย้ำภาพความโหดร้ายทารุณ การใช้อาวุธในการทำลายหรือฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์อย่างไม่ลังเล

การตั้งชื่อประณามของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงก่อนการเริ่ม สงครามปรากฏมากกว่าช่วงอื่น ๆ ทางสหรัฐฯพยายามสร้างสัญลักษณ์ เรียกแทนตัว ประณานาธิปัตย์ชัดตัม สุธเสน ว่าเป็นบุคคลอันตราย เป็นภัยคุกคามต่อโลกและประเทศอิรัก การใช้ คำเรียกชื่อเป็นตัวแทน เช่น แกนนำแห่งความชั่วร้าย ทำร้ายทารุณต่อประชาชนของตนเอง เป็น การสื่อความหมายว่าประเทศอิรัก เป็นประเทศที่อันตรายมีอาวุธนิวเคลียร์และผลิตอาวุธร้ายแรงไว้ ในครอบครอง ยิ่งไปกว่านั้นยังให้ความช่วยเหลือขบวนการก่อการร้ายอัลกออิดะห์และประเทศที่ ปกครองด้วยระบบเผด็จการ โดยประณานาธิปัตย์ชัดตัม สุธเสนซึ่งกลายเป็นบุคคลที่ควรถูกกำจัด

ในช่วงระหว่างการเกิดสงคราม การตั้งชื่อประณามของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ปรากฏน้อยกว่าในช่วงแรกแต่ยังคงมีลักษณะการนำเสนอคล้ายคลึงกับช่วงก่อนการเกิดสงคราม กล่าวคือ เป็นการนำเสนอชื่อหรือข้อความที่แสดงถึงความชั่วร้าย โหดเหี้ยมของรัฐบาลอิรัก และ ประณามประณานาธิปัตย์ชัดตัมเพื่อสร้างภาพพจน์ในเชิงลบ

และในช่วงใกล้ประกาศยุติสงคราม เนื่องจากช่วงเวลาสั้นกว่าช่วงอื่น ๆ ลักษณะการตั้งชื่อ ประณามที่ปรากฏของทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนจึงมีเพียงส่วนน้อยแต่เป็นการ ย้ำให้ผู้รับสารรู้สึกไม่ว่าอย่างไร ประณานาธิปัตย์ชัดตัมก็ยังคงเป็นบุคคลที่น่ากลัว ชั่วร้าย

คำเรียกชื่อประณามดังตัวอย่างถูกใช้สื่อสารผ่านแหล่งข่าวและสื่อเพื่อให้ผู้รับสารรู้สึกเห็น ด้วยว่าการทำสงครามกับอิรัก เป็นสิ่งที่ถูกต้อง การพยายามสื่อสารผ่านการตั้งชื่อประณามเหล่านี้ ทางสหรัฐฯและฝ่ายพันธมิตรต้องการให้ชื่อเหล่านี้กลายเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึกเมื่อนึกถึงสิ่งที่ เกี่ยวข้องกับประณานาธิปัตย์ชัดตัมและประเทศอิรัก

2. การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน (Glitter Generalities device)

การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 18 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน ในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำสหรัฐฯ กล่าว สหประชาชาติต้องช่วยสหรัฐฯ เผชิญหน้ากับประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน หาไม่แล้วประชาคมโลกอาจเคลื่อนสู่ประวัติศาสตร์แห่งความไร้ประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาไม่ถูกจุด และสังคมถกเถียงกันไม่จบสิ้น” (12 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>เอเอฟพี “รายงานแสนยานุภาพทางทหารของกองกำลังสหรัฐฯ ที่เตรียมจะเปิดฉากทำสงครามถล่มอิรัก หากซัดดัมและลูกชายไม่ยอมถอยออกนอกประเทศ” (28 มกราคม 2546)</p>
	<p>หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำสหรัฐฯ กล่าวสุนทรพจน์ต่อหน้าทหารที่ค่ายฟอร์ด ฮูด ระบุว่า ถ้าสหรัฐฯ จำเป็นต้องใช้กำลังกำจัดอิรัก จะดำเนินการอย่างรอบคอบ แน่วแน่และสหรัฐฯ ต้องมีชัย เพราะมีกองทัพชั้นเลิศที่สุดในโลก” (5 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ “ริมส์เฟลด์บอกว่าการเตรียมแสนยานุภาพดำเนินไปแบบสบายๆ “เข้าไม่ยอมเปิดเผยตัวเลขจำนวนทหาร แต่คาดว่าจะไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นนายอาวุธโทโรปกรณ์เหลือเฟือ” (3 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ “กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ แถลงว่า ณ วันนี้ ทหารอเมริกันและอังกฤษทั้งชายและหญิงประจำการในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซียจำนวนกว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ล้านคนแล้ว” (5 กุมภาพันธ์ 2546)</p>

	<p>สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น “ปัจจุบันมีเรือบรรทุกเครื่องบินอยู่ในรัฐซีสามารถถล่มอิรักได้ทันที 6 ลำ เป็นของสหรัฐฯ 5 ลำ อีกลำของอังกฤษ ส่วนเครื่องบินรบสังกัดกองทัพเรือและกองทัพอากาศสหรัฐฯ จ่อคอยหอยอิรักเพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 500 ลำ” (10 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวบีบีซี “ นายพลเพาเวลล์ กล่าวรายงาน หลักฐานภาพถ่ายโดยดาวเทียมจารกรรมวีดีทัศน์ภาพกราฟฟิกรักเคลื่อนไหวทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาวุธอานุภาพทำลายล้างสูง อาวุธเคมี ชีวภาพ นิวเคลียร์ แถบบันทึกเสียง นายทหารอิรักติดต่อสั่งงานกัน ซึ่งอ้างว่าหน่วยสืบราชการลับแอบดักฟังและบันทึกไว้ รวมทั้งสายสนกลในบ่งชี้ว่าอิรักพัพพันกับเครือข่ายก่อการร้าย อัลเคดา ของนายโศซามา บินลาดีน อันสหรัฐฯเชื่อว่า เป็นตัวก่อ “วินาศกรรมช็อกโลก” 11 กันยายน 2544 และแก๊งก่อการร้ายอื่น ๆ” (22 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี “นายอาร์ ไพลเซอร์ โฆษกทำเนียบขาว กล่าวว่าเป้าหมายของสหรัฐฯ ในการทำสงครามอิรักไม่ใช่เพื่อปลดอาวุธอิรักเท่านั้น แต่เพื่อโค่นอำนาจซัดดัม” (15 มกราคม 2547)</p>
	<p>สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น “บุชเชื่อว่าหลายรายจำเป็นต้องเปลี่ยนใจเพราะไม่อยากสูญเสียผลประโยชน์” (8 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู.บุช ออกโรงแถลงข่าวแพร่ภาพออกอากาศ ว่า สหรัฐฯเตรียมพร้อมระเบิดศึกตะเพิดซัดดัม ฮุสเซน ลงจากบัลลังก์อำนาจ โดยพันธมิตรสนับสนุนหรือไม่ก็ตามที่ ถ้าการทำสงครามเป็นเพียงทางเลือกเดียว และเมื่อมาถึงเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของเรา เนื้อแท้แล้วเราไม่จำเป็นต้องให้ใครอนุญาต” (3 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี บุชประกาศกร้าว “ใช่...เราจะขอให้โหวต ส่วนผลออกมารูปใดมีสำคัญ” (4 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวบีบีซี “ชุดป้องกันอาวุธเคมีหลายพันชุด และหน้ากากป้องกันแก๊สพิษที่พบตามหลุมต่าง ๆ สหรัฐฯเชื่อมั่นว่า อิรักมีอาวุธเคมีและชีวภาพไว้ในครอบครอง” (5 มกราคม 2546)</p>

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 19 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพร่พราวให้กับพวกตน ในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความแพร่พราวให้กับพวกตน	สำนักข่าวเอเอฟพี การทำสงครามอิรักเป็นสิ่งที่ “ยุติธรรมและจำเป็น” (2 มีนาคม 2546)
	หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ “สหรัฐฯ ไม่มีความสนใจ...ไม่มีความสนใจโดยสิ้นเชิงที่จะปกครองอิรัก” นายคาทาลิซาด ผู้แทนรัฐบาลอเมริกัน (20 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “การเคลื่อนพลบุกอิรักคราวนี้ ทำไปด้วยการให้เกียรติและนับถือต่อประชาชนชาวอิรัก ไม่มีเจตนาจะเข้าไปเพื่อยึดครองอิรัก แต่ตรงกันข้าม หวังที่จะช่วยลดปล่อยชาวอิรักทั้งปวงให้มีเสรีภาพและอิสรภาพอย่างแท้จริง ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช”(21 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ช่วงใกล้ประกาศยุติสงครามอิรัก

ตารางที่ 20 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพร่พราวให้กับพวกตน ในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความแพร่พราวให้กับพวกตน	สำนักข่าวเอเอฟพี บุช กล่าวว่า การสู้รบในอิรักเป็นชัยชนะครั้งหนึ่งในสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งยังคงมีงานที่อันตรายหลงเหลืออยู่ในอัฟกานิสถาน และการโค่นล้มเครือข่ายก่อการร้ายอัลเคด้า ซึ่งเพียงแค่ว่าบาดเจ็บแต่ยังไม่ถูกทำลาย การต่อสู้ในสงครามต่อต้านการก่อการร้ายจึงยังไม่สิ้นสุด แม้ทุกคนยังไม่รู้กำหนดสิ้นแต่เชื่อว่าสงครามดังกล่าวจะไม่มีที่

	สิ้นสุด เพราะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นแล้ว (3 พฤษภาคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ แม่ทัพผู้บัญชาการศึกของอเมริกาออกมายืนยันว่า ไม่มีการพักรบตามกระแสข่าวเพียงแต่หยุดเพื่อปรับกระบวนการและ ดำเนินการใช้แผนปิดล้อมกรุงแบกแดดแทนการเข้าครอบครองหวังให้ ชาวแบกแดดเห็นด้วยการโค่นอำนาจประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน แทน (29 เมษายน 2546)

ตารางที่ 21 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพรวพราวในกับพวกตน ช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	12	70.59
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	17.65
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	2	11.76
รวม	17	100

การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน (Glitter Generalities device) เป็นการใช้คำที่มีความมุ่งหมายและสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่พวกของตน เป็นการหยิบยกบรรยาย เน้นย้ำประเด็น หรือคุณลักษณะบางอย่าง อันจะส่งผลให้ข้อความหรือถ้อยคำที่ชวนเชื่อมีน้ำหนัก มีความเป็นจริงมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการกลบเกลื่อน ป้องกันความเข้าใจของประชาชนให้เห็นว่าไม่มีอะไรแอบแฝงจากการกระทำของตนเองที่ได้กระทำลงไป

การนำเสนอประเด็นช่วงก่อนการเริ่มสงครามปรากฏการสร้างความแพรวพราวมากกว่าช่วงอื่นๆ คือร้อยละ 70.59 ประเทศสหรัฐอเมริกาพยายามสร้างภาพเพื่อให้เห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีหลักฐานเพียงพอที่ยืนยันว่าประเทศอิรักสะสมอาวุธเคมีและเชื้อโรคไว้ในครอบครอง รวมทั้งต้องการให้เห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะทำการสู้รบกับประเทศอิรัก แม้จะยังไม่ได้รับมติอนุญาตจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

รูปแบบการสร้างความแพร่พร่าวให้กับพวกตนที่ปรากฏในช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอในส่วนของสหรัฐฯ พยายามสื่อสารด้วยการสร้างภาพผ่านคำพูดว่าสิ่งที่สหรัฐฯ ตัดสินใจกระทำนั้น คือ การใช้กำลังทางทหารเข้าไปโค่นล้มอำนาจประธานาธิบดี ชัคดีม ฮุสเซน เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และควรจะตัดสินใจกระทำสงครามภายในอนาคตอันใกล้นี้ เป็นเหตุผลสมควรที่สหประชาชาติจะให้การอนุมัติทำสงคราม ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช “หาไม่แล้วประชาคมโลกอาจเคลื่อนไหวสู่วิทยาศาสตร์แห่งความไร้ประสิทธิภาพ”

อีกประการคือ การสร้างความแพร่พร่าวในแง่ของการเตรียมความพร้อมของกองกำลังทหาร มีกองทัพที่มีประสิทธิภาพ มีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัยพร้อมรบในทุกด้าน การแสดงถึงแสนยานุภาพทางทหารของสหรัฐฯ เพื่อพยายามสร้างความรู้สึกถึงเหนือกว่ากับฝ่ายตรงข้าม เช่น ทหารอเมริกันและอังกฤษประจำการในอ่าวเปอร์เซียจำนวนกว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ล้านคน, รัมส์เฟลด์ กล่าวว่า การเตรียมแสนยานุภาพดำเนินไปแบบ”สบายๆ”

นอกจากนี้การสร้างแพร่พร่าวด้านการอ้างหลักฐาน เป็นสิ่งที่สหรัฐฯ พยายามเสนอเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของตนว่าประเทศอิรักมีอาวุธเคมีไว้ในครอบครอง เช่น พบชุดป้องกันอาวุธเคมีและหน้ากากป้องกันแก๊สพิษ, พบหลักฐานภาพถ่ายดาวเทียมเกี่ยวกับอาวุธอานุภาพทำลายล้างสูง

ในช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม การสร้างความแพร่พร่าวให้กับพวกตนปรากฏน้อยกว่าช่วงแรกคือ ร้อยละ 17.65 สหรัฐฯ ได้เปลี่ยนประเด็นการนำเสนอ คือ ตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอความพยายามจะสร้างภาพความถูกต้องชอบธรรมในการใช้กำลังทางทหารปลดอาวุธรัฐบาลอิรัก พยายามสร้างความเชื่อให้ประชาคมโลกเห็นว่าการที่สหรัฐฯ อเมริกาได้ทำการดังกล่าวนั้นมีได้มีเจตนาอื่นใดแอบแฝงนอกจากการยึดมั่นว่ามีความต้องการต่อต้านกลุ่มก่อการร้าย ในที่นี้ คือประเทศอิรักนั่นเอง จากตัวอย่าง การทำสงครามอิรักเป็นสิ่งที่ “ยุติธรรมและจำเป็น”, สหรัฐฯ ไม่มีความสนใจโดยสิ้นเชิงที่จะปกครองอิรัก

ในช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอรูปแบบการสร้างแพร่พร่าวให้กับพวกตนของฝ่ายสหรัฐฯ น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 11.76 แต่เน้นการนำเสนอในแง่ที่ว่าแม้สหรัฐฯ จะได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาดในการสู้รบระหว่างทหารสหรัฐฯ และพันธมิตรกับรัฐบาลอิรัก แต่ภารกิจของสหรัฐฯ ก็ยังไม่จบ นั่นคือ การทำสงครามกับกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ ที่แสดงตนเป็นปฏิปักษ์กับสหรัฐฯ เปรียบกับการแสดงให้เห็นว่า แม้แต่ประเทศอิรักยังถูก

สหรัฐฯ ทำลายย่อยยับได้ พวกกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ ก็ไม่สามารถรอดพ้นจากสหรัฐฯได้ เช่นเดียวกัน เช่นตัวอย่าง ประธานาธิบดีจอร์จ บุช กล่าวว่า การสู้รบในอิรักเป็นชัยชนะครั้งหนึ่ง แต่ยังมีงานอันตรายในอัฟกานิสถาน

การสร้างความปลอดภัยให้กับพวกตนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 22 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความปลอดภัยให้กับพวกตน ในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความปลอดภัยให้กับพวกตน	สำนักข่าวเอเอฟพี “สหรัฐมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะป้องกันตนเองและพันธมิตรด้วยทุกวิถีทางที่จำเป็น” (9 กุมภาพันธ์ 2546)
	หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ “พลเอกเพาเวลล์ ประกาศด้วยว่าสหรัฐพร้อมที่จะพิสูจน์ให้โลกได้รับรู้การหกลองของอิรักที่ครอบครองอาวุธร้ายแรงอยู่ในอีกไม่กี่วันข้างหน้า” (12 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “เอกอัครราชทูตสหรัฐประจำกรุงมอสโก ระบุว่า สหรัฐเตรียมเปิดเผยข้อเท็จจริงที่แสดงว่าอิรักยังคงครอบครองอาวุธร้ายแรงอยู่ต่อไปในเร็ว ๆ นี้” (10 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำประเทศสหรัฐฯ ได้เผยกับผู้สื่อข่าวว่า ประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนแห่งอิรัก ควรรู้ตัววันแห่งการชำระล้างบาปที่ตนเองได้ก่อไว้ใกล้มาถึงแล้ว” (3 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำประเทศยังคงย้ำเตือนอิรักว่าเวลาสำหรับอิรักในอันที่จะปฏิบัติตามมติของสหประชาชาติใกล้หมดลงเต็มที่แล้ว” (27 มกราคม 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 23 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพร่พร่าวในกับพวกตน ในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความแพร่พร่าวให้กับพวกตน	สำนักข่าวรอยเตอร์ กองกำลังรวบรวมต่อต้านอิรักครั้งนี้มีชื่อ เรียกว่า “ปฏิบัติการปลดปล่อยชาวอิรัก” (โอเปอเรชั่นอิรักก็ ฟรีด้อม)นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ (22 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ เรามีกองกำลังรบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกในขณะนี้ ประเทศของเราโชคดีที่มีคนที่กล้าหาญเป็นจำนวนมาก ทั้งชายและหญิง ที่อาสาสมัครเสี่ยงชีวิตตนเองเพื่อพิทักษ์ประเทศของเรา นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ (22 มีนาคม2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี บุษ แกลงว่า วอชิงตันปรารถนาที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในแบกแดด และจะดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อโค่นล้มอำนาจประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนแห่งอิรัก (25 มีนาคม2546)
	สำนักข่าวเอพี บุษกล่าวว่า อิรักยอมปลดอาวุธอย่างเต็มที่เท่านั้น จึงจะสามารถหลีกเลี่ยงสงครามได้ พร้อมกับกล่าวเพิ่มเติมว่า จะผลักดันมติที่ 2 เพื่อให้อำนาจ ในการใช้กำลังทหารต่ออิรักแต่ก็ระบุว่าไม่มีความจำเป็น (24 มีนาคม2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี บุษ กล่าวปราศรัยผ่านทางโทรทัศน์ว่า วิกฤติการณ์อิรักอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของความพยายามทางการทูต (15 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ สหรัฐอเมริกาตั้งใจที่จะใช้เมืองอุมกาสรเป็นจุด สำหรับการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้แก่ชาวอิรัก(25 มีนาคม 2546)
	พลเรือตรีสตีเฟน เบเคอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาสงครามสหรัฐ กล่าวว่า สงครามจิตวิทยาหรือ “ไซออปส์” จะเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะล้มล้างซัดดัม ซึ่งทางเพนตากอนหวังว่าผลของสงครามจิตวิทยาจะทำให้

	สงครามใช้เวลาไม่นานและเป็นการรักษาชีวิตประชาชนและทหารอิรัก (23 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวเอพี หากประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนของอิรัก ยังไม่ยอมปลดอาวุธ สหรัฐจะเป็นผู้นำในการปลดอาวุธให้แก่ซัดดัม เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในประเทศและเพื่อสันติภาพของโลก (18 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 24 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพร่พร่าวในกับพวกตน ในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การสร้างความแพร่พร่าวให้กับพวกตน	สำนักข่าวรอยเตอร์ นายทาริก อาชีช อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศฟีปากกล้า ตัวแทนอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน ได้เข้ามาอบตัวกับกองทหารของสหรัฐในกรุงแบกแดดแล้ว การมอบตัวของนายอาชีชทำให้หลายฝ่ายเชื่อมั่นยิ่งขึ้นว่า อำนาจทหารทหารและทางการเมืองของประธานาธิบดีซัดดัม บนแผ่นดินอิรักได้สิ้นสุดลงแล้ว (2 พฤษภาคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐ ซึ่งมุ่งกำลังมุ่งหน้าสู่ตะวันออกกลาง ให้สัมภาษณ์ว่า จะยังคงกองกำลังทหารสหรัฐไว้ในอิรักและอัฟกานิสถานต่อไป จนกว่าทั้งสองประเทศนั้นจะมีรัฐบาลที่มาจากระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงขึ้นมาบริหารดูแลปกครองประเทศได้ (2 พฤษภาคม 2546)
	สำนักข่าวเอพี นายรัมส์เฟลด์ ได้เดินทางถึงอิรักแล้ว เพื่อแสดงความขอบคุณต่อกองกำลังฝ่ายพันธมิตรที่ร่วมมือกันจนสามารถโค่นอำนาจซัดดัม ฮุสเซน ลงได้ รัมส์เฟลด์นับเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนระดับสูงคนแรกของอเมริกาที่เดินทางเยือนประเทศอิรักหลังจากที่ซัดดัมถูกโค่นอำนาจ (30 เมษายน 2546)

	สำนักข่าวเอเอฟพี ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เดินทางไปยังเรือบรรทุกเครื่องบินอับราฮัม ลินคอล์น เพื่อกล่าวคำปราศรัยประกาศชัยชนะต่อการสู้รบในอิรัก ทำให้บุชกลายเป็นผู้นำในตำแหน่งคนแรกในประวัติศาสตร์อเมริกันที่ขึ้นไปกล่าวคำปราศรัยบนเรือรบ (30 เมษายน 2546)
	สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น “การเปลี่ยนแปลงจากเผด็จการมาเป็นประชาธิปไตย จำเป็นต้องใช้เวลา แต่ก็คุ้มค่างกับความพยายาม พันธมิตรของเราจะยังคงอยู่ที่นั่นจนกว่างานของเราจะลุล่วง แล้วจะจากมาทิ้งอิรักที่เสี่ยวี่เบื้องหลัง” ผู้นำสหรัฐฯ ระบุ (2 พฤษภาคม 2546)

ตารางที่ 25 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการสร้างความแพรวพราวในกับพวกตน ในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	5	27.78
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	8	44.44
ช่วงที่ 3 ใกล้การประกาศยุติสงคราม	5	27.78
รวม	18	100

ตัวอย่างการนำเสนอหนังสือพิมพ์มติชน ในช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงครามปรากฏร้อยละ 27.78 เป็นการนำเสนอที่สหรัฐฯพยายามแสดงถึงความเหนือกว่าของฝ่ายตนที่ใช้สิทธิใช้อำนาจบุกเข้าไปทำสงครามยังประเทศอิรัก โดยอ้างเหตุผลว่าเพื่อปกป้องประเทศตนและประเทศพันธมิตร ก่อนที่ประเทศอิรักจะเป็นฝ่ายเริ่มทำสงครามกับสหรัฐฯก่อน นอกจากนี้การสร้างแพรวพราวให้เรื่องการอ้างหลักฐานว่าอิรักมีอาวุธเคมีไว้ในครอบครอง มีการลักษณะการนำเสนอเช่นเดียวกับหนังสือไทยรัฐ ดังตัวอย่างข้างต้น พลเอกเปาเวลด์ ประกาศพร้อมพิสูจน์ให้รู้ว่าอิรักครอบครองอาวุธร้ายแรง, สหรัฐเตรียมเปิดเผยข้อเท็จจริงว่าอิรักยังคงครอบครองอาวุธ

ในช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์มติชนปรากฏร้อยละ 44.44 เพิ่มขึ้นจากช่วงแรกคือเน้นการนำเสนอในด้านของสหรัฐฯว่าพยายามสร้างความแพรวพราวโดยตั้งใจข้อปฏิบัติการในการรบนี้ว่า “ปฏิบัติการปลดปล่อยชาวอิรัก” และจากการสูญเสียทหารจำนวนมากใน

ระหว่างการทำสงคราม สหรัฐฯจึงออกมากล่าวเพื่อตอกย้ำว่าถึงอย่างไร สหรัฐฯยังมีได้เป็นฝ่ายเพื่อยงพลังและเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่กองทัพเช่น นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ กล่าวไว้ว่า เรามีกองกำลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก มีชายและหญิงที่อาสาสมัครเสี่ยงชีวิตตนเองเพื่อพิทักษ์ประเทศของเรา หรือการแสดงถึงความปรารถนาดีต่อประเทศอิรักแลประชาชนชาวอิรัก ตัวอย่างเช่น วอชิงตันปรารถนาจะเห็นการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในแบกแดด, สหรัฐฯตั้งใจใช้เมืองอุมกาฮ์เป็นจุดสำหรับการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวอิรัก

ในช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม แม้สงครามกำลังจะสิ้นสุด แต่สหรัฐฯก็ยังมีการนำเสนอสารที่สร้างความแพรวพราวให้กับฝ่ายตนอย่างทีหนังสือพิมพ์มติชน ได้นำเสนอปรากฏร้อยละ 27.78 ตัวอย่างเช่น นายรัมส์เฟลด์ เดินทางถึงอิรักเพื่อแสดงความขอบคุณต่อกองกำลังพันธมิตรที่ร่วมมือจนสามารถโค่นล้มดัมลัดได้, จอร์จบุช กล่าวคำปราศรัยประกาศชัยชนะบนเรือบรรทุกเครื่องบินฮับบารฮัม ลินคอล์น เพื่อเป็นการย้ำสารว่าสหรัฐฯประสบชัยชนะแล้วอย่างแน่นอน

การสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน มีการนำเสนอใกล้เคียงกัน คือ การนำเสนอสารของสหรัฐฯที่ต้องการแสดงถึงความเหนือกว่าเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่พวกตน ทั้งสองหนังสือพิมพ์ถ่ายทอดตัวอย่างจากแหล่งข่าวต่างประเทศ เห็นได้ชัดว่าสหรัฐฯพยายามสร้างภาพพจน์สำหรับฝ่ายตน เพื่อให้เห็นว่ามีความพร้อมและได้เปรียบในทุก ๆ ด้านทั้งด้านบุคลากร ยุทโธปกรณ์ พร้อมทำสงครามได้ทุกเมื่อ เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นพ้องกันว่า การที่สหรัฐฯตัดสินใจทำสงครามนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และการกระทำดังกล่าวนี้ไม่ได้มีเจตนาอื่นใดแอบแฝงนอกจากการกำจัดกลุ่มก่อการร้าย จากตัวอย่างที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอ นับว่าเป็นการสร้างแพรวพราวสร้างความดีให้กับฝ่ายตนผ่านการกระทำและคำพูดที่สื่อสารออกมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การเคลื่อนย้ายความสนใจ (Transfer device)

การเคลื่อนย้ายความสนใจที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 26 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณา ชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความ สนใจ	หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ “นายบุช ประกาศด้วยน้ำเสียงซึ่งขึงขังที่จะใช้กำลังทหารอย่างเต็มรูปแบบเพื่อปลดอาวุธประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน แห่งอิรัก หากจำเป็นให้เหตุผลว่า ซัดดัมไม่สามารถชี้แจงรายการอาวุธ ยุทโธปกรณ์จำนวน 30,000 รายการ ที่มีศักยภาพในการแพร่สารเคมีต่าง ๆ สารพิษ 38,000 ลิตร ซึ่งสามารถสังหารประชาชนได้คราวเดียวหลาย ล้านคน รวมถึงวัสดุที่อาจนำมาผลิตสารทำลายระบบประสาทซารินก๊าซ มัสตาร์ด และก๊าซทำลายระบบประสาทวีเอ็กซ์” (15 มกราคม 2546)
	“เพาเวลล์ กล่าวว่า พยานบุคคลยืนยันสอดคล้องกับหน่วยข่าวกรองว่า ปี 2545 อิรักใช้รถแทรกเตอร์ไถฝังกลบ ปกปิดหลักฐานอาวุธเคมีที่โรงงาน เคมีอัล-มุเซยิบ ใช้พาหนะบรรทุกวัสดุและลำเลียงสารกัมมันตภาพรังสี เข้าออกโรงงาน” (7 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “อิรักยังเดินหน้าพัฒนาซีปนาอาวุธพิสัยทำการ 1,000 กิโลเมตร หรือไกลกว่า ประเด็นนี้เพาเวลล์หยอด “คำเตือนด้วยความหวังดี” ตบท้ายว่ารัสเซียและเพื่อนบ้านติดรั้วอิรักเข้าข่ายอันตราย”(23 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “เปิดเทปเสียงสนทนาทางวิทยุโทรศัพท์ระหว่างทหารยศนายพลกับนายพัน เสียงนายพลกำชับลูกน้องให้ชุกช่อน เคลื่อนย้ายพาหนะบรรทุกเคมีทำลายระบบประสาท ให้พ้นสายตาคณะตรวจสอบอาวุธ” (23 มกราคม 2546)

	สำนักข่าวเอเอฟพี “อ่างแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้เปิดเผยว่า อิรักแอบขนจรวดติดหัวรบอาวุธชีวภาพไปซุกซ่อนไว้ทางภาคตะวันตกของอิรัก” (10 มกราคม 2546)
	สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น “ฉายภาพถ่ายทางดาวเทียมลำแดงให้เห็นคลังแสงเก็บอาวุธยุทโธปกรณ์ 15 แห่ง นายพลเพาเวลยืนยันว่าคลังแสงสี่แห่งในจำนวนนี้ยังเก็บอาวุธเคมีพร้อมใช้งานไว้ภายใน” (6 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “ดาวเทียมตรวจสอบพบอิรัก “ทำความสะอาด” เคลื่อนย้ายวัสดุออกจากสถานที่ต้องสงสัยเกือบ 30 แห่ง ไม่กี่วันก่อนหน้าคณะตรวจสอบอาวุธของยูเอ็นเดินทางไปถึง”(23 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอพี “แหล่งข่าวคนอิรัก บอกว่า อิรักดัดแปลงรถบรรทุก 18 คัน ใช้เป็นห้องแล็บทดลองอาวุธชีวภาพเคลื่อนที่โดยแล่นปะปนกับรถบรรทุกทั่วไปซึ่งมีอยู่นับพันนับหมื่นคนในอิรัก จึงยากมากที่จะตรวจสอบได้ว่า คันไหนเป็นรถบรรทุกธรรมดา คันไหนเป็นรถห้องแล็บ”(2 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “ผู้นำสหรัฐฯ เบนจัมมิงส์ประเด็น “ความร่วมมือ” ตามมติยูเอ็นมากกว่า คือ มุ่งชี้เป็รียงลงไปเลยว่า “ รัฐบาลแบกแดดและซัดดัมไม่ยอมให้ความร่วมมือกับอันโมวิค” ทั้งที่แท้จริงอิรักมีอาวุธร้ายหรือโครงการพัฒนาอาวุธร้ายอยู่ในมือ” (22 มกราคม 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 27 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความสนใจ	นสพ. นิวยอร์กไทม์ รายงานความเคลื่อนไหวของผู้เชี่ยวชาญด้านการทหารสหรัฐฯ รับผิดชอบการตามล่าหาอาวุธผิดกฎหมายในอิรักว่า ลำสุดทางหน่วยงานได้ค้นพบเครื่องบ่งชี้ของสารพิษต้องห้ามซึ่งถือว่าเป็นการค้นพบครั้งสำคัญที่สุดนับจากเริ่มทำสงครามถล่มอิรัก (18

	กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ ภาพรูปปั้นชัตดัมถูกใช้ล่ามคอต่อกับเชือกเส้นโตโยงกับรถก ให้รถถังอเมริกันดึงโค่นล้มท่ามกลางสายตาวาฬอิรักนับร้อย บ่งชี้ดีกรีชาวอิรักรังเกียจโกรธแค้นชัตดัมและรัฐบาลของเขาว่าสูงเพียงใด (22 เมษายน 2546)

ช่วงที่ 3 ช่วงก่อนประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 28 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความสนใจ	สำนักข่าวเอพี จิล วิลกินสัน โฆษกกองบัญชาการกลางสหรัฐฯ ในกาตาร์ เผยเล่ห์เหลี่ยมของอิรักว่า ใช้สุเหร่าและโรงพยาบาลหลายแห่งในกรุงแบกแดดเป็นฐานปฏิบัติการทางทหาร เพื่อต่อต้านทหารสหรัฐฯ ขณะเข้ายึดกรุงแบกแดด (29 เมษายน 2546)

ตารางที่ 29 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	9	69.23
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	23.08
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	1	07.69
รวม	13	100

การเคลื่อนย้ายความสนใจ (Transfer device) เป็นการนำสิ่งของหรือสัญลักษณ์ เหตุการณ์ เรื่องราว ภาพบางอย่างที่มีนัยยะหรือเป็นที่น่าสนใจและรับรู้ได้ตรงกัน เพื่อสร้างกระแส ปลุกใจมวลชน และสร้างความยอมรับในเวลาต่อมา

วาทกรรมการเคลื่อนย้ายความสนใจที่ทางสหรัฐอเมริกาถ่ายทอดออกมามีจุดมุ่งหมายเพื่อ เบี่ยงเบนประเด็นความสนใจ ให้รู้สึกว่าการที่สหรัฐอเมริกาจะตัดสินใจกระทำสงครามสู้รบกับ ประเทศอิรัก ประกอบไปด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการที่เห็นว่าเหมาะสมสำหรับการทำสงครามครั้งนี้ ทางสหรัฐอเมริกาจึงพยายามใช้เหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์สนับสนุนเหตุผลของตน

ในช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงครามปรากฏร้อยละ 69.23 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งมีการ นำเสนอทางฝ่ายสหรัฐฯพยายามนำเรื่องอาวุธเคมีที่ประเทศอิรักมีไว้ครอบครองเป็นประเด็นหลัก ให้ประชาคมโลกรู้สึกว่าเรื่องเป็นอันตรายและร้ายแรง เป็นเหตุผลสมควรในการเริ่มต้นสงคราม กับประเทศอิรัก

โดยวาทกรรมการเคลื่อนย้ายความสนใจที่ทางสหรัฐฯถ่ายทอดมีจุดมุ่งหมายเพื่อเบี่ยงเบน ประเด็นความสนใจ ให้รู้สึกว่าการที่สหรัฐฯตัดสินใจทำสงครามสู้รบกับอิรักประกอบไปด้วยเหตุผล หลาย ๆ ประการที่เห็นว่าเหมาะสมสำหรับการทำสงคราม ตัวอย่างเช่น อิรักใช้รถแทรกเตอร์ไถฝั่ง กลบ ปกปิดหลักฐานอาวุธเคมีที่โรงงานเคมี, อิรักเดินหน้าพัฒนาซีปนาวุธพิสัยทำการหนึ่งพัน กิโลเมตร, อิรักแอบขนจรวดติดหัวรบอาวุธชีวภาพ, ดาวเทียมแสดงให้เห็นคลังแสงเก็บอาวุธ ยุทโธปกรณ์ สหรัฐฯพยายามใช้เหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์เหล่านี้สนับสนุนเหตุผลของตนว่า อย่างไรก็ตามประเทศอิรักมีอาวุธเคมีครอบครองอย่างแน่นอน

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม การเคลื่อนย้ายความสนใจ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอ ปรากฏร้อยละ 23.08 ประเด็นของสหรัฐฯในการสร้างความยอมรับในเหตุผลการทำสงครามซึ่ง เป็น ความพยายามต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงก่อนการเกิดสงคราม เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกต่อต้านอิรักทั้งเชื่อมโยง และอ้างหลักฐานต่าง ๆ ที่ชี้ว่าอิรักเป็นประเทศอันตราย ตัวอย่างเช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร สหรัฐฯพบเครื่องบ่งชี้ของสารพิษต้องห้าม และอีกตัวอย่างคือเหตุการณ์ทำลายรูปปั้นซัดดัม ดัง ตัวอย่าง ภาพรูปปั้นซัดดัมถูกโซ่ล่ามคอต่อกับเชือกเส้นโตโยงกับรถอก ให้รถถังอเมริกันดึงโค่นล้ม ท่ามกลางสายตาวาอิรักนับร้อย เป็นประเด็นการเคลื่อนย้ายความสนใจที่สหรัฐฯ ใช้สิ่งที่มีมาเป็น สัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเกลียดชังของชาวอิรักที่มีต่อผู้ปกครองประเทศ นับเป็นเหตุการณ์ที่ช่วย สร้างความรู้สึกว่าสงครามสามารถช่วยชาวอิรักให้หลุดพ้นได้

และช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐปรากฏร้อยละ 7.69 นำเสนอเหตุการณ์ที่สหรัฐใช้เหตุการณ์เคลื่อนย้ายความสนใจในประเด็นของความโหดร้ายและไม่มีมนุษยธรรมของรัฐบาลและกองทัพอิรัก คือการที่กองทัพอิรักใช้สถานที่ศาสนาและโรงพยาบาลเป็นที่มั่นปฏิบัติการ ดังตัวอย่าง เล่ห์เหลี่ยมของอิรักใช้สุเหร่าและโรงพยาบาลเป็นฐานปฏิบัติ เพื่อเป็นการสร้างความไม่ดีให้กับผู้รับสารไม่ว่าจะเป็นประชาคมโลกหรือชาวอิรักเอง

การเคลื่อนย้ายความสนใจที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 30 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความสนใจ	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ “กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมสหรัฐ เปิดเผยถึงแผนป้องกันบ่อน้ำมันระหว่างประชุมหารือกับกลุ่มต่อต้านซัดดัม ฮุสเซนที่วอชิงตัน โดยทางการสหรัฐย้ำกับฝ่ายค้านอิรักว่า น้ำมันเป็นเป้าหมายอันดับหนึ่ง ทั้งนี้ แผนการป้องกันดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะก่อนหน้านี้อิรักมีแผนจะทำลายบ่อน้ำมันของตนเองเป็นการแก้เผ็ดหากถูกสหรัฐโจมตีเพื่อสร้างความปั่นป่วนให้กับสหรัฐและโลก” (23 มกราคม 46)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี “พลเอกคอลลินส์ เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ ได้กล่าวในการประชุมเศรษฐกิจโลก ว่า อิรักวิตกในการชี้แจงเรื่องอาวุธแก่สหประชาชาติ และเหตุการณ์ตอนนี้ไม่สามารถจะยืดเยื้อออกไปได้อีก พร้อมกับกล่าวว่า ตนได้สูญเสียความเชื่อถือในคณะผู้ตรวจสอบอาวุธของสหประชาชาติที่เข้าไปตรวจสอบอิรัก ที่เรียกร่องขอเวลาสำหรับการตรวจสอบอย่างจริงจัง” (22 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี “หากสหประชาชาติไม่คิดที่จะจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งกับประเทศอิรักก็นับเป็นความล้มเหลวครั้งสำคัญขององค์การระดับประเทศสูงสุดแห่งนี้” (25 มกราคม 2546)</p>

	<p>สำนักข่าวเอพี “เพาเวลล์ กล่าวว่า ขณะนี้ไม่ใช่เวลาที่จะต้องมาเสียเวลา แต่เป็นเวลาที่จะต้องบอกความจริงออกมาว่า ประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนของอิรักจะต้องบอกความจริงตอนนี้” (22 มกราคม 2546)</p>
	<p>“รอยเตอร์ ระบุว่า พลเอกคอลลินน์ เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐ ที่กำลังจะเปิดเผยข้อมูลเด็ดในที่ประชุมพิเศษของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จะนำภาพถ่ายจากดาวเทียมเกี่ยวกับรัฐบาลอิรักกำลังโยกย้ายอาวุธ ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตรวจอาวุธจะเดินทางไปถึงอิรักเพื่อค้นหาหลักฐานอาวุธร้ายแรง ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่า อิรักพยายามครอบครองอาวุธดังกล่าวและสหรัฐจำเป็นต้องใช้กำลังในการปลดอาวุธ” (5 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>“วอชิงโพสต์” เชื่อว่า พลเอกเพาเวลล์อาจจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวกรองที่แสดงถึงสัมพันธ์ระหว่างอิรักกับขบวนการก่อการร้ายมากขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติการทางทหารโดยเร็วเป็นสิ่งจำเป็น” (3 มกราคม 2546)</p>

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 31 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความสนใจ	<p>สถานีโทรทัศน์บีบีซี ประเทศอิรักเป็นของประชาชนชาวอิรัก ทันทีที่มีการเปลี่ยนคณะผู้ปกครองของชัคคัม ฮุสเซน เราตั้งใจที่จะส่งมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานรัฐและงานการเมืองสู่มือชาวอิรักโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ กองกำลังรวบรวมจะอยู่นานเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ไม่มากไปกว่านั้นแม้แต่วันเดียว นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ (24 มีนาคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ สงครามเป็นทางเลือกสุดท้ายจริง ๆ ขออย่าได้สงสัย ขอให้ชาวอเมริกันสบายใจได้ว่าประเทศของท่านได้ดำเนินการทุกอย่างเท่าที่มนุษย์จะทำได้ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดสงครามและปลดอาวุธ</p>

อิรักโดยสันติวิธี นายโดนัลด์ ทรัมป์เฟลด์ (22 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 32 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การเคลื่อนย้ายความสนใจ	หนังสือพิมพ์ชั้นนำของไทยของอังกฤษ รายงานว่า ผู้สื่อข่าวของตนที่อยู่ในอิรักได้ค้นพบเอกสารซึ่งถูกทิ้งไว้ที่กระทรวงต่างประเทศอิรักในกรุงแบกแดด ระบุว่า รัฐบาลอิรักมีสายสัมพันธ์กับเครือข่ายก่อการร้ายอัลเคด้า ของนายโอบามา บินลาเดน ซึ่งสหรัฐกล่าวหาว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุก่อวินาศกรรมสหรัฐ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 รัฐบาลชุดนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสถาปนาความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายอัลเคด้า เนื่องจากต่างเกลียดชังสหรัฐเหมือนกัน (30 เมษายน 2546)

ตารางที่ 33 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการเคลื่อนย้ายความสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	6	66.67
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	22.22
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	1	11.11
รวม	9	100

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์มติชนปรากฏมากกว่าช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 66.67 เพื่อเน้นการนำเสนอของฝ่ายสหรัฐฯ ในการเคลื่อนย้ายความสนใจ คือ การอ้างเหตุผลในการทำสงคราม กล่าวโทษคณะผู้ตรวจสอบอาวุธที่ไร้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่สามารถให้

คำตอบเกี่ยวกับการตรวจค้นอาวุธเคมีในประเทศอิรัก เป็นการพยายามเชื่อมโยงเพื่อแสดงถึงความล้มเหลวในการทำงานและเป็นเหตุผลที่สหรัฐฯจะใช้สิทธิบุกเข้าทำสงคราม ดังตัวอย่าง คอลิน เพาเวลล์ กล่าวว่า ตนสูญเสียความเชื่อถือในคณะผู้ตรวจสอบที่เข้าตรวจสอบอิรักและขอเวลาสำหรับการตรวจ, หากสหประชาชาติไม่คิดจัดการอย่างใดนับเป็นความล้มเหลวขององค์การระดับประเทศ

และการเคลื่อนย้ายความสนใจว่าทางประเทศอิรักพยายามปกปิดข้อมูลและให้ข้อมูลเท็จแก่คณะผู้ตรวจสอบอาวุธ การอ้างว่าจะนำหลักฐานต่าง ๆ มาเปิดเผยเพื่อพิสูจน์ว่าอิรักมีการสะสมอาวุธอยู่จริง ดังตัวอย่าง การนำภาพถ่ายจากดาวเทียมการโยกย้ายอาวุธ, แสดงข้อมูลข่าวกรองที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอิรักกับขบวนการก่อการร้าย

การนำเสนอวาทกรรมการเคลื่อนย้ายความสนใจในช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงครามปรากฏลดน้อยคือร้อยละ 22.22 เป็นประเด็นเกี่ยวกับการสร้างการยอมรับและปลุกใจแก่ประชาชนชาวอิรัก ว่าสิ่งที่สหรัฐฯทำคือเหตุการณ์สงครามที่กำลังเกิดขึ้นนี้ก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวอิรักเป็นหลัก และสร้างความรู้สึกที่ดีแก่ผู้รับสารอื่น ๆ คือ ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ว่าสหรัฐฯมีเจตนาดีในการบรรลุผลของสงคราม มีความพยายามจะเลี่ยงการเกิดสงครามอย่างที่สุด แต่ไม่สามารถที่จะทำเช่นนั้นได้ ตัวอย่างเช่น เราตั้งใจส่งมอบอำนาจสู่มือชาวอิรักโดยเร็วที่สุด, สงครามเป็นทางเลือกสุดท้ายจริง ๆ และจะดำเนินการทุกอย่างเท่าที่มนุษย์จะทำได้เพื่อเลี่ยงสงคราม โดยนายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์

และในช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม การเคลื่อนย้ายความสนใจที่หนังสือพิมพ์มติชนปรากฏน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 11.11 มีการนำเสนอคือ สหรัฐฯค้นพบเอกสารสำคัญแสดงความเกี่ยวโยงระหว่างซัดดัมกับกลุ่มอัลเคด้า เป็นสิ่งที่สหรัฐฯพยายามเน้นย้ำถึงความอันตรายของประเทศอิรัก ดังตัวอย่าง ผู้สื่อข่าวชั้นเคยท์ไทมส์พบเอกสารว่ารัฐบาลซัดดัมมีวัตถุประสงค์สถาปนาความสัมพันธ์กับอัลเคด้า

ทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนมีการนำเสนอประเด็นหลักในการเคลื่อนย้ายความสนใจคือ เรื่องอาวุธเคมี สหรัฐฯใช้การอ้างพยานและหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นเหตุผลสนับสนุนว่าอาวุธเคมีนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและสร้างผลกระทบร้ายแรงต่อส่วนรวม และประเทศอิรักมีอาวุธเคมีไว้ในครอบครองอย่างแน่นอน และเป็นเหตุผลที่ไม่ควรจะให้ซัดดัมปกครองประเทศที่อันตรายเช่นนี้ต่อไป ไม่ว่าทางคณะผู้ตรวจสอบจะสามารถค้นพบหรือไม่ เป็นสิ่งที่สหรัฐฯพยายามใช้

ประเด็นนี้เพียงเบนความสนใจให้ทุกคนเห็นด้วยและยอมรับ แม้สหรัฐฯจะไม่สามารถนำหลักฐานใดๆ มายืนยันได้

4. การอ้างข้อสนับสนุน (Testimonial device)

การอ้างข้อสนับสนุนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 34 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างข้อสนับสนุน	สำนักข่าวรอยเตอร์ “พันธมิตรให้สหรัฐฯ ตั้งฐานทัพอากาศในหลายประเทศ เช่น ตุรกี, คูเวต, บาห์เรน, กาตาร์, จิบูตีและซาอุดีอาระเบีย เครื่องบินไอพ่นโจมตีมหัศจรรย์ เอฟ-117 เอ “สเตลธ์” สมรรถนะโดดเด่น คือ เรดาร์ตรวจจับไม่ได้ ซ้อมบินที่ฐานทัพอัล-อูเดอิดในกาตาร์ บ้อมบินยักษ์ทิ้งระเบิด “บี-52” เครื่องบินทิ้งระเบิด “บี-1” เตรียมพร้อมที่ฐานทัพอิโกล การ์เซีย ในมหาสมุทรอินเดีย” (3 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช แห่งสหรัฐฯ แถลงข่าวร่วมกับนายกรัฐมนตรีจอห์น ฮาวาร์ด แห่งออสเตรเลีย หลังจากการเจรจากันที่ไร่ของบุชในเมืองครอว์ฟอร์ด มลรัฐเท็กซัส ว่า สหรัฐฯ จะค้นหาอาวุธทำลายล้างหุ้ม (WMD) ของอิรักพบแน่นอน เพียงแต่ว่าเป็นเวลาใดเท่านั้น” (5 มกราคม 2546)
	รัฐบาลกรุงวอชิงตันมั่นอกมั่นใจเต็มเปี่ยมว่า ทันทีที่สหรัฐฯประกาศ “เราจะเปิดศึกถล่มอิรักแล้ว” บรรดาชาติยักษ์ใหญ่ในยุโรปและตะวันออกกลางจะกระโจนเข้าร่วมสมรภูมิด้วย บุชเชื่อว่า หลายรายจำเป็นต้องเปลี่ยนใจ เพราะไม่อยากสูญเสียผลประโยชน์ (12 มกราคม 2546)

	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี “นายกฯ โทนี แบลร์ แห่งอังกฤษ ย้ำว่าจะสนับสนุนสหรัฐฯ โจมตีอิรักแม้ยูเอ็นจะไม่อนุมัติ ส่วนออสเตรเลียส่งทหารชุดแรก 350 คนขึ้นเรือรบ “คานิมบล่า” ออกจากซิดนีย์ไปรออ่วมตีอิรักแล้ว” (3 มกราคม 2546)</p>
--	---

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 35 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างข้อสนับสนุน	ฮันส์ บลิทซ์ ก็พยายามเอาใจสหรัฐฯ ว่ารัฐบาลแบกแดดมิได้ให้ความร่วมมือ ในการตรวจค้นอย่างกระตือรือร้น (15 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี พันเอกเกริก แกสส์ แห่งกองพลโจมตีทางอากาศที่ 101 กล่าวว่า พลเรือนชาวอิรักส่วนใหญ่ให้การต้อนรับทหารอเมริกันเป็นอย่างดี (25 เมษายน 2546)
	สำนักข่าวเอพี โทมัสเผยว่า สารต้องสงสัยดังกล่าว ถูกฝังอยู่ในทราย ซึ่งต้องขอขอบคุณนักวิทยาศาสตร์อิรักที่จัดข้อมูลสำคัญชี้แก่พวกตน ก่อนตีพิมพ์ลงในหนังสือ และต้องให้กองทัพตรวจสอบรายงานก่อน ซึ่งปรากฏว่า ได้มีการลบลายละเอียดเกี่ยวกับเชื้ออาวุธเคมีออกไป (28 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 36 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างชื่อเสียงสนับสนุน	สำนักข่าวเอพี เจ้าหน้าที่ระดับสูงสหรัฐฯ ให้สัมภาษณ์ว่า นายอเล็กซานเดอร์ ดาวเนอร์ รมว.ต่างประเทศออสเตรเลีย เดินทางถึงกรุงวอชิงตันดี.ซี. เพื่อหารือถึงสถานการณ์สงครามโดยทางออสเตรเลียจะไม่ถอนทหารออกจากสมรภูมิรบในอิรักจนกว่าสงครามจะยุติ โดยจะไม่ถอนทหารของตนออกจากภารกิจก่อน (29 เมษายน 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี พลตรีอัลเบิร์ต วิทลีย์ ผู้บัญชาการทหารอังกฤษในคูเวต อ้างว่า ประชาชนอิรักเริ่มหายกลัวประธานาธิบดีซัดดัม และเริ่มให้ข้อมูลข่าวกรองมากขึ้น (30 เมษายน 2546)
	สำนักข่าวเอพี ชาวอเมริกันและชาวพันธมิตรทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ไม่ควรปล่อยให้คนนอกกฎหมายที่โหดเหี้ยมอย่างซัดดัม ลอยนวลเพื่อก่อวินาศกรรม (2 พฤษภาคม 2546)

ตารางที่ 37 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างชื่อเสียงสนับสนุนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการอ้างชื่อเสียงสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	4	40.00
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	30.00
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	3	30.00
รวม	10	100.00

การอ้างชื่อเสียงสนับสนุน (Testimonial device) เป็นวิธีการอ้างถึงพยานหลักฐานหรืออ้างอิงว่า ผู้มีชื่อเสียงสนับสนุน ผู้คนทั่วไปให้ความนิยมนับถือ เช่น นายกรัฐมนตรีให้ความสนับสนุน ฯลฯ มากล่าวยืนยันถึงประเด็นการนำเสนอที่มีอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเชื่อถือของข้อมูล

การอ้างชื่อเสียงสนับสนุนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงที่ 1 ปรากฏไม่แตกต่างจากช่วงสองและสามคือร้อยละ 40 เป็นการอ้างชื่อฝ่ายสนับสนุนก่อนที่จะทำสงครามเป็นแสดงให้เห็นว่าการจะเริ่มตั้นนั้นมีฝ่ายที่ให้การสนับสนุนอยู่ไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นประเทศในตะวันออกกลางเองที่ให้การสนับสนุนสหรัฐฯ ตัวอย่างเช่น ประเทศตุรกี, คูเวต, บาห์เรน, กาตาร์ ประเทศเหล่านี้เป็น

ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกับอิรัก สหรัฐฯพยายามจูงใจให้ประเทศเหล่านี้มาเป็นพวกเดียวกัน เพื่อสร้างความรู้สึกกดดันในแก่อิรัก แสดงถึงการต้องเผชิญอยู่อย่างโดดเดี่ยวของอิรัก รวมถึงการอ้างชื่อสนับสนุนจากผู้นำประเทศต่าง เช่น นายจอห์น ไโฮเวิร์ด แห่งออสเตรเลีย, นายโทนี แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักร

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐปรากฏร้อยละ 30 มีการนำเสนอการอ้างชื่อสนับสนุนของฝ่ายสหรัฐฯ คือ มีการกล่าวอ้างถึง ชื่อบุคคล กลุ่มบุคคลที่ให้การสนับสนุนการทำสงคราม เช่น นายฮันส์ บลิคซ์, พลเมืองชาวอิรักให้การต้อนรับ, นักวิทยาศาสตร์ชาวอิรักที่ออกมาให้ข้อมูลแก่ฝ่ายสหรัฐฯ, การให้กำลังสนับสนุนทางทหารในการทำสงครามจากประเทศพันธมิตรคือออสเตรเลีย

และช่วงที่ 3 โลกัการประกาศยุติสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอปรากฏปริมาณเท่ากับช่วงที่สองคือร้อยละ 30 เพื่อแสดงให้เห็นว่า หลังจากสหรัฐฯได้รับชัยชนะจากสงครามแล้ว ฝ่ายต่าง ๆ ก็ยังคงให้การสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนจากฝ่ายพันธมิตรและมวลชนกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศพันธมิตรอย่างออสเตรเลีย, ประชาชนชาวอิรัก, ชาวอเมริกัน

การอ้างชื่อสนับสนุนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 38 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างชื่อสนับสนุนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างชื่อสนับสนุน	สำนักข่าวเอพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำสหรัฐฯ กล่าวระหว่างแถลงข่าวภายหลังการพบปะหารือกับนายรัฐมนตรีโทนี แบลร์ ของอังกฤษ ในประเด็นการปลดอาวุธร้ายแรงในอิรักว่า เห็นด้วยที่จะรอมติสหประชาชาติฉบับที่ 2 ตาม คำแนะนำของโทนี แบลร์ “(22 มกราคม 2546)

	สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น “กองทัพออสเตรเลียจะเริ่มส่งเครื่องบินลาดตระเวนของกองทัพเรือ หรือ “พี-3 โอเรียน” 2 ลำไปยังอ่าวเปอร์เซีย เพื่อช่วยปฏิบัติการลาดตระเวนเส้นทางเดินเรือในอ่าวเปอร์เซีย” (24 มกราคม 2546)
	นิตยสารไทม์ รายงานว่า ซาดีอาห์รับน้ำโดยซาอุดีอาระเบียพยายามเรียกร้องให้คนใกล้ชิดของผู้นำอิรักก่อรัฐประหารโค่นอำนาจซัดดัม และสหรัฐฯ ยื่นมือรับรองความปลอดภัยให้กับคนเหล่านี้ (4 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 39 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างข้อสนับสนุน	สำนักข่าวเอเอฟพี หนังสือพิมพ์นิวยอร์ก ไทมส์ และสถานีโทรทัศน์บีบีเอส นิวส์ สัมภาษณ์ว่า ชาวอเมริกันร้อยละ 70 พอใจและเห็นดีด้วยกับการแก้ปัญหาในอิรักของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน โพลสำรวจของยูเอสเอ ทูเดย์ทำร่วมกับซีเอ็นเอ็น ระบุว่าชาวอเมริกันสนับสนุนการประกาศสงครามกับอิรักโดยปราศจากความเห็นชอบของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติถึงร้อยละ 76 (14 มีนาคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี นายจอห์น ไฮเวิร์ด นายกรัฐมนตรีออสเตรเลียประกาศว่า “ทัพออสเตรเลียจะเข้าร่วมทำสงครามถล่มอิรักเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐฯ และอังกฤษด้วย” (20 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี จำเป็นที่ประชาคมโลกจะต้องแสดงท่าทีที่แน่นอนมั่นคงต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน นายยาสุโอะ ฟูกูเด เลขาธิการประจำสำนักนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น (13 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี ในการพบปะหารือระหว่างนายโฮเซ มาเรีย อัสนาร์ นายกรัฐมนตรีสเปน และนายแกร์ฮาร์ด ชโรเดอร์ นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ผู้นำทั้งสองประเทศเห็นตรงกันถึงความจำเป็นในการปลดอาวุธอิรักและ

รักษาบทบาทความเป็นกลางของสหประชาชาติ (13 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 40 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างข้อสนับสนุน	สำนักข่าวรอยเตอร์ การกำจัดซัดดัมก็เป็นส่วนหนึ่งของการขจัดพันธมิตรของอัลเคด้า นอกจากนั้นยังเตือนต่อ"รัฐบาลนอกกฎหมาย" อื่น ๆ ด้วยว่าให้ดูกรณีอิรักเป็นตัวอย่าง เพราะสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรพร้อมจะเผชิญหน้ากับทุกคนที่เป็นอันตรายต่อโลกที่เจริญแล้ว (2 พฤษภาคม 2546)

ตารางที่ 41 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างข้อสนับสนุนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการอ้างข้อสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	3	37.50
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	4	50.00
ช่วงที่ 3 ใกล้การประกาศยุติสงคราม	1	12.50
รวม	8	100.00

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม ตัวอย่างที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนปรากฏปริมาณไม่มากนักคือ ร้อยละ 37.50 ฝ่ายสหรัฐมีการอ้างข้อสนับสนุนประเทศฝ่ายพันธมิตร ไม่ว่าจะเป็นสหราชอาณาจักรและออสเตรเลีย ที่พร้อมให้การสนับสนุนในเรื่องกองกำลังทางทหารหรืออาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ดังตัวอย่าง กองทัพออสเตรเลียเริ่มส่งเครื่องบินลาดตระเวนสู่อ่าวเปอร์เซีย รวมถึงการอ้างข้อของประเทศในตะวันออกกลางที่ให้การสนับสนุนสหรัฐโดยยอมเป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยเพื่อให้ซัดดัมเลิภัยสงครามที่กำลังจะเกิดขึ้น

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม ตัวอย่างที่ปรากฏมีปริมาณมากกว่าช่วงอื่น ๆ คือกึ่งหนึ่งของทั้งสองช่วง ร้อยละ 50 ฝ่ายสหรัฐมีการอ้างถึงการให้การสนับสนุนจากประชาชนในประเทศของตน คือ อ้างผลสำรวจชาวอเมริกัน พบว่าเกินครึ่งให้การสนับสนุนการทำสงครามที่กำลังเกิดขึ้น เป็นการกล่าวอ้างที่ต้องการชี้ให้เห็นว่าพลเมืองของตนเห็นด้วยกับการตัดสินใจทำสงคราม เพื่อสร้างน้ำหนักให้กับปฏิบัติการของตน นอกจากนี้ยังมีการกล่าวอ้างชื่อของประเทศเพื่อแสดงให้เห็นว่าต้องมีประเทศฝ่ายพันธมิตรหลายประเทศที่คอยให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นจากประเทศออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สเปนและเยอรมนี

และในช่วงที่ 3 ใกล้ประกาศยุติสงคราม ตัวอย่างการอ้างชื่อสนับสนุนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนของฝ่ายสหรัฐมีปริมาณน้อยมากคือ ร้อยละ 12.50 คือหลังจากได้ชัยชนะจากการทำสงคราม ฝ่ายสหรัฐได้พยายามประกาศตัวว่าสงครามจะยังไม่สิ้นสุดหากยังมีกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ และยังสามารถร่วมมือจากประเทศฝ่ายพันธมิตรอื่น ๆ อีกต่อไป

เป็นการอ้างชื่อสนับสนุนเพื่อให้ผู้รับสาร รู้สึกว่าการสงครามมีหลายฝ่ายที่คอยช่วยเหลือ และให้การสนับสนุน มิได้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวแต่อย่างใด ซึ่งทั้งหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนก็มีการนำเสนอที่แสดงถึงความร่วมมือจากฝ่ายพันธมิตร เช่น ประเทศออสเตรเลียและสหราชอาณาจักร ซึ่งจะปรากฏอยู่ในทุกช่วงของเหตุการณ์สงคราม ตั้งแต่การให้การสนับสนุนการประกาศการทำสงคราม และช่วงระหว่างการเกิดสงครามก็มีการส่งกองกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ต่างเข้าไปช่วยทำการรบ หรือแม้แต่ใกล้ประกาศยุติสงคราม ฝ่ายพันธมิตรก็ยังประกาศเจตนารมณ์ที่จะอยู่เคียงข้างสหรัฐฯต่อไปเพื่อกำจัดกับกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นศัตรูกับสหรัฐ

5. การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน (Plain Folks device)

การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 42 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี “หากประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซน ของอิรักยังไม่ยอมปลดอาวุธ สหรัฐอเมริกาจะ เป็นผู้นำปลดอาวุธให้แก่ชัคคัม เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในประเทศและสันติภาพของโลก” (9 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ยื่นคำขาดให้ประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนลงจากบัลลังก์อำนาจ เพื่อสหรัฐฯและพันธมิตรจะได้เข้าไปจัดระเบียบการเมืองการปกครองฟื้นฟูชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรออิรัก”(31 มกราคม 2546)</p>
	<p>สถานีโทรทัศน์บีบีซี “สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะคงทหารไว้ยาวนาน ตรวจจับที่จำเป็นให้ทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ดำเนินขั้นตอนในการจัดตั้งฝ่ายบริหารและดำเนินขั้นตอนในการทำลายอาวุธทำลายล้างสูง อย่างไรก็ตาม ในรายงานได้ระบุไว้ด้วยว่า สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะถอนตัวออกมาถ้าหากมีชาวอิรักพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในด้านการปกครองและความมั่นคงได้” (5 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ “สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะถอนตัวออกมาถ้าหากมีชาวอิรักพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในด้านการปกครองและความมั่นคง “(23 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี “พลเอกคอลลิน เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ และนายโดนัลด์ รัมเฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ได้เผยในรายการสัมภาษณ์โทรทัศน์ ว่า หากประธานาธิบดีชัคคัม พร้อมด้วยนายพลข้างกายตลอดจนบุตรชาย ลี้ภัยออกนอกประเทศ สหรัฐฯ จะไม่ติดตามนำตัวมาขึ้นศาลอาชญากรรมและเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการเกิดสงครามพร้อมช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ จนหมดสิ้น ประชาชนชาวอิรักจะได้ไม่ต้องเผชิญกับปัญหาความยากลำบากจากสงคราม” (3 กุมภาพันธ์ 2546)</p>

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 43 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	สำนักข่าวรอยเตอร์ ปรธาธานีบีบีซีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ออกแถลงการณ์ต่อชาวอเมริกันและประชาชนทั่วทุกมุมโลก ว่ากองกำลังสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเริ่มเปิดฉากถล่มอิรักเป็นการ침ลางแล้ว เพื่อปลดปล่อยชาวคูเวตที่ถูกรายแรงในอิรัก และเพื่อช่วยให้ประชาชนมีเสรีภาพ รวมทั้งปกป้องโลกจากอันตรายที่ทั้งปวง (19 มีนาคม 2546)
	สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น ทหารอังกฤษได้เปิดฉากยิงปืนใหญ่ตอบโต้เพื่อช่วยชาวเมือง รวมทั้งยิงถล่มเข้าไปในสำนักงานใหญ่ของพรรคบาร ในเมืองนัจญญ์ยับ (22 มีนาคม 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 44 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	สำนักข่าวเอเอฟพี ชาวอเมริกันและชาวโลกที่รัก จากสภาวะเสี่ยงภัยที่โลกของเรากำลังเผชิญในครั้งนี่ เราจำเป็นต้องฟันฝ่าศึกครั้งนี้ไปให้ได้เพื่อสันติภาพที่ยั่งยืนและปกป้องเสรีภาพของเราพร้อมกันนั้นเราก็ตพร้อมที่จะนำเสรีภาพไปสู่เพื่อนร่วมโลกทั้งปวงด้วยเช่นกัน ผู้นำสหรัฐกล่าว (30 เมษายน 2546)

ตารางที่ 45 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	5	37.50
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	50.00
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	1	12.50
รวม	8	100.00

การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน (Plain Folks device) เป็นการใช้คำพูด ท่าทางหรือการกระทำต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้สร้างข้อความชวนเชื่อนั้นเข้าใจความรู้สึกและความต้องการของมวลชนเป็นอย่างดี เป็นการอ้างว่าเป็นคนระดับเดียวกันหรือพวกเดียวกัน มีความทุกข์ยากและลำบากร่วมกัน

ในช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันปรากฏไม่มากนักคือร้อยละ 37.50 เหมือนเป็นดังการสร้างกระแสในช่วงเริ่มต้น โดยจากตัวอย่างเป็นการสื่อสารผ่านคำพูดของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผ่านไปยังประชาชนชาวอิรักและประชาชนทั่วโลกได้รู้สึกว่าเหตุการณ์สงครามที่กำลังจะเกิดขึ้น เป็นการตัดสินใจที่กระทำลงไปเพื่อประโยชน์ของมวลชนส่วนรวม ดังตัวอย่าง สหรัฐฯจะเป็นผู้นำปลดอาวุธซัดดัม เพื่อความปลอดภัยของประชาชนและสันติภาพของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ของชาวอิรัก แสดงถึงความเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบากทุกข์ยาก จากการปกครองที่โหดร้ายของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน เพื่อต้องการให้เกิดการสนับสนุนในสิ่งที่สหรัฐฯกำลังจะตัดสินใจทำสงครามกับอิรัก จึงพยายามแสดงถึงความจริงใจที่มีต่อทุกฝ่ายเพื่อสร้างการยอมรับให้เกิดขึ้น

ในช่วงที่ 2 ปรากฏครั้งหนึ่งของทั้งสองช่วงคือ ร้อยละ 50 เพราะในขณะที่เกิดสงครามสหรัฐฯพยายามใช้คำพูดที่เน้นย้ำเจตนารมณ์ของฝ่ายตนว่าทำเพื่อชาวอิรักเป็นหลัก รู้สึกในสิ่งที่ประชาชนชาวอิรักกำลังรู้สึก ต้องการหลุดพ้นจากสภาพที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลอิรักชุดนี้ ดังตัวอย่าง กองกำลังสหรัฐฯและอังกฤษเริ่มเปิดฉากถล่มอิรักเพื่อช่วยให้ประชาชนมีเสรีภาพปกป้องโลกจากอันตราย และขณะเดียวกันในการรบก็ต้องทำให้ทหารจากสหรัฐฯและฝ่ายพันธมิตรสามารถโจมตีทหารอิรักได้โดยง่าย จึงพยายามแสดงให้เห็นชาวอิรักรู้สึกว่าทหารสหรัฐฯเป็นพวกเดียวกัน พร้อมปกป้องชาวอิรักจากสงครามที่กำลังเกิดขึ้น

และในช่วงที่ 3 ตัวอย่างการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันที่ปรากฏในหนังสือไทยรัฐมีปรากฏน้อยถึงสุดเนื่องจากช่วงเวลาสั้นกว่าช่วงอื่น ๆ คือร้อยละ 12.50 สหรัฐฯไม่จำเป็นต้องสร้างภาพมากอีกต่อไป เพราะประสพชัยชนะจากการทำสงครามแล้ว ฝ่ายสหรัฐฯยังคงใช้การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกับพวกที่ต้องการสันติภาพ สงครามที่ใกล้จะสิ้นสุดจึงเป็นทางออกที่ทุกคนจะได้ซึ่งเสรีภาพ เป็นการเรียกร้องการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ให้รู้สึกว่สงครามครั้งสร้างผลดีให้เกิดขึ้นกับทุก ๆ ฝ่าย

การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 46 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	สถานีโทรทัศน์บีบีซี “สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะคงทหารไว้ยาวนานตราบนานเท่าที่จำเป็นให้ทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ดำเนินขั้นตอนในการจัดตั้งฝ่ายบริหารและดำเนินขั้นตอนในการทำลายอาวุธทำลายล้างสูง อย่างไรก็ตาม ในรายงานได้ระบุไว้ด้วยว่าสหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะถอนตัวออกมาถ้าหากมีชาวอิรักพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในด้านการปกครองและความมั่นคงได้” (5 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ “สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะถอนตัวออกมาถ้าหากมีชาวอิรักพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในด้านการปกครองและความมั่นคง” (23 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอพี “พลเอกคอลลิน เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯและนายโดนัลด์ รัมเฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ได้เผยในรายการสัมภาษณ์โทรทัศน์ ว่า หากประธานาธิบดีชัคดัม พร้อมด้วยนายพลข้างกายตลอดจนบุตรชาย ลี้ภัยออกนอกประเทศ สหรัฐฯ จะไม่ติดตามนำตัวมาขึ้นศาลอาชญากรรมและเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการเกิดสงครามพร้อม

	ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ จนหมดสิ้น ประชาชนชาวอิรักจะได้ไม่ต้องเผชิญกับปัญหาความยากลำบากจากสงคราม” (3 กุมภาพันธ์ 2546)
--	---

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 47 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	สำนักข่าวเอเอฟพี ทหารของเราทั้งชายและหญิง กำลังเข้าร่วมปฏิบัติการทั้งทางอากาศ ภาคพื้นดินและทางทะเลแล้ว โดยภารกิจก็คือเพื่อปลด “ชุดดำ ฮุสเซน” ออกจากอำนาจ ปลดอาวุธทำลายล้างที่มีอยู่ในอิรัก นายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักร (18 มีนาคม 2546)
	หนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ การปลดอาวุธชุดดำ ฮุสเซนถือเป็นงานเพื่อมนุษยชาติ เพราะเหตุนี้อังกฤษจึงไม่ยอมทอดทิ้งทางเลือกที่จะใช้กำลังทหาร (16 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 48 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	สำนักข่าวเอพี การดำเนินการด้วยกำลังทางทหารจึงนับเป็นสิ่งที่เหมาะสม และจำเป็นสำหรับการป้องกันประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนประชาคมนานาชาติ ไม่ให้ต้องตกอยู่ในความคุกคามของอิรัก และเพื่อฟื้นฟูสันติภาพ ความมั่นคงในภูมิภาคในกลับคืนมาใหม่อีกครั้ง (2 พฤษภาคม 2546)

ตารางที่ 49 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันในช่วงที่ 1 -3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	3	50.00
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	33.33
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	1	16.67
รวม	6	100.00

ช่วงที่ 1 ปรากฏมากกว่าอีกสองช่วงถึงกึ่งหนึ่งดังตารางคือร้อยละ 50 หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกันของฝ่ายสหรัฐฯในช่วงก่อนการที่เข้าไปยังพื้นที่ประเทศอิรักจริง ๆ จึงพยายามสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดแก่ชาวอิรัก และพร้อมจะเข้าไปทำทุกอย่างเพื่อให้ชาวอิรักมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งแสดงความเห็นอกเห็นใจซัดดัมและลูกชาย โดยยื่นข้อเสนอลี้ภัยเพื่อเลี่ยงสงครามที่กำลังจะเกิดขึ้น

ในช่วงที่ 2 ปรากฏร้อยละ 33.33 น้อยกว่าช่วงแรก การอ้างเป็นพวกเดียวกันสิ่งที่สหรัฐฯต้องการให้ขณะทำสงครามคือ ทหารสหรัฐฯต้องแสดงตัวเป็นพันธมิตรกับชาวอิรักในขณะทำการรบเพื่อเลี่ยงการต่อต้านและขัดขวางเพื่อให้ การรบบรรลุผลสำเร็จ โดยอ้างว่าเข้าไปทำการรบเพื่อปลดปล่อยอำนาจจากการปกครองของประธานาธิบดีซัดดัม

และช่วงที่ 3 ก่อนการใกล้ประกาศยุติสงคราม ปรากฏน้อยที่สุดคือร้อยละ 16.67 ฝ่ายสหรัฐฯ พยายามให้ทหารของตนแสดงตัวเป็นพันธมิตรกับชาวอิรัก ให้ชาวอิรักได้รู้ดีว่าอิสระที่ชาวอิรักควรจะได้รับกำลังจะเกิดขึ้น การสู้รบที่เกิดขึ้นเป็นสงครามเพื่อประชาชนชาวอิรัก และเพื่อให้ชาวอิรักเริ่มรู้สึกเป็นพวกเดียวกับทหารสหรัฐฯและพันธมิตร

การอ้างเป็นพวกเดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน มีลักษณะการนำเสนอที่ใกล้เคียงกันตลอดช่วงการเกิดสงครามคือประเด็นที่สหรัฐฯพยายามอ้างถึงความเข้าใจในความรู้สึกของประชาชนชาวอิรัก จึงพยายามเสนอข้อความเพื่อให้ชาวอิรักร่วมทั้งประชาชนทั่วโลกเห็นด้วยกับการที่สหรัฐฯจะเข้าไปทำสงครามยังประเทศอิรัก และเมื่อสงครามเกิดขึ้นการอ้างเป็นพวกเดียวกัน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนมีการเสนอไปในประเด็นเดียวกันคือให้ทหารสหรัฐฯ

และพันธมิตรกลายเป็นพวกเดียวกันชาวอิรัก ให้ชาวอิรักรู้สึกถึงความไว้วางใจในการเข้าไปทำสงครามเพื่อปลดปล่อยจากการปกครองของซัดดัม

6. การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน (Card-Stacking device)

การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 50 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	สถานีโทรทัศน์ซีเอ็นเอ็น “เป้าหมายของสหรัฐฯ คือ โฉมหน้าสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงทั้ง 15 ประเทศ ให้เห็นคล้อยตามว่าอิรักและซัดดัมฝ่าฝืนองค์การโลก จึงสมควรโดนลงโทษสถานหนัก”(5 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอพี “พยานบุคคลยืนยันสอดคล้องกับหน่วยข่าวกรองว่าปี 2545 อิรักใช้รถแทรกเตอร์ไถฝังกลบ ปกปิดหลักฐานอาวุธเคมีที่โรงงานเคมีที่โรงงานเคมีอัล-มุเซยียิบ ใช้พาหนะบรรทุกวัสดุลำเลียงสารกัมมันตภาพรังสีเข้าออกโรงงาน” (2 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “นักวิทยาศาสตร์ชาวอิรัก 6 คนซึ่งทำงานอยู่ที่สถาบันวิจัยคนละแห่ง เปิดเผยว่า พวกตนได้รับคำสั่งจากทางการอิรักให้ทำลายเชื้อแบคทีเรียบางชนิดและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ รวมทั้งยังเอาอุปกรณ์บางชิ้นไปเก็บไว้ที่บ้านก่อนคณะกรรมการอาวุธยูเอ็นจะเดินทางมาตรวจค้นหาอาวุธร้ายแรงในอิรัก” (5 กุมภาพันธ์ 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 51 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	<p>สำนักข่าวเอพี ผู้นำสหรัฐฯ เบนเข็มสู่ประเด็น “ความร่วมมือ” ตามมติยูเอ็น มากกว่าเพื่อมุ่งชี้เบี่ยงลงไปเลยว่า รัฐบาลแบกแดด และชาติพันธมิตรไม่ยอมให้ความร่วมมือกับ อิรัก ทั้งที่แท้จริงอิรักมีอาวุธร้ายหรือโครงการพัฒนาอาวุธร้ายอยู่ในมือ อิรักไม่ให้ความร่วมมือกับยูเอ็น (25 มีนาคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ ด้านโฆษกกองทัพสหรัฐฯ แถลงว่าสหรัฐฯสามารถทำลายกองกำลังรีพับลิกันการ์ดแห่งกองพลที่ 3 และ 4 ของอิรักทางใต้กรุงแบกแดดจนแตกกระเจิง.....อย่างไรก็ตาม นายโมฮัมหมัด ซาอีด ฮัล-ซาฮาป รมว.ข่าวสารอิรักปฏิเสธว่าชาวที่ว่าสหรัฐฯ ยึดสะพานข้ามแม่น้ำไทกริสได้นั้นไม่เป็นความจริง (22 เมษายน 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอพี นายจอห์น สุน รมว. กลาโหมอังกฤษยืนยันว่ามีภารกิจลับจริง และสภาแห่งชาติอิรัก (INC) ฝ่ายค้านอิรักที่สหรัฐฯ หนุนหลังอ้างว่า ชาวเมืองบาสราก่อการกบฏ โดยใช้มีดและขวานเท่านั้น (15 เมษายน 2546)</p>

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 52 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	3	50.00
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	3	50.00
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	-	-
รวม	6	100.00

การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน (Card-Stacking device) เป็นการใช้เทคนิคและวิธีการอื่นใดเพื่อทำให้ข้อความชวนเชื่อที่มีความหนักแน่น น่าเชื่อถือมากขึ้นโดยการเลือกหรือเน้นให้ข้อเท็จจริงบางเรื่อง ปิดบังในบางประเด็น

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงครามปรากฏในปริมาณเท่ากับช่วงที่สองคือร้อยละ 50 สหรัฐฯมีการนำเสนอประเด็น เพื่อให้สามารถทำไปทำสงครามได้อย่างไม่ถูกกล่าวหา จึงพยายามเสนอประเด็นว่าอิรักให้ข่าวสารไม่ชัดเจนและบิดเบือนไปจากความเป็นจริง คือจากการที่หัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบอาวุธจากยูเอ็นเข้าไปตรวจสอบในประเทศอิรัก แต่ทางประเทศอิรักออกมาให้ข้อมูลว่าไม่เคยมีอาวุธไว้ในครอบครอง

ช่วงที่ 2 ประเด็นหลักคือการกล่าวถึงความบอบช้ำของฝ่ายรัฐบาลอิรักจากผลของสงครามการกล่าวถึงการบาดเจ็บของฝ่ายรัฐบาลอิรัก ประเด็นนี้ ต้องการให้ผู้รับสารเห็นถึงความได้เปรียบของฝ่ายอเมริกา แต่เป็นการนำเสนอเพียงแง่มุมหนึ่งเท่านั้น ไม่มีหลักฐานได้ยืนยันได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

ในช่วงสุดท้ายไม่ปรากฏเทคนิคนี้เนื่องจาก สหรัฐประสบความสำเร็จจากการทำสงครามแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องให้ข้อเท็จจริงใดๆ ที่เป็นการสร้างภาพพจน์ลบแก่ฝ่ายตนหากมีการตรวจสอบพบว่าสิ่งที่ได้กล่าวอ้างไปไม่มีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริงหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 53 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี ทหารของเราทั้งชายและหญิง กำลังเข้าร่วมปฏิบัติการทั้งทางอากาศ ภาคพื้นดินและทางทะเลแล้ว โดยภารกิจก็คือเพื่อปลด “ซัดดัม ฮุสเซน” ออกจากอำนาจ ปลดอาวุธทำลายล้างที่มีอยู่ในอิรัก นายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ แห่งสหราชอาณาจักร (18 มีนาคม 2546) หนังสือพิมพ์เดลี เทเลกราฟ “นางริฮาบ ทาฮา นักวิทยาศาสตร์หญิงชาวอิรัก ซึ่งได้รับฉายาว่า “ดอกเตอร์เจอร์ม” จากการเป็นผู้อำนวยการโครงการพัฒนาและผลิตอาวุธเคมีและอาวุธชีวภาพของอิรัก กล่าวไว้ว่า อิรักได้มีการผลิตสารชีวภาพต่าง ๆ ขึ้นจริง รวมทั้งเชื้อโรคแอนแทรกซ์และสารพิษโบทูลินัม แต่อิรักไม่ได้คิดที่จะใช้เป็นอาวุธทำร้ายใคร นอกจากจะไว้ใช้เพื่อป้องกันตนเองเมื่อถูกศัตรูบุก (2 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี” ในเอกสารที่กองทัพอากาศอิรักได้มอบให้แก่คนตรวจสอบอาวุธเมื่อวันที่ 30 เดือนพฤศจิกายนปีที่ผ่านมา ประเทศอิรักมีระเบิดเคมีจำนวน 13,000 ลูก ที่กองทัพอากาศอิรักได้ใช้ระหว่างปี 1983-1986 แต่รัฐบาลอิรักเองได้แจ้งว่าในช่วงเวลาดังกล่าว ใช้ระเบิดเคมีไป 19,500 ลูก ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่ความขัดแย้งกันอยู่” (9 กุมภาพันธ์ 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวเอเอฟพี “นายฮันส์ บลิคซ์ ให้สัมภาษณ์ว่า อาวุธที่พบเป็นอาวุธที่ทางการอิรักควรมีการแจ้งต่อสหประชาชาติ และได้รับการทำลายไปก่อนหน้านี้แล้วด้วย แต่ทางการอิรักก็อ้างเพียงว่าเป็นอาวุธที่ถูกมองข้าม “(10 มกราคม 2546)</p>
	<p>สำนักข่าวรอยเตอร์ “ทีมตรวจสอบและค้นหาอาวุธเคมีของสหประชาชาติในอิรักก็ได้ตรวจพบกระสุนปืนใหญ่ชนิดสิบลูกที่บรรจุหัว</p>

	ระเบิดก๊าซไซเน่าหรือมัสตาร์ดก๊าซมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า อีรักไม่มีหลักฐานสนับสนุนคำกล่าวอ้างที่ว่าได้ทำลายทั้งจรวดตลอดจนหัวรบเคมีและสารเคมีที่ใช้ในการสงครามไปหมดแล้ว “(15 มกราคม 2546)
--	---

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 54 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	หนังสือพิมพ์ชั้นนำหลายฉบับ เช่น “น่าน้ำตาย” ที่ซัดดัมไม่เจ็บสาหัส เราคิดว่าเขาน่าจะยังมีชีวิตอยู่ ส่วนนายอูเดย์ ลูกชายคนโตน่าจะเสียชีวิตแล้ว หรืออาจได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการโจมตีวันแรก” เจ้าหน้าที่อังกฤษที่ไม่ขอเปิดเผยชื่อกล่าว (24 มี.ค.2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ นายไมก์ โอไบรอัน เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงต่างประเทศอังกฤษ แถลงที่กรุงลอนดอนว่า ซัดดัม ฮุสเซน ได้รับการนำตัวขึ้นรถพยาบาลฉุกเฉินออกจากสถานที่ที่ถูกสหรัฐ-อังกฤษโจมตี ระบุว่า ซัดดัม เพียงแต่บาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ได้บาดเจ็บสาหัสหรือถึงขั้นเสียชีวิตตามที่พูด ๆ กันก่อนหน้านี้ (22 เมษายน 2546)

ตารางที่ 55 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	4	66.67
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	33.33
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	-	-
รวม	6	100.00

ประเด็นการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนของช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์มติชน ปรากฏมากกว่าช่วงที่ 1 คือร้อยละ 66.67 เสนอประเด็นที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาฟ้องว่า ประเทศอิรักมีรายงานข้อมูลไม่ตรงกัน บิดเบือนข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือกับคณะผู้ตรวจสอบแห่งสหประชาชาติ แสดงถึงความพยายามปกปิดข้อมูล

ในช่วงที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชนปรากฏน้อยกว่าในช่วงที่แรก คือ ร้อยละ 33.33 เสนอในแง่มุมที่ว่าสหรัฐกำลังประสพชัยชนะอย่างแน่นอนในการทำสงคราม และเสนอภาพความบอบช้ำและเสียหายของฝ่ายประธานาธิบดีซัดดัม โดยเลี่ยงการไม่พยายามกล่าวถึงความบอบช้ำและความสูญเสียที่เกิดขึ้นต่อฝ่ายตนและช่วงที่ 3 ไม่ปรากฏตัวอย่างเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนเสนอเทคนิคการให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนให้ประเด็นที่ใกล้เคียง ตั้งแต่ช่วงก่อนการเกิดสงครามจะพยายามเน้นเรื่องการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับอาวุธเคมีของฝ่ายตน เพื่อใช้เป็นเหตุผลในการขออนุมัติเข้าไปทำสงครามยังประเทศอิรัก และเมื่อเกิดสงครามขึ้นแล้วทั้งสองหนังสือพิมพ์เสนอให้ประเด็นเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำสงคราม โดยเสนอภาพความเสียหายเฉพาะฝ่ายอิรัก และพยายามหลีกเลี่ยงการเสนอภาพความเสียหายที่เกิดขึ้นของฝ่ายตนเอง

7. การใช้วิธีพวกลากไป (Bandwagon device)

การใช้วิธีพวกลากไปที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 56 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวกลากไปในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การใช้วิธีพวกลากไป	หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ “ที่ประชุมสุดยอดอาหรับมีมติไม่รับรองข้อเสนองของชาติอาหรับรอบอ่าวเปอร์เซีย 4 ชาติ ได้แก่ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน คูเวต และซาอุดีอาระเบีย ที่เรียกร้องให้

	ซัดดัม ฮุสเซนยอมสละอำนาจและลี้ภัยออกนอกประเทศเพื่อหลีกเลี่ยงสงคราม (9 กุมภาพันธ์ 2546)
--	--

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 57 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การใช้วิธีพวกมากลากไป	สำนักข่าวเอพี นายชิน แมคไกว ผู้สื่อข่าวรอยเตอร์ กล่าวว่าชาวอิรักหลายร้อยคน พากันส่งเสียงไชโยให้ร้องและเต้นระบำโบกไม้โบกมือไปมา บางแห่งถึงกับโปรยดอกไม้ให้นาวิกโยธินสหรัฐฯที่เคลื่อนกำลังเข้าสู่ใจกลางนครหลวงอิรักจากทางตะวันออก แสดงถึงความยินดีปรีดาอย่างชัดเจน (10 เมษายน 2546)
	สำนักข่าวรอยเตอร์ ยังมีชาวอิรักจำนวนมากออกมาให้ร้องต้อนรับและโอบกอดทหารสหรัฐฯด้วยความดีใจ ชาวอิรักหลายคนช่วยกันปลดแค้นป้ายโลหะต่าง ๆ ที่บริเวณฐานรูปปั้นหินอ่อนซัดดัมทิ้งลงสู่พื้น (12 เมษายน 2546)

ช่วงที่ 3 ก่อนการประกาศยุติสงคราม

ตารางที่ 58 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปในช่วงที่ 3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การใช้วิธีพวกมากลากไป	สำนักข่าวเอเอฟพี สหรัฐฯ ขอให้ญี่ปุ่นช่วยเหลือ เงินจำนวน 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อใช้พัฒนาอิรักหลังสงครามยุติและทางญี่ปุ่นได้อนุมัติแผนช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมโดยเครื่องบิน 2 ลำของกองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นจะลำเลียงเต็นท์และของใช้จำเป็นส่งไปยังประเทศจอร์แดนในทันทีที่สงครามยุติลง (3 พฤษภาคม

	2546)
--	-------

ตารางที่ 59 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปในช่วงที่ 1-3 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไป	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	1	25.00
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	50.00
ช่วงที่ 3 ใกล้การประกาศยุติสงคราม	1	25.00
รวม	4	100.00

การใช้วิธีพวกมากลากไป (Bandwagon device) เป็นการให้การกระทำหรือคำพูดให้เกิดความเชื่อว่า ใคร ๆ ก็ทำอย่างนั้น ดังนั้น เราก็ควรทำตามด้วย เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อการชักจูงใจว่าการกระทำของตนเป็นการกระทำเหมือนกับการกระทำทั่ว ๆ ไปของบุคคลอื่น และคนอื่น ๆ ควรที่จะทำตามกระทำความแบบนั้น เพื่อแสดงถึงความเป็นพวกเดียวกัน มีพฤติกรรมกระทำที่เหมือนกัน

ในช่วงที่ 1 ตัวอย่างที่ปรากฏร้อยละ 25 เป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอเกี่ยวกับฝ่ายสหรัฐ ที่แสดงให้เห็นว่าการกระทำร่วมกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เห็นพ้องต้องกันว่า ชัดดีสมควรจะหลีกเลี่ยงสงครามที่จะเกิดขึ้น เป็นการสื่อสารที่ต้องการเปรียบเทียบว่า เมื่อมีคนหนึ่งทำเช่นนี้แล้วคนอื่น ๆ ควรจะทำตามในลักษณะเดียวกัน เพื่อบรรลุในวัตถุประสงค์เดียวกัน

ช่วงที่ 2 ดังตารางปรากฏร้อยละ 50 เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการแสดงออกของความรู้สึกของชาวอิรักร่วมกันที่รู้สึกโกรธแค้นและไม่พอใจในการปกครองของซัดดัมมานานแสนนาน จึงต่างพากันร่วมใจทำลายรูปปั้นสัญลักษณ์ประธานาธิบดีซัดดัม รวมทั้งการแสดงออกอื่น ๆ ต่อเหตุการณ์ที่สหรัฐประหารชีวิตชนะจากการทำสงคราม

ช่วงที่สุดท้าย เป็นประเด็นเกี่ยวกับการแสดงถึงความร่วมมือร่วมใจของสหรัฐและประเทศพันธมิตรที่ให้การสนับสนุนสงครามปลดปล่อยชาวอิรัก และแม้สงครามจะยุติแล้ว แต่การให้ความช่วยเหลือจากประเทศต่าง ๆ ก็มีอยู่อย่างต่อเนื่องปรากฏร้อยละ 25

การใช้วิธีพวงมากลากไปที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม

ตารางที่ 60 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวงมากลากไปในช่วงที่ 1 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การใช้วิธีพวงมากลากไป	สำนักข่าวเอเอฟพี “นายโดนัลด์ รัมส์เฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ให้สัมภาษณ์ว่า ท่าทีคัดค้านดังกล่าวเป็นเรื่องน่าอดสูใจและจะมีผลสะท้อนกลับไปยังประเทศที่คัดค้านเองเพราะประเทศสมาชิกที่เหลือจากทั้งหมด 19 ประเทศ ยังพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ” (11 มกราคม 2546)
	สำนักข่าวเอเอฟพี “พลเอกคอลลิน เพาเวลล์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ถึงกับกล่าวว่า ท่าทีของกลุ่มประเทศที่ปฏิเสธคำร้องขอของตุรกี เป็นเรื่องที่ไม่ให้อภัยไม่ได้” (สำนักข่าวเอเอฟพี 2 กุมภาพันธ์ 2546)
	สำนักข่าวเอพี” โฆษกกระทรวงต่างประเทศของจีน ได้ประกาศว่า จีนสั่งถอนกำลังเจ้าหน้าที่ประจำสถานทูตจีนในกรุงแบกแดด ระเทศอิรัก ในตำแหน่งที่ไม่มีความสำคัญจำเป็นกลับคืนจีนตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ และออสเตรเลียก็ได้ประกาศเตือนไม่ให้พลเรือนของตนเดินทางไปอิรัก ส่วนที่พำนักอยู่ในอิรักก็ให้เดินทางออกจากอิรักโดยเร็วที่สุด” (25 มกราคม 2546)

ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม

ตารางที่ 61 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวงมากลากไปในช่วงที่ 2 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ	วาทกรรมที่เชื่อมโยง
การใช้วิธีพวงมากลาก	กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ ทหารนาวิกโยธินสหรัฐฯ และประชาชนอิรัก

ไป	ที่โกรธแค้นขัดดัม ได้ช่วยกันทำลายรูปปั้นของขัดดัมอีกแห่งที่วงเวียนแบกแดด ทั้งยังรุมกระทุ้งและใช้รถลากส่วนหัวของรูปปั้นไปตามท้องถนนด้วย(12 เมษายน 2546)
	ออสเตรเลียได้ขับเอกอัครราชทูตอิรักออกนอกประเทศโดยตั้งข้อกล่าวหาว่า จารกรรมให้แก่รัฐบาลอิรัก ทางรัฐบาลจอร์แดนขับไล่เจ้าหน้าที่สถานทูตอิรักประจำจอร์แดนออกนอกประเทศทั้งห้าคน ภายหลังได้รับการร้องเรียนจากสหรัฐฯ (24 มี.ค.2546)

ตารางที่ 62 : ตารางแสดงวาทกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปในช่วงที่ 1 -3 ในหนังสือพิมพ์มติชน

เทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไป	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงที่ 1 ก่อนการเกิดสงคราม	3	60.00
ช่วงที่ 2 ระหว่างการเกิดสงคราม	2	40.00
ช่วงที่ 3 ใกล้เคียงการประกาศยุติสงคราม	-	-
รวม	5	100.00

ช่วงที่ 1 หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอประเด็นของสหรัฐฯ ที่พยายามสื่อความหมายว่าประเทศที่ให้การสนับสนุนสหรัฐฯ ร่วมเป็นฝ่ายพันธมิตรนั้นมีมากมายหลายประเทศ และประเทศเหล่านั้น ต่างแสดงออกถึงการกระทำอย่างเดียวกันคือ การต่อต้านประเทศอิรัก สั่งถอนตำแหน่งเจ้าหน้าที่ทางการทูต การสั่งห้ามพลเรือนของตนเดินทางไปยังประเทศอิรัก การกระทำเช่นนี้ให้ความหมายว่า เมื่อประเทศหนึ่งต่อต้าน อีกประเทศหนึ่งก็ทำตาม เพื่อแสดงตนเป็นฝ่ายเดียวกับสหรัฐฯ พร้อมจะสนับสนุนการทำสงครามที่จะเกิดขึ้น ซึ่งปรากฏมากกว่าช่วงที่ 2 คือร้อยละ 60 ดังตาราง

ในช่วงที่ 2 มีการนำเสนอประเด็นที่แสดงถึงความพร้อมใจกันทำตามข้อเรียกร้องของอเมริกาปรากฏร้อยละ 40 ประเด็นดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความเป็นฝ่ายเดียวกับสหรัฐฯ ในการทำสงครามและในช่วงสุดท้ายไม่ปรากฏเทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปเนื่องจากมีช่วงระยะเวลาสั้นและด้วยเหตุผลว่าสหรัฐฯ ประสบชัยชนะในสงครามครั้งนี้แล้ว จึงเลือกที่จะตอกย้ำสารในบางส่วน ว่าจุดประสงค์ในการทำสงครามเพื่อประโยชน์ของมวลชนและประชาชนชาวอิรักเท่านั้น

เทคนิคการใช้วิธีพวกมากลากไปที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนในช่วงก่อนการเกิดสงคราม เป็นการแสดงถึงแรงสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ที่พร้อมใจกันใช้วิธีการที่บีบบังคับให้ขัดดัมหลีกเลี่ยงการเกิดสงคราม และระหว่างการเกิดสงครามก็ยังคงใช้วิธีการอื่น ๆ อีกตามมาไม่เฉพาะวิธีการสร้างความกดดันต่อประธานาธิบดีขัดดัมเท่านั้น ประเทศต่าง ๆ พวกกันออกกฎว่าชาวอิรักจะต้องเดินทางออกนอกประเทศให้เร็วที่สุด เพื่อเป็นการแสดงถึงการตัดความสัมพันธ์ ไม่ให้การช่วยเหลือใด ๆ กับผู้ใดก็ตามที่อยู่ข้างฝ่ายประธานาธิบดีขัดดัม

การอ้างแหล่งข่าวจากต่างประเทศของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนเกี่ยวกับสงครามอิรัก ตั้งแต่ช่วงเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มแหล่งข่าวต่างประเทศที่หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าว ออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. สำนักข่าวต่างประเทศหรือสำนักข่าวข้ามชาติ (International News Agencies หรือ Transnational News Agencies) ได้แก่ สำนักข่าวใหญ่ 4 แห่ง หรือที่เรียกว่า Big Four ซึ่งประกอบด้วย AP, AFP, Reuters และ UPI
2. สำนักข่าวระดับกลาง (Intermediary Agencies) เช่น สำนักข่าว DPA ของเยอรมัน
3. หนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างประเทศ แบ่งออกเป็น
 - 3.1 หนังสือพิมพ์และนิตยสารจากประเทศตะวันตกรวมทั้งออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เช่น Financial Times, New York Times, Washington Post, Newsweek เป็นต้น
 - 3.2 หนังสือพิมพ์และนิตยสารจากประเทศตะวันออก เช่น South China Morning Post, Far Eastern Economics Review, Asia Week เป็นต้น
4. วิทยุและโทรทัศน์ต่างประเทศ แบ่งออกเป็น
 - 4.1 วิทยุโทรทัศน์จากประเทศตะวันตก เช่น CNN, BBC เป็นต้น
 - 4.2 วิทยุโทรทัศน์จากประเทศตะวันออกกลาง เช่น หนังสือพิมพ์อัล-จาซีรา ของซาอุดีอาระเบีย
5. แหล่งข่าวต่างประเทศอื่น ๆ เช่น เอ็นทีวีของรัสเซีย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2546 ถึง พฤษภาคม พ.ศ.2546

หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างแหล่งข่าวจากแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งข่าวจากประเทศตะวันตกมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 63 : ตารางแสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศ

แหล่งข่าวต่างประเทศ	หนังสือพิมพ์			
	ไทยรัฐ		มติชน	
แหล่งข่าวประเทศตะวันตก	159	45.69	157	45.11
แหล่งข่าวประเทศตะวันออก	12	3.45	20	5.75
รวม	171	49.14	177	50.86

เมื่อพิจารณาถึงการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก พบว่าหนังสือพิมพ์แนวประชานิยมและแนวคุณภาพได้อ้างข่าวจากสำนักข่าว Big Four มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ 22.15% และ 24.68% อันดับรองลงมาของหนังสือพิมพ์แนวประชานิยม คือ การอ้างข่าวจากวิทยุและโทรทัศน์ คือ 17.41% ส่วนหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพมีอ้างจากข่าวจากหนังสือพิมพ์ คือ 13.92% อันดับสามหนังสือพิมพ์มีการอ้างข่าวจากหนังสือพิมพ์ คือ 9.81% ด้านหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพมีการอ้างข่าวจากวิทยุและโทรทัศน์ คือ 8.23% ดังแสดงรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 64 : ตารางแสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวประเทศตะวันตก

แหล่งข่าว ประเทศตะวันตก	หนังสือพิมพ์			
	ไทยรัฐ		มติชน	
สำนักข่าว Big Four	70	22.15	78	24.68
สำนักข่าวระดับกลาง	1	0.32	4	1.27
หนังสือพิมพ์	31	9.81	44	13.92
วิทยุ / โทรทัศน์	55	17.41	26	8.23
แหล่งข่าวอื่น ๆ	2	0.63	5	1.58
รวม	159	50.32	157	49.68

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะสำนักข่าว Big Four ในหนังสือพิมพ์แนวประชานิยม คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่าสำนักข่าวที่ถูกอ้างถึงมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ Reuters (18.92%) ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่ สำนักข่าว AFP (14.86%) และสำนักข่าว AP (12.84%) มากเป็นอันดับสาม ส่วนปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ คือ หนังสือพิมพ์มติชน มีการอ้างข่าว จากสำนักข่าว AFP (24.32%) มากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนอันดับสองและสามได้แก่ สำนักข่าว AP (18.24%) และ Reuters(9.46%)ตามลำดับ ดังตารางแสดง

ตารางที่ 65 : ตารางแสดงปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากสำนักข่าว Big Four

หน่วย : ครั้ง

สำนักข่าว Big Four	หนังสือพิมพ์			
	ไทยรัฐ		มติชน	
AP	19	12.84%	27	18.24%
AFP	22	14.86%	36	24.32%
Reuters	28	18.92%	14	9.46%
UPI	1	0.68%	1	0.68%
รวม	70	47.30%	78	52.70%

เห็นได้ว่า ปริมาณการอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากสำนักข่าว Big Four นั้นไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นเพียงแห่งเดียว คือ สำนักข่าว UPI ที่หนังสือพิมพ์ไทยได้อ้างข่าวน้อยมากเมื่อเทียบกับสำนักข่าวทั้งสามแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากสำนักข่าวแห่งนี้อาจจะกลายเป็นสำนักข่าวแห่งเดียวในกลุ่ม Big Four ที่กำลังหายไป เพราะมีสถานะการเงินที่คลอนแคลน และในที่สุดได้ถูกฟ้องล้มละลายในปี 1991 (ปารณีย์, 2541)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหา และเทคนิคการสร้างโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย” ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าว รวมทั้งบทความ และบทวิเคราะห์ ที่หนังสือพิมพ์ไทยได้นำเสนอในลักษณะการโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกาในสงครามอิรัก เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย รูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยกับเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อในสงครามอิรัก การใช้แหล่งข่าวอ้างอิงของหนังสือพิมพ์ไทยในการรายงานข่าวสงครามอิรัก

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการนำเสนอสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย

รูปแบบที่ปรากฏในการรายงานข่าวและบทความหนังสือพิมพ์รายวันทั้งสองฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน

รูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวมากที่สุดคือ รูปแบบของการรายงานข่าว โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนมีการรายงานในรูปแบบข่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

ส่วนรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเป็นอันดับสอง คือ รูปแบบบทความวิเคราะห์ / สกู๊ปพิเศษ โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากกว่าหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งนำเสนอรูปแบบของคอลัมน์แสดงความคิดเห็นเป็นอันดับสอง

รูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเป็นอันดับสามของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น ซึ่งหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเช่นกันคือมาเป็นลำดับที่สอง

และรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเป็นอันดับสุดท้าย คือ รูปแบบบทบรรณาธิการ โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากกว่าหนังสือพิมพ์มติชน

สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับต่างให้ความสำคัญกับการนำเสนอรูปแบบการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวในกรณีดังกล่าว นอกเหนือจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนเน้นการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการคอลัมน์แสดงความคิดเห็น ซึ่งทำให้ทราบนโยบายและบทบาทการชี้นำสังคมของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้อย่างชัดเจน ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เน้นการ

นำเสนอในรูปแบบบทความ บทวิเคราะห์ และสื่อบุคคล ซึ่งเน้นการอธิบายความ และการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการของนักหนังสือพิมพ์ โดยเน้นการให้ข้อเท็จจริงมากกว่าการอธิบายความ เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน

2. ลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับสงครามอิรักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย

ผลการวิจัย พบว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน เกี่ยวกับสงครามอิรัก ช่วงก่อนการเกิดสงครามและระหว่างการเกิดสงคราม ทางสหรัฐอเมริกา พยายามทำการสื่อสารการโฆษณาชวนเชื่อผ่านทางสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องตามเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อทั้งเจ็ดประการ คือ การตั้งชื่อประณาม การสร้างแพรวพราวให้กับพวกตน การเคลื่อนย้ายความสนใจ การอ้างชื่อสนับสนุน การอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน การให้ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน และการใช้วิธีพวกมากลากไป เพื่อชี้้นำให้ประชาคมโลกเห็นว่า สิ่งที่สหรัฐอเมริกาได้กระทำลงไปนั้น เป็นการกระทำที่ชอบธรรม

หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับมีการนำเสนอข้อมูลที่ใกล้เคียงกัน คือผู้นำประเทศสหรัฐอเมริกา พยายามสร้างภาพตอกย้ำให้ประชาคมโลกเห็นว่าขัดดัมชอบใช้กำลังทางการเมือง และโอกาสที่ขัดดัมจะเป็นภัยต่อระเบียบโลกนี้มีมากขึ้น ๆ ถ้ายังมีโครงการใช้เทคโนโลยีแปรเปลี่ยนเทคโนโลยีอาวุธชีวภาพ กลายเป็นเครื่องมือติดอาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง

โดยในช่วงแรกคือก่อนการเกิดสงคราม การโฆษณาชวนเชื่อที่ถูกเลือกใช้มากที่สุดของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน คือ การอ้างชื่อสนับสนุน และการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน เพราะทางสหรัฐฯ ต้องการให้ทุกฝ่ายรู้สึกว่าการที่สหรัฐฯทำเป็นเรื่องที่ถูกต้องและให้การสนับสนุนในการเข้าไปสู้รบในอิรัก

ในช่วงที่สองระหว่างการเกิดสงคราม หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ นำเสนอเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการสร้างความแพรวพราวให้กับพวกตน มากที่สุด เนื่องจากเป็นวิธีที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามและผู้อื่น ได้รู้สึกถึงความเหนือกว่าของพวกตน ในการเข้าไปทำการสู้รบในสงครามครั้งนี้ ไม่จะเป็นเรื่องกำลังทหารหรืออาวุธยุทโธปกรณ์ และพันธมิตรที่เข้าร่วม

เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงสุดท้าย คือ ช่วงก่อนการประกาศยุติสงคราม การใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อจะปรากฏไม่ครบตามลักษณะทั้งเจ็ดประการ เนื่องจากเป็นช่วงเวลา

สหรัฐอเมริกาประสบความสำเร็จในการทำสงครามอิรัก จึงไม่จำเป็นต้องเน้นการโฆษณาชวนเชื่อมากนักเพียงแต่ตอกย้ำสารบางส่วน ให้รู้สึกว่ เมื่อนึกถึงสงครามอิรัก ก็จะนึกถึงภาพจน์ที่ดีของสหรัฐอเมริกา ประเทศสหรัฐอเมริกาช่วยปลดปล่อยชาวอิรักให้รอดพ้นจากการปกครองของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน

ด้านการใช้แหล่งข่าวอ้างอิงของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน ปรากฏทั้งสองฉบับว่ามีการอ้างแหล่งข่าวจากทางตะวันตกมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงการเห็นด้วยหรือยอมรับความจริงต่อการรายงานของแหล่งข่าวต่างประเทศ

การนำเสนอของข่าวของสื่อมวลชน เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ สื่อเองก็ได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องแล้ว คือการรายงานข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำวัน แม้ในบางครั้งการนำเสนอข่าวเป็นการนำเสนอภาพในเชิงลบ แต่สิ่งนี้ถือเป็นหลักการหนึ่งของสื่อมวลชนที่จะต้องนำเสนอความผิดพลาด ความบกพร่อง ความเลวร้าย การตีแผ่ความชั่วร้าย มากกว่าที่เลือกนำเสนอเฉพาะข่าวในเชิงบวก เพราะจะทำให้ดูไม่น่าสนใจ ไม่มีสีสัน ไม่น่าตื่นเต้นชวนให้น่าติดตาม ดังนั้น ข่าวที่สื่อมวลชนรายงานออกไป ข่าวเหล่านั้นจะช่วยสร้างความเข้าใจได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยที่เหตุการณ์นั้นจะสามารถสะท้อนความเป็นจริงหรือสร้างความเข้าใจได้ด้วยตัวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว เห็นได้ว่า วาทกรรมที่ถูกถ่ายทอดผ่านทางหนังสือพิมพ์ไทยมีการนำเสนอเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายสหรัฐอเมริกา ลักษณะของวาทกรรมที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า ทางสหรัฐอเมริกาใช้การโฆษณาชวนเชื่อเป็นเครื่องมือในการโจมตีประเทศอิรัก โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อทำให้สิ่งที่ต้องการจะสื่อคมีน้ำหนักมากขึ้น โดยมีแนวคิดหลัก คือ ปลดอาวุธเคมี อาวุธที่ประเทศอิรักมีไว้ในครอบครองและอีกประการเพื่อปลดปล่อยประชาชนชาวอิรัก ทั้งนี้พบว่า

การโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกาในครั้งนี้เป็นการสื่อสารไปยังประชาคมโลก เพื่อโน้มน้าวให้รู้สึกเห็นด้วยกับการตัดสินใจของตน เมื่อพิจารณาถึงเทคนิคและวิธีการสร้างโฆษณาชวนเชื่อตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ จึงเป็นที่เข้าใจได้ไม่ยากว่า การนำเสนอของสื่อมวลชนก่อให้เกิดภาพลักษณ์เชิงบวกแก่สหรัฐอเมริกามากกว่าอิรัก ก่อให้เกิดความคล้อยตามการกระทำของ

สหรัฐอเมริกา ซึ่งอ้างว่าเป็นความชอบธรรม และต้องการปลดปล่อยอิรักจากการปกครองของ ซัดดัม ฮุสเซน

ลักษณะการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับในแต่ละ ช่วงนั้นมีการใช้วาทกรรมที่เชื่อมโยงเข้ากับเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อทั้ง 7 ประการ โดยมี จุดประสงค์ในการสร้างประเด็นเพื่อชี้นำผู้รับสารให้คล้อยตามและเห็นด้วยกับการนำเสนอดังกล่าว โดยผ่านออกมาในรูปแบบของการนำเสนอข่าว ผ่านมุมมองของสำนักข่าวต่างๆ แต่เป็นการ นำเสนอไปในทิศทางเดียวกัน คือเป็นการนำเสนอในมุมมองของสหรัฐอเมริกาเพียงฝ่ายเดียว มีการนำเสนอในมุมมองของประเทศอิรักเพียงน้อยนิดเท่านั้น

พิจารณาตามหลักการของทฤษฎีเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ

การดำเนินการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายสหรัฐอเมริกานั้น จุดประสงค์เพื่อทำการโน้มน้าว ให้ผู้รับสารเห็นด้วยกับการกระทำของตนเองโดยหลักการนั้นอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการโฆษณาชวน เชื่อในแบบสีขาว กล่าวคือเป็นการโฆษณาที่ตั้งใจจัดการเผยแพร่ความคิดและข้อมูลที่เป็น อันตรายต่อฝ่ายตนเอง รวมทั้งการใส่ข้อมูลในด้านบวกเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของผู้รับสาร ออกไปจากเรื่องราวที่เป็นประเด็นอยู่ ซึ่งในที่นี้ก็คือการฝ่าฝืนมติของสหประชาชาติในการใช้กำลัง ทางทหารในการบุกอิรัก โดยสหรัฐอเมริกาได้นำเสนอประเด็นในการครอบครองอาวุธร้ายแรง อาวุธเคมี ชีวภาพ และการไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบอาวุธของอิรักขึ้นมาเพื่อเบี่ยงเบน ความสนใจของผู้รับสารออกไปจากเรื่องที่ตนเองได้ฝ่าฝืนมติของสหประชาชาติ และการใส่ภาพ ทางด้านบวกโดยดูได้จากการใช้วาทกรรมเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อการสร้างภาพพจน์ให้ กับพวกตน ยกตัวอย่างเช่น

“สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะคงทหารไว้ยาวนานตราบนานเท่าที่จำเป็นให้ทำ หน้าที่ ในการรักษาความปลอดภัย ดำเนินขั้นตอนในการจัดตั้งฝ่ายบริหารและดำเนินขั้นตอนใน การทำลายอาวุธทำลายล้างสูง อย่างไรก็ตามในการรายงานได้ระบุไว้ด้วยว่า สหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในด้านการปกครองและความมั่นคงได้” (สำนัก ข่าวเอพี 5 กุมภาพันธ์ 2546)

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าทางสหรัฐอเมริกาในฐานะของผู้ส่งสารนั้นได้ใช้วาทกรรมที่แสดงถึงความพร้อมและตั้งใจจริงในการดำรงไว้ซึ่งกองกำลังทางทหารเพื่อช่วยเหลือในการจัดตั้งการปกครองใหม่ในอิรักและทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้แก่ชาวอิรัก ซึ่งเป็นวาทกรรมทางด้านบวก ที่ทำให้ผู้รับสารเชื่อมั่นและคล้อยตามการกระทำของตัวเองว่าทำไปโดยมิได้มีเจตนาอื่นใดแอบแฝง

นอกจากนี้การใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายสหรัฐอเมริกาที่ปรากฏในข่าวต่างๆยังสอดคล้องกับความเชื่อบางประการของการโฆษณาชวนเชื่อ กล่าวคือ

- หลักการที่ว่าโดยพื้นฐานแล้ว นักโฆษณาชวนเชื่อในฐานะผู้ส่งสารจะมีทัศนคติแบบ “ผู้ที่เหนือกว่า” ซึ่งในที่นี้ก็เช่นกันสหรัฐอเมริกาเองมีความเหนือกว่าทั้งในด้านความพร้อมของข้อมูลหลักฐานต่างๆที่ตนเองอ้างถึง โดยมีการกล่าวถึงเครื่องมืออันทันสมัยที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารเช่นดาวเทียมจารกรรม หรือแม้กระทั่งแหล่งข่าวต่างๆที่นำเสนอข่าวสงครามในครั้งนี้นับว่าใหญ่มาจากทางฝั่งตะวันตกทั้งสิ้น ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความเหนือกว่าผู้รับสารอย่างมาก
- หลักการที่ว่าหากจำเป็นต้องมีการนำเอาการโกหก หลอกลวง บิดเบือนข้อมูลมาเป็นกลยุทธ์ในการโฆษณาชวนเชื่อแล้ว ผู้ที่ทำการโฆษณาชวนเชื่อจะให้เหตุผลว่าต้องทำไปเนื่องจากลักษณะอ่อนด้อยของผู้รับสารในที่นี้การนำเสนอข่าวของทางฝ่ายตะวันตกนั้นผู้รับสารซึ่งคือชาวอเมริกันเองหรือประชาชนในประเทศต่างๆไม่สามารถจะตรวจสอบข้อมูลได้ว่าสิ่งที่นำเสนอจากทางแหล่งข่าวฝ่ายตะวันตกนั้นมีความถูกต้อง เพียงใดทั้งนี้เราจะสังเกตได้จากความถี่ในประเด็นที่นำเสนอเกี่ยวกับการสะสมอาวุธของอิรักนั้นมีค่อนข้างมากโดยนัยที่แท้จริงแล้วยังไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดที่พอจะบ่งชี้ได้ว่าอิรักสะสมหรือมีอาวุธร้ายแรงไว้ในครอบครองจริง ซึ่งก็อาจจะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการบิดเบือนข้อมูลของทางฝั่งสหรัฐอเมริกา
- หลักการที่กล่าวว่า “ต้องเผยแพร่ข่าวสารของฝ่ายเราเท่านั้นและต้องปิดกั้นข่าวสารของฝ่ายตรงข้าม” ในที่นี้จะเห็นได้จากสารหรือข่าวที่ผู้รับสารได้รับนั้นจะมาจากแหล่งข่าวทางตะวันตกเป็นส่วนใหญ่น้อยครั้งจะมีข่าวที่จะมาจากแหล่งข่าวของทางอิรักซึ่งข่าวที่นำเสนอนั้นจะพยายามเน้นไปในด้านการประสบความสำเร็จหรือชัยชนะของฝ่ายอเมริกา แสยบนานาภาพทางทหารที่มีเหนือกว่าในขณะเดียวกันก็นำเสนอความเสียหายที่เกิดกับฝ่ายอิรัก

- หลักการพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กล่าวคือในการปฏิบัติงานของนักโฆษณาชวนเชื่อก็คือ “ หากมีเป้าหมายที่ถูกต้องแล้ว วิธีการที่จะบรรลุนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็ นวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่ก็ตาม ” ซึ่งหากพิจารณาตามหลักการนี้แล้ว จะเห็นว่า สหรัฐอเมริกาในฐานะผู้ส่งสารนั้นได้ตั้งเป้าหมายไว้อย่างแน่นอนซึ่งก็คือการดำเนินการ ทางทหารเพื่อเข้าปลดอาวุธอิรัก ไม่ว่าจะมีการคัดค้านจากสหประชาชาติและประชาคม โลกหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นการนำเสนอข่าวหรือประเด็นหลักในการโน้มน้าวใจให้ประเทศ ต่างๆเห็นด้วยนั้นจึงนำเสนอผ่านทางวาทกรรมการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆที่พยายาม ชี้ให้เห็นหรือเน้นย้ำให้ผู้รับสารเห็นคล้อยตามว่าอิรักนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่งจำเป็นต้อง กำจัด

นอกจากนี้หากพิจารณาตามทฤษฎีของ Lasswell ที่ว่า ผู้สื่อสารจำเป็นต้องรู้จักการวางแผน กลยุทธ์การรณรงค์ที่ให้ผลระยะยาวและมีการเตรียมการอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการเลือกให้ สัญลักษณ์ที่จะสามารถเชื่อมโยงกับความรู้สึกของผู้รับ กระบวนการนี้จะเป็น “ การอบรมบ่มเพาะ “ในที่นี้สหรัฐอเมริกาได้มีการใช้เทคนิคในการโฆษณาชวนเชื่อผ่านสื่อหนังสือพิมพ์หรือแหล่งข่าว ต่างๆอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นสงครามจนกระทั่งสิ้นสุด และใช้ชุดดัมสุสเซนและรัฐบาลของเขา เป็นสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนความโหดร้ายทารุณ อีกทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ ซึ่ง เราสามารถเห็นได้ชัดเจนจากรูปแบบวาทกรรมดังต่อไปนี้

- นิตยสารนิตวิเกส “ชุดดัมทำทารุณต่อประชาชนของตนเอง อย่างที่ไม่เคยมีผู้นำคนไหนทำ มาก่อน” (30 มกราคม 2546)
- สำนักข่าวเอเอฟพี “ชุดดัม สุสเซนเป็นอันตราย เพราะเหตุนี้แหละชุดดัมจึงจำเป็นต้องถูก ปลดอาวุธไม่มีทางใดก็ทางหนึ่ง” (21 มกราคม 2546)
- สำนักข่าวรอยเตอร์ “เพาเวลล์เรียกว่า เล่ห์กลของประธานาธิบดีชุดดัม สุสเซนซึ่ง หลอกกลวง ตบตาผู้เอ็นมาตลอด” (22 มกราคม 2546)

จากวาทกรรมตัวอย่างซึ่งเป็นการใช้วาทกรรมเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อการตั้งชื่อประณาม จะทำให้ผู้รับสารเห็นภาพความเลวร้ายของประธานาธิบดีชุดดัม สุสเซนอย่างชัดเจนขึ้นและยัง ได้รับสารมากขึ้นยิ่งสร้างภาพความเกลียดชังประธานาธิบดีชุดดัม สุสเซนให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารไปโดยปริยาย

พิจารณาตามหลักการของทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

อ้างถึง Cutlips M.Scott&Center (1964) ได้กล่าวถึงความหมายของการโน้มน้าวใจไว้ว่า การโน้มน้าวใจทางด้านการประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกันนั้นให้สลายไป เพื่อก่อให้เกิดความคิดเห็นในทางที่เป็นประโยชน์ต่อเรา ทั้งนี้หากพิจารณาตามคำกล่าวดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน โดยดูจากการใช้วาทกรรมของฝ่ายสหรัฐอเมริกาในการโน้มน้าวให้สหประชาชาติและประชาคมโลก รวมทั้งผู้ที่ต่อต้านสงคราม เกิดความคิดเห็นไปในทางเดียวกับที่สหรัฐอเมริกาพยายามจะนำเสนอ นั่นคือการใช้กำลังทางทหารเข้าทำการปลดอาวุธอิรัก ยกตัวอย่างเช่น

- *สำนักข่าวเอเอฟพี* “ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ผู้นำสหรัฐฯ กล่าวว่า สหประชาชาติต้องช่วยสหรัฐฯ เผชิญหน้ากับประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน หากไม่แล้วประชาคมโลกอาจเคลื่อนสู่ประวัติศาสตร์แห่งความไร้ประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาไม่ถูกจุด และสังคมถกเถียงกันไม่จบสิ้น” (12 กุมภาพันธ์ 2546)
- *สำนักข่าวเอพี* “ หากสหประชาชาติไม่คิดที่จะจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งกับประเทศอิรัก ก็นับเป็นความล้มเหลวครั้งสำคัญขององค์การระดับประเทศสูงสุดแห่งนี้ “ (25 มกราคม 2546)

จากวาทกรรมข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความพยายามโน้มน้าวสหประชาชาติให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาอิรัก ซึ่งในความต้องการของอเมริกาก็คือการใช้กำลังทางทหาร

พิจารณาจากองค์ประกอบพื้นฐานในการโน้มน้าวใจแง่ของผู้รับสาร

1. ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารแต่ละคนมีปัจจัยต่างๆกัน ซึ่งทำให้มีความน่าโน้มน้าวใจที่ไม่เหมือนกัน อาทิ ความน่าเชื่อถือ อำนาจทางสังคม บทบาทในสังคม สัมพันธภาพกับผู้รับสาร

ในที่นี้หากพิจารณาตามหัวข้อดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้ส่งสารซึ่งก็คือระดับผู้นำของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในด้านความน่าเชื่อถือแล้วนั้นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในเวทีโลกและยังเป็นผู้นำประเทศที่มีอำนาจมากที่สุดในโลกอย่างสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้หากพิจารณาถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้รับสารแล้ว มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างมากทั้งในส่วนการเป็นสมาชิกถาวรขององค์การสหประชาชาติซึ่งถือเป็นผู้รับสารคนหนึ่ง และเป็นผู้นำประเทศของชาวอเมริกา และ

เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในหลายๆด้านของโลก ทำให้ภาพความน่าเชื่อถือต่อสายตาผู้รับสารนั้นมีมาก ซึ่งทำให้การปฏิบัติการโน้มน้าวใจเป็นไปได้โดยง่ายกว่าทางด้านอิรัก ซึ่งในส่วนตัวผู้นำของอิรักเองนั้น ไม่ค่อยมีบทบาททางด้านเวทีโลกมากมายนัก และโดยมากจะมีภาพพจน์ไปในทางด้านลบมากกว่าดังนั้นการโน้มน้าวใจที่เกิดจากทางฝ่ายประเทศอิรักค่อนข้างที่ประสบผลได้ยาก

2. ความแตกต่างภายในสาร สารแต่ละชิ้นจะมีความน่าโน้มน้าวใจแตกต่างกัน การพูดหรือการเขียนมีความโน้มน้าวใจไม่เหมือนกัน ในที่นี้หากพิจารณาถึง สาร ซึ่งก็คือข่าวที่ปรากฏในสื่อหนังสือพิมพ์มีการใช้วาทกรรมที่ผู้รับสารเมื่อรับสารแล้วจะมีความรู้สึกคล้อยตามได้ง่าย โดยวาทกรรมดังกล่าวได้ใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆเข้ามาเป็นองค์ประกอบสร้างความน่าเชื่อถือต่อสารได้มากขึ้น ยกตัวอย่างเช่นการใช้วาทกรรมตั้งชื่อประณาม ชัดดัม ฮุสเซน และรัฐบาลอิรัก เพื่อให้เกิดกระแสความเกลียดชังต่อผู้รับสาร อย่างเช่น

- ประธานาธิบดีชัดดัม ฮุสเซน คือ “ตัวแทนของความชั่วร้าย”
- สำนักข่าวเอพี “ พลเอกโคลิน เพาเวลล์ รมว.ต่างประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวต่อที่ประชุม เวลด์ ฮิลล์ อีโคโนมิก ฟอรัม ที่เมืองดาวอส สวิตเซอร์แลนด์ว่า มีหลักฐานว่าชัดดัมมีสายสัมพันธ์กับเครือข่าย ผู้ก่อการร้ายอัล เคดา” (10 มกราคม 2546)
- รอยเตอร์ “ รัฐบาลกรุงวอชิงตันตะโกนโพนทะนาว่า ชัดดัม ฮุสเซน คือ ‘ไอ้ตัวร้าย ตัวสนับสนุนอุปถัมภ์ขบวนการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามสันติภาพ ชัดดัมต้องถูกกำจัดแล้วโลกจะปลอดภัยแผ่นดินจะสูงขึ้น” (4 มกราคม 2546)

หรือการใช้วาทกรรมการอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน เพื่อให้เกิดความคล้อยตามในการกระทำของสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นตัวแทนชาวอเมริกัน และประชาคมโลกหรือแม้กระทั่งชาวอิรักเองยกตัวอย่างเช่น

- ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช ยื่นคำขาดให้ประธานาธิบดีชัดดัม ฮุสเซนลงจากบัลลังก์อำนาจ เพื่อสหรัฐและพันธมิตรจะได้เข้าไปจัดระเบียบการเมืองการปกครองฟื้นฟูชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรชาวอิรัก (สำนักข่าวเอพี31 มกราคม 2546)
- ชาวอเมริกันและชาวโลกที่รัก จากสภาวะเสี่ยงภัยที่โลกของเรากำลังเผชิญในครั้งนี่ เราจำเป็นต้องฟันฝ่าศึกครั้งนี้ไปได้เพื่อสันติภาพที่

ยั่งยืนและปกป้องเสรีภาพของเราพร้อมกันนั้นเราก็พร้อมที่จะนำ
เสรีภาพไปสู่เพื่อนร่วมโลกทั้งปวงด้วยเช่นกัน ผู้นำสหรัฐกล่าว(สำนัก
ข่าวเอเอฟพี 30 เมษายน 2546)

3. ความแตกต่างของสื่อ ความน่าไว้วางใจของสารจะแตกต่างกัน เมื่อเป็นการสื่อ
สารระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับการสื่อสารโดยผ่านสื่อในที่นี้ สื่อที่เรานำมาพิจารณาคือสื่อ
หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารได้กว้างขวางกว่าซึ่งวาทกรรมต่างๆที่
ปรากฏผ่านสื่อประเภทนี้ย่อมได้รับการตอบรับจากผู้รับสารได้มากกว่าและรวดเร็วกว่าซึ่ง
สามารถแพร่กระจายความคิดของผู้ส่งสารได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่นๆ

4. ความแตกต่างภายในสถานการณ์ ความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยต่อสภาพการณ์ ในที่
นี้ในส่วนของสหรัฐอเมริกานั้นมีความคุ้นเคยต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นดีกว่าผู้รับสาร
เนื่องจากสหรัฐมีข้อมูลหลักฐานที่อ้างอิงได้ชัดเจนซึ่งส่งผลให้การไว้วางใจเป็นไปได้
โดยง่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและความหมายของวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย กับเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อในสงครามอิรัก

โดยประเด็นนี้พิจารณาตามหลักของทฤษฎีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสามารถตีความหมายของ
การนำเสนอประเด็นต่างๆของข่าวและการเชื่อมโยงกับการใช้เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อได้ดังนี้

การนำเสนอประเด็นการครอบครองอาวุธเคมี ชีวภาพและการเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้าย
เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อสหรัฐอเมริกาโดยประธานาธิบดี จอร์จ บุช ได้ตัดสินใจนำกำลังทหารบุกเข้า
ไปยังประเทศอิรัก โดยไม่สนใจในมติของสหประชาชาติ ซึ่งมีการนำเสนอมุมมองข่าวผ่านสื่อต่างๆรวมทั้ง
ทางหนังสือพิมพ์

ทั้งนี้หากพิจารณาเป้าหมายของข่าวต่างประเทศที่สหรัฐใช้เป็นกระบอกเสียงนั้นจะแสดงให้เห็น
ความต้องการอย่างแรงกล้าในการทำสงครามครั้งนี้ โดยอ้างถึงการครอบครองอาวุธร้ายแรง อาวุธ
เคมีชีวภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการต้องการให้ผู้รับสารซึ่งหมายถึงชาวอเมริกันเองและ

ประชาคมโลก เห็นด้วยว่าอิรักนั้นเป็นภัยร้ายแรงอย่างยิ่งยวด ต้องทำการกำจัดโดยเร็ว ยกตัวอย่าง วาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเช่น “ ชัดตัม ฮุสเซน คือไอ้ตัวร้าย ตัวสนับสนุนอุปถัมภ์ ขบวนการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามสันติภาพ ชัดตัมต้องถูกกำจัดแล้วโลกจะปลอดภัยแผ่นดินจะ สูงขึ้น “ (รอยเตอร์ 4 มกราคม 2546 : วาทกรรมการตั้งชื่อประณาม)

หากพิจารณาจากวาทกรรมดังกล่าวนั้นเมื่อผู้รับสารได้รับสารนี้จะทำให้นักถึงภาพความ ชั่วร้ายในตัวผู้นำอิรัก อีกทั้งยังมีคำพูดที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย ซึ่ง โดยความรู้สึกรู้สึกของชาวอเมริกันเองนั้นมีความเกลียดชังอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว นับตั้งแต่เหตุการณ์ ก่อวินาศกรรมตึกเวิลด์เทรดในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อเดือนกันยายนปี2544 และสำหรับผู้รับ สารประเทศอื่นก็เช่นกันเนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาี้เหตุการณ์ก่อวินาศกรรมที่ร้ายแรงเกิดขึ้น หลายครั้งกรณีในบาหลีก็เป็นเหตุการณ์ครั้งรุนแรงครั้งหนึ่งเช่นกัน ดังนั้นการนำผู้นำอิรักเข้าไป เชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้ายดังกล่าวนี้ย่อมสร้างความเห็นด้วยกับการกระทำของรัฐบาลจอร์จ บุช ต่อสายตาชาวอเมริกันและชาวโลกได้ไม่น้อย

หรืออีกตัวอย่างหนึ่งคือวาทกรรมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐอ้างอิงจากสำนักข่าวบีบีซี มีใจความว่า “ นายพลเพาเวลล์ กล่าวรายงานหลักฐานภาพถ่ายโดยดาวเทียมจากรกรรมวีดีทัศน์ ภาพกราฟฟิคอิรักเคลื่อนไหวทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาวุธอานุภาพทำลายล้างสูง อาวุธเคมี ชีวภาพ นิวเคลียร์ แลบบันทึกเสียง นายทหารอิรักติดต่อสั่งงานกัน ซึ่งอ้างว่าหน่วยสืบราชการลับแอบดัก ฟังและบันทึกไว้ “ (22 มกราคม 2546 : วาทกรรมการสร้างภาพพจน์ให้กับพวกตน) จาก วาทกรรมดังกล่าวข้างหากวิเคราะห์ถึงเป้าหมายของผู้ส่งสารแล้วจะเห็นได้ว่าต้องการจะให้ผู้รับ สารรับทราบข้อเท็จจริงให้มากที่สุด โดยอ้างหลักฐานในที่นี้ก็คือภาพถ่ายจากดาวเทียมจากรกรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้กับตัวบทเพื่อให้ผู้รับสารเมื่อรับทราบข้อมูลแล้วเกิดความเชื่อถือในการ ครอบครองอาวุธร้ายแรงของทางอิรักตามที่สหรัฐกล่าวอ้างไว้จริง

โดยสรุปแล้วในประเด็นนี้สหรัฐอเมริกาได้นำเสนอหลักฐานต่างๆที่แสดงถึงการมีอยู่จริง ของอาวุธร้ายแรงในอิรัก และการมีสัมพันธ์กับกลุ่มก่อการร้ายของประธานาธิบดีชัดตัม ฮุสเซนเพื่อ พยายามโน้มน้าวให้ชาวโลกเห็นด้วยกับการกระทำของตน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่สหรัฐอเมริกานำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลผ่านข่าวสารต่าง ๆ นั้น น่าจะมีผลในการสร้างการยอมรับ และความน่าเชื่อถือต่อผู้รับสารไม่มากนักน้อย ดังนั้นควรนำเทคนิคดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ทั้งในแวดวงของสื่อมวลชนและวงการสาขาอาชีพอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาและเพื่อการสร้างสรรค์สังคม โดยพิจารณาผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

แต่การที่จะนำการโฆษณาชวนเชื่อมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุดนั้น จะต้องมีการให้ข้อมูลแก่ผู้รับสารอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและเพียงพอ เพื่อเป็นการย้ำสาร ยกตัวอย่างจากกรณีสงครามอิรักในครั้งนี้ ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ให้ข่าวผ่านทางสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องและมากพอ เพื่อให้เกิดกระแสคัดค้านน้อยที่สุด

การใช้โฆษณาชวนเชื่อ จะต้องมีการใช้เทคนิคการเบี่ยงเบนความสนใจ เช่น นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรออกข่าว ชื่อทีมฟุตบอลก็เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากเรื่องของการเมือง นอกจากนี้ การใช้การโฆษณาชวนเชื่อที่เห็นผลได้ชัดเจนและเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อมีบทบาทสำคัญให้พรรคการเมืองของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ชนะการเลือกตั้ง จนได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศ นั่นคือ การใช้โฆษณาชวนเชื่อในการหาเสียง กล่าวคือ มีการใช้เทคนิคการอ้างชื่อสนับสนุนจากท่านจำลอง ศรีเมือง บุคคลสำคัญของประเทศ มีการคิดคำขวัญเพื่อจูงใจสร้างความรู้สึกที่ดี คือ “คิดใหม่ ทำใหม่” เพื่อจะเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองแบบเดิมให้พัฒนา และมีความก้าวหน้ามากขึ้น

และการโฆษณาชวนเชื่อเอง สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับชาวต่างชาติที่ต้องการจะมาลงทุนในประเทศไทย หรือเพื่อสร้างค่านิยม โดยใช้เทคนิคการสร้างภาพพจน์ให้กับพวกตนมาใช้ในการรณรงค์ให้หันมาช่วยกันใช้สินค้าไทย จากคำขวัญว่า “กินของไทย ใช้ของไทย ชาติไทยเจริญ” เป็นต้น หรือการนำเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อใช้ในการโน้มน้าวใจให้วัยรุ่นเห็นถึงโทษและเลวร้ายเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการนำเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ วาทกรรมกรตั้งชื่อประณามมาใช้ในการต่อต้านยาเสพติด ดังข้อความ “ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม”

ดังนั้น เห็นได้ว่าหากเรานำเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อมาผสมผสานหรือประยุกต์ใช้เพื่อการโน้มน้าวใจในเกิดการกระทำในเชิงสร้างสรรค์ หรือเพื่อพัฒนา ย่อมส่งผลดีต่อสังคมและประเทศชาติ แต่หากนำมาใช้เพื่อมาบรรลุมวัตถุประสงค์ในเชิงลบแล้ว สามารถใช้เพื่อทำลายให้เกิดโทษและย่อมส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมา เราควรจะต้องรู้และเข้าใจกลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ พิจารณานำไปใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้รับสารสามารถแยกแยะได้ว่า ส่วนใดจริง ส่วนใดไม่จริง และอาจค้นพบความไม่จริงที่อาจซ่อนอยู่ อันจะนำไปสู่การรู้เท่าทันและรู้ถึงความจริงที่เกิดขึ้น ความหมายของสารในข้อความและความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารได้รับ ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารนั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในแง่ของผู้รับสาร ว่ามีการทัศนคติ ความคิดเห็นและการยอมรับอย่างไรต่อข่าว ข้อมูลที่ทางสหรัฐอเมริกาเสนอผ่านทางสื่อมวลชนไทย ดังต่อไปนี้

ควรมีการศึกษาสำรวจ ทัศนคติของผู้รับสารต่อข่าว ข้อมูลที่ได้รับจากสื่อมวลชนไทย ว่าประชาชนมีทัศนคติ ความรู้สึกต่อเหตุการณ์นี้ในเชิงบวกหรือเชิงลบ มีการยอมรับ ให้ความเชื่อถือต่อข่าวสารที่ได้รับมาน้อยเพียงใดหรือ อาจทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก Focus Group ทั้งนี้ผลดังกล่าวสามารถช่วยให้เข้าใจได้มากยิ่งขึ้นว่าเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากน้อยเพียงใด และอย่างไร

ควรมีการศึกษาวิจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวต่างประเทศ หรือกระบวนการนำเสนอข่าวต่างประเทศของหนังสือพิมพ์ไทยว่ามีวิธีการในการนำเสนอข่าวอย่างไร ทั้งนี้อาจพิจารณาในแง่ของแหล่งข้อมูล ที่มาของแหล่งข่าว การคัดเลือกข่าว การแปลข่าว เรียบเรียงข่าว ตลอดจนขั้นตอนการนำเสนอ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือสังเกตการณ์การทำงานของผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าว เพื่อให้เห็นภาพการนำเสนอเนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศของหนังสือพิมพ์ไทยได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย. คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จุไรรัตน์ แสนใจรักษ์. สงครามอเมริกา-อิรัก.โครงการวิถึทรรศน์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2541.

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

ปารณีย์ จันทกรกุล. การเสนอข่าวโลกตะวันตกและโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

พัชนี เชยจรรยาและคณะ. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วรพล พรหมิกบุตร. การสื่อสารสัญลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : อาร์ตไลน์, 2534.

ศิริชัย ศิริกายะ, กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร :
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุกัญญา ตริทิเพนทร์. วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ใน
คดีปกปิดทรัพย์สินของทักษิณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. การสื่อสารกับการเมือง. กรุงเทพมหานคร : ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พริ้นติ้ง.

แสวง จันทราทิพย์. การอ้างข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยจากแหล่งข่าวต่างประเทศและความเชื่อถือของผู้รับสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

อรวรรณ ปิลาฉนโอบาท. กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Fairclough, Norman. Media discourse. London : Hodder Headline PLC, 1995.

Lovell, R.P. The Newspaper : An Introduction to News writing and Reporting .Cambridge : Wadsworth, 1980.

Mencher, M. News Reporting and Writing. 2 nd.ed, London : Wm.C.Brown Company, 1983.

Teun A. van Dijk. Discourse as structure and process : discourse studies : A multidisciplinary introduction Volume1. London : Sage, 1997.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MATCHON INFORMATION CENTER	Subject Heading : 8 I/R 2R	119
Date : 21 ธ.ค. 2546	Page : 7	Source : มติชน
Keyword	No 46034049	

แกนปีศาจและลัทธิบุช

ในปลายเดือนมกราคมของทุกปี ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาที่มีหน้าที่ต้องกล่าวสุนทรพจน์ต่อรัฐสภาเพื่อแถลงนโยบายซึ่งเรียกกันว่า State of the Union Address เมื่อปีที่แล้ว จอร์จ ดับเบิลยู. บุช ได้เอ่ยถึงประเทศที่เป็น

“แกนปีศาจ”

วาทะดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากที่กองทัพอเมริกัน ปฏิบัติการทางทหารโค่นล้มระบอบการปกครองของกลุ่มทาลีบันในอัฟกานิสถานได้เป็นผลสำเร็จ รวมทั้งสถาปนาให้นายฮามิด คาร์ไซ ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำประเทศเรียบร้อยแล้ว

อัฟกานิสถานต้องโดนโจมตีภายหลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน ก็เพราะถูกใช้เป็นแหล่งพำนักพักพิงและซ่อนสมุขของเหล่าขบวนการใต้ดิน ซึ่งใช้สภาพภูมิประเทศที่เต็มไปด้วยเทือกเขาและถ้ำภูผาหินอันทุรกันดาร(รวมทั้งระบอบการปกครองอันหละหลวมของรัฐบาลคาบูล) เป็นฐานบัญชาการวางแผนเพื่อทำลายล้างผลประโยชน์ของสหรัฐตามจุดต่างๆ ของโลก

ส่วนสาเหตุที่สงครามเพื่อต่อต้านการก่อร้าย ได้ถูกขยายวงกว้างออกไปจนถึงกลุ่มประเทศแกนปีศาจ(Axis of Evil) ก็เนื่องจากว่ารัฐบาลสหรัฐมีความเชื่ออย่างแรงกล้าว่ากลุ่มผู้ก่อการร้าย โดยเฉพาะขบวนการอัลเคด้าของ นายโอซามา บิน ลาดเดน ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากกลุ่มประเทศที่ว่านี้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประเทศอิรักเป็นรายต่อไป ซึ่งสหรัฐอเมริกามุ่งหวังอยากจะทำจัดออกไปให้พ้นเสียจากวงจรแห่งอำนาจและผลประโยชน์ที่ตนเฝ้าดูแลอยู่

ซึ่งเหตุผลก็เนื่องจากว่า ในบรรดาสามประเทศที่สหรัฐกำหนดให้เป็นศัตรูอยู่ตอนนี้นั้น อิรักเป็นประเทศซึ่ง “ง่าย” ที่สุด ทั้งในด้าน 1) การหาเหตุเพื่อทำสงคราม 2) ความเป็นไปได้ในการเผด็จศึก

ยังไม่ต้องเอ่ยถึงผลประโยชน์ตอบแทน คือ แหล่งน้ำมันอันแสนค้ำมหาศาล!

อิรักนั้นมิดชิดกับสหรัฐและสหประชาชาติอยู่ก่อนแล้ว ตั้งแต่ครั้งสงครามย่าวเปอร์เซียเมื่อสิบสองปีก่อน ข้อตกลงเรื่องการตรวจสอบอาวุธเพื่อค้นหา “อาวุธในการทำลายล้างสูง” เป็นเหตุที่สหรัฐสามารถหยิบยกขึ้นมาใช้ได้ทันที โดยไม่ต้องหาเรื่องอื่นใดมากล่าวอ้าง

ยิ่งไปกว่านั้น ผลจากการทำศึกครั้งนี้แล้วยังช่วยทำให้ผู้นำทหารของสหรัฐ มีโอกาสประเมินขีดความสามารถของกองทัพอิรักได้อย่างทะลุปรุโปร่งอีกด้วย การควบคุมน้ำมันฟ้าของอิรักทางด้านเหนือ

และด้านใต้ในเขตห้ามบิน(No-fly zones) ยังถือเป็นการตัดกำลังและบั่นทอนศักยภาพการสู้รบของอิรักจนแทบไม่มียุทธวิธีใดหลงเหลืออยู่นอกจากการปะทะทางภาคพื้นดิน

หากสหรัฐอเมริกาสามารถโค่นล้มซัดดัม ฮุสเซนได้เป็นผลสำเร็จ รวมทั้งสถาปนารัฐบาลใหม่ขึ้นมาแทนที่ได้ดังเช่นที่อัฟกานิสถาน ผลที่ตามมาก็คือสหรัฐจะกลายเป็นผู้ผูกขาดผลประโยชน์จากแหล่งน้ำมันดิบในภูมิภาคตะวันออกกลางทันที ซึ่งแม้ว่าอิรักจะเป็นเพียงผู้ส่งออกอันดับที่ 8 ของโลก แต่ในแง่ของ “แหล่งน้ำมันดิบสำรอง” แล้วถือได้ว่ามีมากเป็นอันดับที่สอง รองลงมาจากซาอุดีอาระเบียเลยทีเดียว

นอกจากวาทะว่าด้วยแกนปีศาจแล้ว ประธานาธิบดีบุชยังได้กล่าวสุนทรพจน์ที่สถาบันทหารเวสต์ปอยต์ในเดือนมิถุนายนต่อมา ซึ่งด้อยแถลงดังกล่าวได้กลายเป็นที่เรียกขานกันว่า “ลัทธิบุช”(Bush doctrine) โดยหลักใหญ่ใจความก็คือ การประกาศก้องถึงสิทธิของสหรัฐในอันที่จะโจมตีก่อน(Pre-emptive strike) ในกรณีที่เกิดสงสัยว่าประเทศอาจตกอยู่ในอันตราย

ภายหลังจากคำแถลงในครั้งนั้น รัฐบาลสหรัฐได้ดำเนินกรอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อให้เป้าหมายของการจำกัด “แกนปีศาจ” บังเกิดผลขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งแม้ว่าต้องเสียเวลาไปบ้างจากการขอมติและปฏิบัติตามกระบวนการของสหประชาชาติ แต่ผลสุดท้ายประธานาธิบดีบุชก็เข้าใกล้จุดหมายปลายทางที่ตนได้คิดและวางแผนเอาไว้มานานแล้ว

กรณีเหตุระเบิดบนเกาะบาทลีของอินโดนีเซียเมื่อเดือนตุลาคมปีก่อน เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับลัทธิบุช จนออสเตรเลียซึ่งอุบลโลกนี้ตัวเองว่าเป็นผู้ช่วยนายอำเภอ(Deputy Sheriff) หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็น “ปลัดอำเภอ” ของสหรัฐในเอเชีย ถึงกับออกมาประกาศว่าจะถือปฏิบัติตามด้วย หากพบว่ามียิ่งที่ต้องสงสัยเกี่ยวกับขบวนการก่อการร้ายในแถบภูมิภาคนี้

ท่าที่ดังกล่าวของออสเตรเลีย ก่อให้เกิดการประท้วงอย่างรุนแรงจากประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งต่างไม่ต้องการเห็นสงครามขยายวงกว้างขึ้น

แม้กระนั้น การสั่งสมกำลังทหารและซีปนาอาวุธของอเมริกันและพันธมิตรก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นทุกทีและคาดหมายกันว่าทหารและนาวิกโยธินร่วม 2 แสนนาย คงพร้อมเปิดศึกกับอิรักได้ไม่ช้าไม่นาน

สัญญาณของสงครามเพื่อทำลายแกนปีศาจของสหรัฐอเมริกา กำลังส่องเค้าลางให้เห็นอย่างเด่นชัดมากขึ้นเรื่อยๆ มหามิตรอย่างประเทศอังกฤษก็ได้ส่งระดมพลเรียกกำลังสำรองเป็นจำนวนมากที่สุด นับ

ตั้งแต่ครั้งทำศึกพอล็อกแลนด์เมื่อสองทศวรรษก่อน จนถึงขณะนี้ เรียกได้ว่าชาติมหาอำนาจอย่างอเมริกา หรืออีกนัยหนึ่งถือเปรียบเสมือนดังเป็น “นายอำเภอ” ของโลก คงจะได้รับความช่วยเหลือแน่ๆ แล้วจากบรรดาปลัดอำเภอ ทั้งที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ออสเตรเลีย) และแถบยุโรป (อังกฤษ)

ยังไม่นับอิสราเอล ซึ่งเป็น “ปลัดอำเภอ” อยู่ที่ตะวันออกกลางอีกหนึ่งด้วย

ในระหว่างที่แกนหนึ่งกำลังใกล้ถูกบดขยี้อยู่นั้น จะเห็นได้ว่าแกนซึ่งอยู่ตรงกันข้ามที่สวมบทบาทเป็นฝ่ายรุกโลลิคืออยู่ ปรากฏโฉมขึ้นมาอย่างแจ่มชัดในเวลาไล่เลี่ยกัน ซึ่งแกนใหม่ที่ว่านี้อาจกลายเป็นแกนปีศาจเสียเองก็เป็นได้ ขึ้นอยู่กับว่ามองจากมุมของใคร

แต่ภาพที่สะท้อนให้เห็นแน่ๆ ก็คือ แกนของกลุ่มประเทศแองโกล-อเมริกันบวกอิรักทั้ง 4. คือ อเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และอิสราเอล ขณะนี้ได้ตั้งผงาดประจันหน้าอยู่กับแกนของอิรัก อิหร่าน และเกาหลีเหนือ ซึ่งถูกสมมติให้เป็นรัฐก่อการร้าย (rogue states) มาตั้งแต่ก่อนหน้าแล้ว

สิ่งที่เกิดขึ้นต่อไปภายหลังจากที่คณะผู้ตรวจสอบอาวุธ ส่งมอบรายงานต่อสหประชาชาติในวันที่ 27 มกราคมแล้วก็คือ การกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีสหรัฐต่อสภาองเกรส ติดตามด้วยการประชุมของคณะมนตรีความมั่นคง รวมทั้งการหารือของสองผู้นำบุช-แบร์ธ ณ แคมป์เดวิด

สงครามเพื่อกำจัดแกนปีศาจ จะอุบัติขึ้นจริงตามคำบัญชาของลัทธิบุชหรือไม่?

คำตอบน่าจะพอรู้ได้ภายในระยะเวลาไม่ช้านัก

ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว

pairat@maticion.com

(8) 'วาเลนไทน์ วอร์'

วาเลนไทน์ปีนี้ไม่ค่อยเหมาะกับการฉลองวันแห่งความรักตามธรรมเนียมตะวันตกสักเท่าไรนัก เพราะหากถามความเคลื่อนไหวทางการทูตออกดูจะพบว่า วันนั้นเป็นวันที่ **อันส์ บลิทซ์** หัวหน้าทีมตรวจสอบอาวุธของสหประชาชาติ กำหนดกลับเข้ามาดูสำนักงานใหญ่ยูเอ็นที่นิวยอร์กอีกครั้ง เพื่อประเมินสถานการณ์การตรวจสอบอาวุธตามมติที่ 1441 ให้คณะมนตรีความมั่นคงรับทราบ ตามคำขอของเยอรมนี

ความเคลื่อนไหวทางการทูตในช่วง 10 วันนี้จึงชวนให้ติดตามอย่างใกล้ชิด ท่าทีของอิรักเป็นอย่างดี **ซัดดัม ฮุสเซน** จะใช้วิธีไหนต่อการในทางการทูตได้อีก สหรัฐอเมริกาจะใช้ "ฮาร์ดบอล ดิพโพลเมซี" อย่างไร ท่าทีของฝรั่งเศส เยอรมนี รัสเซีย และจีน จะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีความหมายอยู่ในตัวเองทั้งสิ้น

ข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่ควรยอมรับก็คือ การปราศรัยของ **คอดิน เพาเวลล์** นั้น "น่าเชื่อ" มากกว่า "น่าปฏิเสธ" เพราะแม้แต่ **โคฟี อันนัน** เองยังยอมรับในข้อเท็จจริงอันนี้ แม้ว่า **โมฮัมหมัด อัลชาดีร์** เอกอัครราชทูตอิรักประจำสหประชาชาติจะโต้ตอบได้นำเสนอใจไม่น้อยว่า คำปราศรัยของเพาเวลล์ "ก็เหมือนกับไซร์ของอเมริกันทั่วๆ ไป ที่เต็มไปด้วยสติตันและสเปซเชลเอฟเฟกต์" และ "ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงเลยแม้แต่น้อย" ก็ตามที่

ที่นำพิจารณาตามมาก็คือ **โคฟี อันนัน** สักบ้างตามหลังการยอมรับคำปราศรัยของเพาเวลล์ว่า ถึงอย่างไรก็ตาม "สงครามก็เชื่อว่าจะเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงไม่ได้เสียทีเดียว"

พรรคคนดังกล่าวสะท้อนความเห็นของสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงส่วนใหญ่(ทั้งที่มีสิทธิโหวตและไม่มีสิทธิโหวต) ที่เห็นว่าน่าจะเปิดโอกาสให้ทีมตรวจสอบอาวุธทำหน้าที่ของตนเองต่อไปอีกระยะหนึ่ง เปิดโอกาสให้มีทางออกเหลืออยู่บ้าง-แม้จะน้อยนิดเพียงไรก็ตามที่-นอกเหนือจากการทำสงคราม

เยอรมนี จีน รัสเซีย และฝรั่งเศสมีท่าทีที่เช่นนี้ สิ่งที่ทุกประเทศเรียกร้องเหมือนกันก็คือ อิรัก จะต้องใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ด้วยการให้ความร่วมมือในทุกประการกับทีมตรวจสอบของยูเอ็น ฝรั่งเศสสนับสนุนด้วยว่าควรจะเพิ่มปริมาณเจ้าหน้าที่ในทีมตรวจสอบขึ้นเป็นสองเท่า หรือแม้แต่สามเท่าก็ควรทำ

ท่าทีของฝรั่งเศสน่าสนใจอย่างมาก ชื่อเรียกร้องให้เพิ่มปริมาณเจ้าหน้าที่ยูเอ็นเพื่อตรวจสอบและประเมินการครอบครองอาวุธร้ายแรงของอิรักนั้นไม่เพียงมีขึ้นหลังจากการปราศรัยของเพาเวลล์เท่านั้น ยังเกิดขึ้นหลังจากที่การพบหารือระหว่าง **โทนี แบลร์** นายกรัฐมนตรีอังกฤษ กับ **ฌาคส์ ชีรัก** ประธานาธิบดีฝรั่งเศส

ผู้สื่อข่าวของทีวี 3 ของฝรั่งเศสผู้หนึ่งเปิดเผยว่า ได้รับคำบอกเล่าจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีชีรักว่า ทีมเจ้าหน้าที่ระดับสูงของฝรั่งเศสประเมินคำปราศรัยของเพาเวลล์แล้วแจ้งต่อผู้นำฝรั่งเศสว่า สหรัฐ "ทำอะไรไม่ได้" ในยกนี้ ผู้สื่อข่าวอาวุโสรายนี้ขยายความต่อว่า นั้นหมายความว่าฝรั่งเศสยอมรับข้อเท็จจริงตามการนำเสนอของเพาเวลล์ อันหมายความว่าต่อไปฝรั่งเศสพร้อมที่จะกลับลำหันมาสนับสนุนท่าทีของสหรัฐอย่างเต็มที่ ขอเพียงยืดเวลาออกไปให้ทุกอย่างกระจ่างชัดมากขึ้น และขอธรรมมากขึ้นเท่านั้นเอง

เขาย้ำด้วยว่า "ระยะเวลา" ที่ขอยืดออกไปของฝรั่งเศส ไม่ได้ยาวนานเป็นเดือนหรือหลายเดือนอย่างที่ตั้งใจก่อนหน้านี้ แต่เป็นเพียงแค่ไม่กี่สัปดาห์ ซึ่งเป็นไปตามท่าทีประนีประนอมของ **จอร์จ ดับเบิลยู. บุช**

ข้อสังเกตข้างต้นนี้ สอดคล้องอย่างยิ่งกับการเรียกร้องให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ยูเอ็นในอิรักของฝรั่งเศส หากไม่กระชั้น เร่งรัดอย่างยิ่งยวด คงไม่จำเป็นต้องเพิ่มเป็นสองเท่าสามเท่า!

สำหรับจีนและรัสเซีย นักวิเคราะห์หลายคนเห็นตรงกันว่า พร้อมที่จะเปลี่ยนท่าทีทันทีที่ฝรั่งเศสกลับหลังหัน แม้ในขณะนี้เองทั้งสองประเทศก็ไม่ได้แสดงการคัดค้านอย่างแข็งขันและแข็งกร้าวต่อการปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ในแง่ของอิรัก **ซัดดัม ฮุสเซน** แสดงท่าทีออกมาตั้งแต่เพาเวลล์ยังไม่ได้ปราศรัย คำเชื้อเชิญให้ **อันส์ บลิทซ์** และ **โมฮัมหมัด เอลบารบุดี** หัวหน้าทีมตรวจสอบอาวุธเคมี ชีวภาพและอาวุธนิวเคลียร์ของยูเอ็นเดินทางกลับเข้าไปในอิรักอีกครั้ง สะท้อนความพยายามในการเล่นเกมทางการทูตในแบบของอิรักออกมาอย่างเด่นชัด

เชื่อว่าอิรักพร้อมที่จะยอมรับเงื่อนไขที่ถูกระบุไว้ในรายงานของบลิทซ์ก่อนหน้านี้ว่าเป็นการ "ไม่ร่วมมืออย่างจริงจัง" อย่างเต็มที่ในครั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการ "สัมภาษณ์นักวิทยาศาสตร์เป็นการส่วนตัว" หรือการอนุญาตให้เครื่องบินจารกรรม "ยูทู" ของอเมริกันบินขึ้นจับความเคลื่อนไหวในระหว่างการตรวจสอบอาวุธก็ตามที

เยอรมัน บราวน แห่งซีเอ็นเอ็น **ถาม เสนรี คิสซิงเจอร์** นักการทูตระดับ "ลายคราม" อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐสมัยสงครามเวียดนามมาทำไมอิรักจำเป็นต้องทำเช่นนี้ ทั้ง ที่ในที่สุดมันก็ลงเอยด้วยสงครามอยู่ดี ถ้าหากอิรักถูกจับได้ว่าละเมิดมติ 1441 คำตอบของคิสซิงเจอร์ ก็คือ ถ้าคุณรู้จักซัดดัม คุณจะไมถามอย่างนี้

"นี่คือคนที่ฆ่าคนในห้องประชุมคณะรัฐมนตรีของตัวเองได้ นี่คือคนที่ฆ่าได้แม้แต่ลูกที่ลูกน้องของตัวเอง ด้วยการยิ้มมือพื้ในห้องประชุมแล้วอ้างว่าเป็นการชำระความผิดตามกฎหมายของตระกูล"

คิสซิงเจอร์ บอกว่า อิรัก มีทางเลือกสงครามอยู่ได้ 2 หนทางด้วยกัน ซึ่งเขาเชื่อว่าโอกาสที่จะเป็นไปได้มีน้อยมาก หนึ่งคือ ซัดดัมยอมลี้ภัย สองคือ ซัดดัมยอมเปิดเผยทุกอย่างแล้วยินดีปลดอาวุธร้ายแรง นอกจากนี้แล้วนักการทูตระดับคิสซิงเจอร์มองไม่เห็นทางออกอย่างอื่นนอกจากสงคราม

"ถ้าผมเป็นนักธุรกิจ ช่วงปลายฤดูร้อนถึงต้นมีนาคมผมจะไม่เดินทางไปไหนไกลหลายวันเป็นอันขาด" คือคำตอบสุดท้ายของ "ลายคราม" ในวงการทูตผู้นี้

แม้แต่ **อันส์ บลิทซ์** เองดูเหมือนจะรู้ว่า อะไรจะเกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป เขาตอบคำถามนักข่าวว่าจะเดินทางกลับเข้าแบกแดดอีกครั้งในสุดสัปดาห์นี้แล้วบอกต่อว่า

"ผมไม่แน่ใจว่าคุณถามผมหรือเปล่า แต่ผมบอกได้ว่า นี่จะเป็นการไปอิรักครั้งสุดท้ายของผม!!"

14 กุมภาพันธ์ บลิทซ์ กำหนดเข้ารายงานผลการประเมินครั้งสุดท้ายกับคณะมนตรีความมั่นคง หลังจากนั้นยูเอ็นจะตัดสินใจกันว่าจะทำสงครามปลดอาวุธหรือไม่

ช่วงเป็นวันแห่งความรักที่น่าเศร้าอะไรเช่นนี้!

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	121
Source :	มติชน		
Date :	- 2 เม.ย. 2546	Page :	1, 12
		No :	46163879

**'อัล-จาซีรา' กับรางวัล
ฟรีดอม ออฟ เอกซ์เพรสชัน
และเสรีภาพแห่งข่าวในสงครามอ่าวภาค 2**

รางวัล "เสรีภาพแห่งการแสดงออก" ซึ่ง สถาบันโทรทัศน์ "อัล-จาซีรา" ของกาตาร์ ที่กำลังถูกกล่าวหาว่าข่มขานใหญ่ในสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งนี้ได้รับนั้น เป็นเหตุบังเอิญที่ประจวบเหมาะเข้ากับสถานการณ์หรือเป็นเพราะความเหมาะสมควรค่าแก่การได้รับ อ่านก่อนตัดสินใจ (อ่านหน้า 12)

สถาบันวิทยุขบริการ

'อัล-จาซีรา' กับรางวัล 'ฟรีดอม ออฟ เอ็กซเพรสชัน' และเสรีภาพแห่งข่าวในสงครามอ่าวภาค 2

6 มื่อ 13 ปีก่อน ชื่อ 'ซีเอ็นเอ็น' คือปรากฏการณ์แห่งโลกข่าวสารที่เป็นส่วนหนึ่งของสงครามอ่าวเปอร์เซียอย่างแนบแน่น วันนี้ชื่อของซีเอ็นเอ็นยังปรากฏอยู่ แต่เครือข่ายโทรทัศน์ที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของสงครามระหว่างอิรัก-สหรัฐอเมริกา ไม่ใช่ซีเอ็นเอ็นอย่างที่เคย หากแต่เป็นเครือข่ายโทรทัศน์อาหรับอย่าง อัล-จาซีรา

ในสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งแรก ซีเอ็นเอ็นสร้างชื่อเหนือคู่แข่งในวงการโทรทัศน์ทั้งหมดด้วยการถ่ายทอดสดตั้งแต่หน้าที่แรกเริ่มของความขัดแย้งจนลุกลามกลายเป็นสงครามและดูเหมือนว่าจะมีคนของซีเอ็นเอ็น อยู่ถูกที่ถูกเวลาเพื่อรายงานเหตุ

การณ์หลักๆ ของสงครามครั้งนั้นแบบสดๆ อยู่ตลอดเวลา

วันนี้ ปริมาณผู้ชมของอัล-จาซีราเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ถึงขนาดมีการลักลอบเอาสัญญาณถ่ายทอดสดไปออกอากาศซ้ำในอินโดนีเซีย ชื่อของอัล-จาซีรา ในวันนี้เป็นส่วนหนึ่งของข่าวสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งใหม่แบบเดียวกับที่ซีเอ็นเอ็นเคยถูกกล่าวขานเมื่อ 13 ปีก่อนหน้านี้

ในขณะที่ถูกกล่าวขวัญ ก็มีเสียงวิพากษ์

วิจารณ์อย่างกราดเกรี้ยวตามมามีด้วย สาเหตุหนึ่งมาจากกรอกรอกอากาศภาพที่สถานีโทรทัศน์อื่นๆ ไม่มีหรือแม้มีก็อาจไม่พิจารณานำมาออกอากาศ

นายกรัฐมนตรี โทนี่ แบลร์ แห่งอังกฤษ แสดงอาการ "สยดสยอง" ต่อการออกอากาศภาพศพของทหารอังกฤษ 2 นาย **จอมพลอากาศ ไบรอัน เบอร์ริตซ์** ผู้บัญชาการกองกำลังอังกฤษในอ่าวเปอร์เซีย ระบุว่า การออกอากาศของ อัล-จาซีราสมควรได้รับการประณาม และชี้ว่าเป็นการละเมิดสนธิสัญญาเจนีวา พร้อมๆ กับเตือนด้วยว่า ผู้สื่อข่าวทั้งหลายไม่ควร "ตกเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ" ของอิรัก

อเมริกันส่วนหนึ่งวิพากษ์วิจารณ์ และมีปฏิกริยาโต้ตอบอย่างเผด็จชนต่อการออกอากาศภาพทหารอเมริกันถูกจับกุม เป็นเชลยและสภาพของศพทหารอเมริกันที่ถูกสังหารในการรบ ถึงขนาดตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก ถอนใบอนุญาตการทำข่าวของผู้สื่อข่าวประจำตลาดหุ้นวอลล์สตรีตของ อัล-จาซีรา ทั้งๆ ที่ผู้สื่อข่าวรายนั้นทำหน้าที่รายงานข่าวจากที่นั่นทุกวันทำการมานานถึง 2 ปีเต็มแล้ว

นี่เป็นปรากฏการณ์ครั้งแรกของโทรทัศน์อาหรับ ที่ไม่เพียงแต่ อัล-จาซีราเท่านั้น แม้กระทั่งคู่แข่งสำคัญอย่าง อาบูดาบีทีวี ก็ยังมีผู้ชมเพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

สาเหตุประการหนึ่งอาจเป็นเพราะ อัล-จาซีราสามารถเข้าถึงพื้นที่บางพื้นที่ได้มากกว่าสื่อมวลชนตะวันตก แต่สาเหตุสำคัญอีกประการเป็นเพราะการกล้านำเสนอในสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงของอัล-จาซีราเรียกว่า "โฉมหน้าที่แท้จริงของสงครามหนนี้" และเชื่อด้วยว่า การที่บรรดาผู้นำในประเทศตะวันตกไม่อาจขอมิรับการนำเสนอของอัล-จาซีรา ได้เป็นเพราะมันทำให้ ทั้งสหรัฐและอังกฤษยกลำบากมากขึ้นในการ "จัดการ" กับการรายงานข่าวสงคราม

โยสรี เฟาด้า หัวหน้าสำนักงานอัล-จาซีราประ

จำกรุงลอนดอน บอกไว้ว่า

‘ผมเข้าใจได้ว่าทำไมนักการเมืองและทหารอังกฤษกับอเมริกันถึงไม่ชอบให้นำเสนอภาพเหล่านี้ เพราะภาพเหล่านี้แสดงให้เห็นโฉมหน้าอีกด้านหนึ่งของสงครามที่พวกเขาไม่ต้องการให้นำเสนอ เพราะมันส่งผลกระทบต่อมิติมหาชนในประเทศนั้นๆ ในทางลบ’

‘ในเรื่องเดียวกันนี้ สื่อมวลชนตะวันตกถูก ‘ทำ ความสะอาด’ สูงมาก แต่คุณไม่มีทางได้เห็นว่าสงครามครั้งจริงๆ แล้วเป็นอย่างไร’

‘สำหรับเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ขี้ขลาด หานั่นเป็น ‘ดับเบิล สแตนด์การ์ด’ เราและสื่ออื่นๆ ไม่เห็นถูกวิจารณ์เมื่อเสนอภาพชาวอิรักเสียชีวิต หรือถูกจับ แม้แต่กระทั่งการนำเสนอภาพอื้อฉาว จากค่ายกักกันที่กวนตานาโม ก็ไม่เคยถูกโจมตี’

เขาบอกด้วยว่า อัล-จาซีรา พร้อมกับจะนำเสนอ ภาพการสังหารพลเรือนชีวิตเช่นนี้ต่อไป ไม่ว่ามันจะ เกิดขึ้นที่ไหน ในแบกแดด คูเวต กานาซา หรือแม้ กระทั่ง ในเยรูซาเล็ม

อัล-จาซีรา มีคนของตนเองอยู่ทั่วไปในจุด สำคัญๆ ของอิรัก ในขณะที่สถานีโทรทัศน์แห่งนี้มีผู้

สื่อข่าวประจำอยู่ที่กอง บัญชาการกลางของ กองทัพพันธมิตรเช่นเดียวกับสื่อตะวันตก อัล-จาซีรา ก็ยังมีผู้สื่อข่าว ของตนในอีก หลายเมืองที่ไม่มีสื่อ ตะวันตกอยู่ด้วย

เมื่อผู้สื่อข่าวตะวันตกที่อยู่นอกเมืองบาสรา กระพ้อข่าวคือว่ามี การก่อกบฏลุกฮือขึ้น ด้านระบอบซัดดัมในเมืองดังกล่าว ผู้สื่อข่าว อัล-จาซีรา รายงานข่าวจากในตัวเมืองที่ สัมผัสอยู่โดยตรงว่า

“ห้องถนอมยังเจี๊ยบ

สงบอย่างยิ่ง ไร้วีแววของการจลาจลหรือแม้แต่ ความรุนแรงเกิดขึ้น” !!!

อัล-จาซีรา สร้างชื่อเสียงจนเป็นที่รู้จักในโลก ตะวันตกขึ้นทั้งในระหว่างและหลังปฏิบัติการทาง ทหารของสหรัฐอเมริกาในอัฟกานิสถาน เมื่อหลาย ครั้งหลายหน สถานีโทรทัศน์แห่งนี้ออกอากาศเทป บันทึกรูปภาพหรือเสียงที่เป็น “สาร” ของ โอซาม่า บิน ลาดิน

แต่ในโลกอาหรับแล้ว อัล-จาซีราเป็นที่รู้จักกัน ก่อนหน้านั้นเนิ่นนาน มีผู้ชมเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่เหนียวแน่น ในฐานะที่เป็นโทรทัศน์ที่ “ทรงพลัง” โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชมอาหรับมองว่า นี่เป็น สถานีโทรทัศน์เสรีแห่งแรกของโลกอาหรับที่หลุด พ้นจากการควบคุมเข้มงวดของรัฐบาลหลายประเทศที่ดูเหมือนจะเป็น “ธรรมชาติ” ของสื่อกระจายเสียงในตะวันออกกลาง

อัล-จาซีรา ถือกำเนิดขึ้นมาได้ไม่นานหลังจาก

บรรษัทกระจายเสียงแห่งอังกฤษ หรือ บีบีซี ประ กาศยุบการให้บริการแผนกภาษาอาหรับกลาง บรรรณธิการ ผู้สื่อข่าว กระทั่งผู้ประกาศและเทคนิ เซียนหลายต่อหลายคนของอัล-จาซีรา เกิด เด็บโต และล้มเหลวของตัวเองจากแผนกภาษาอาหรับ ของบีบีซีแห่งนี้

เพียงไม่นาน การนำเสนออย่างตรงไปตรงมา แบบปฏิบัติชาวภาษาอาหรับใหม่ทั้งหมดก็แพร่ หลายออกไป อัล-จาซีรา ใช้สไตลวิพากษ์วิจารณ์ และต่อสู้หัวชนฝาตั้งแต่บรรดาผู้นำทางการเมืองไป จนถึงผู้นำทางศาสนา เข้าไปแตะแม้กระทั่งในประ เติ้นที่ละเอียดอ่อนเกินกว่าที่สื่อกระจายเสียงอาหรับ อื่นใดจะกล้าแตะต้อง

เจ้าหน้าที่สหรัฐอเมริกาหลายคนเคยวิพากษ์วิ จาร์ณอัล-จาซีรา ว่าเป็นโทรทัศน์ที่ต่อต้านอเมริกา และกระตุ้นให้เกิดกองกำลังติดอาวุธอิสลามขึ้น

แต่อัล-จาซีรา ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงประการหนึ่ง ว่า ตั้งแต่เริ่มเกิดสงครามสหรัฐ-อิรัก จำนวนผู้รับ ชมเป็นสมาชิกงานในยุโรปเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัว ซึ่ง เชื่อว่าเป็นเพราะความต้องการในโลกตะวันตกที่จะ มี “สื่อทางเลือก” อันใดนอกเหนือจากที่เคยมีใน

การรายงานสงคราม ครั้งนี้

พวกเขาหันไปหา อัล-จาซีรา เพราะ มองว่าอัล-จาซีรา มีความเป็นอิสระเพียง พอและมองโลก เหมือนอย่างที่เรา เขามองเห็น

อัล-จาซีรา บัลดอย ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ วิพากษ์วิจารณ์สหรัฐ อเมริกาในท่ามกลางที่ น้อยครั้งจะปรากฏทาง หน้าจอทีวีตะวันตก แต่ ใน ขณะ เดียวกัน อัล-จาซีรา ก็เคยสัมภาษณ์คนอย่าง โทนี่

แบลร์ ลอนโดลีชชา ไรซ์ โดแนลด์ รัมส เฟลด์ หรือแม้กระทั่ง แอเรียล ชารอน แบบ ยืดยาวมาแล้วเช่นเดียวกัน

นักข่าวอัล-จาซีรา ถูกถอนใบอนุญาตใน สหรัฐอเมริกา แต่ก่อนหน้านั้น อัล-จาซีราก็เคย ถูกแบนหรือถูกกักกวน ทั้งใน อียิปต์ คูเวต และแม้กระทั่งจากองค์กรปกครองตนเองของ ปาเลสไตน์มาแล้วเช่น เดียวกัน เคยถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจาก ทางการซาอุดีอาระเบีย และกระทั่งยังเคยถูก

กล่าวหาจากบาห์เรนว่า เป็นพวกนิยมไซออนนิสต์-อิสราเอล

ออกจะเป็นการประจวบเหมาะเกินไปหรือไม่ก็ ตาม ในท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์หนาหูจาก โลกตะวันตกในขณะนี้ องค์กรต่อต้านการเซ็นเซอร์ ข่าวสารระดับนานาชาติอย่าง ‘อินเด็กซ์ ออน เซนเซอร์ชิป’ องค์กรระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการ เซ็นเซอร์ ได้เลือก อัล-จาซีรา ให้ได้รับรางวัล “ฟรี ดอม ออฟ เอ็กซ์เพรสชั่น” รางวัลเสรีภาพแห่ง การแสดงออก

ที่ดูเหมือนสำหรับผู้สนับสนุนโทรทัศน์อาหรับ สถานีนี้ รางวัลนี้คือเครื่องตอกย้ำการทำหน้าที่ในสิ่งที่สื่อตะวันตกไม่ได้ทำ

และถ้าวิพากษ์วิจารณ์ทั้งหลายคือความ พยายามที่จะ “ปิด” ปากเสียงแห่งเสรีนี้ลง นั้นเอง

ข้อเท็จจริงของ ‘อัล-จาซีรา’

ก่อตั้ง - 1996 (2539)

ผู้ชม - 35 ล้านคน

คำขวัญ - ‘ความเห็น...กับ ความเห็นอื่นๆ’

ที่ตั้ง - สำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงโดฮา ประเทศกาตาร์

ทุนดำเนินงาน - สนับสนุนโดยราชสำนักกาตาร์

ข้อวิพากษ์ - ‘สถานีโทรทัศน์ส่วนตัวของ บิน ลาดิน’ และ ‘เครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อของอิรัก’

ข้อสนับสนุน - ‘สถานีโทรทัศน์เสรีแห่งแรกของโลกอาหรับ’ และ ‘ผู้นำเสนอทางเลือกนอกเหนือจากพรรคชนแห่งสื่อตะวันตก’

'ยึดครองแบกแดด' ฝันร้ายที่เพิ่งเริ่มต้น ของกองทัพมะกัน

“ชุน วู” ปราชญ์เลื่องชื่อชาวจีนเขียนไว้ใน “ตำราพิชัยสงคราม”-รากฐานของสงครามทุกอย่างทุกประการบนโลกใบนี้ ไม่เว้นแม้กระทั่ง “ซ็อก แอนด์ ออร์” หรือ “ตีแคปปีเตชัน สไตรก์”-ว่า “แผนที่เลวร้ายถึงที่สุด ก็คือการโจมตีในหัวเมืองต่างๆ”

นักยุทธศาสตร์อเมริกันเองยอมรับอย่างไม่ลังเลว่า หากหลีกเลี่ยงได้กองทัพสหรัฐอเมริกาจะไม่เข้าไปต่อกรกับกองกำลังของ ชัดตัม ฮุสเซน ในตัวเมืองเป็นอันขาด

ทหารอเมริกันและอังกฤษมีบทเรียนมากมายที่ทำให้คาดหมายเช่นนั้น จากสตาลินกราด ถึงมะนิลา จากกรุงโซลถึงเบรุต กรอซนีย์ และไมกาดีชู ล้วนแต่เป็นบทเรียนล้ำค่าให้ศึกษาทั้งในแง่ของยุทธวิธี และการสูญเสียที่เกิดขึ้น

สงครามในตัวเมือง-มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการในตำรายุทธวิธีของอเมริกันว่า “เมอต์” (MOU-T-Military Operation on Urban Terrain) ในตำราของอังกฤษเรียกแตกต่างกันออกไปว่า “ไฟบัว” (FIBUA-Fighting in Built-Up Areas)-ไม่ว่าจะมีชื่อเรียกอย่างไร เกิดขึ้นที่ไหน ล้วนส่งผลลัพท์คล้ายคลึงกัน หนึ่งคือเกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินกันทั้งพลเรือนและทหารสูง หนึ่งคือ ส่งผลกระทบต่อมิตมหานในชาติคู่สงครามอย่างถอนกอนันต์

ไม่ว่ากองกำลังของสหรัฐอเมริกาที่เคลื่อนพลเข้าไปกระจุกตัวอยู่ตามเส้นทางต่างๆ ทางใต้ ตะวันตก ทางเหนือของอิรักจะให้เหตุผลอย่างไร ภัยสำคัญประการหนึ่งของการรียอัยไม่ทะเลงแซ่ไปสู่ใจกลางเมืองหลวงที่อยู่ห่างออกไปเพียงไม่ถึง 20 กิโลเมตรก็คือ สหรัฐอเมริกาจะไม่เข้าสู่สงครามในตัวเมืองถ้าหากยังไม่พร้อม!

กระทรวงกลาโหมสหรัฐ หรือเพนตากอน จัดพิมพ์เอกสารความยาว 150 หน้า ออกมาเมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา เรียกว่า “หลักการสำหรับการปฏิบัติการร่วมในพื้นที่เขตเมือง” ในเอกสารชิ้นดังกล่าวให้รายละเอียดมากมายที่เป็นตัวอย่างของสงครามในตัวเมือง ตั้งแต่เหตุการณ์ที่เมืองหุ เมื่อปี 1968 ที่ทหารอเมริกันใช้เวลาจนถึงเกือบ 4 สัปดาห์ แต่ยึดพื้นที่ได้แค่ 7 ช่วงตึกเท่านั้น นอกเหนือจากกรณีของเมืองหุ ยังมีกรณีของเบรุต และแนนอน ไมกาดีชู-เมืองหลวงของโซมาเลียที่มาของภาพยนตร์ “แบล็ค ฮอว์ก ตำนาน” ที่ถูกกล่าวขวัญถึงก๊อปปี้ ในขณะที่ ในเอกสารชิ้นนี้มีความเตือนสำคัญไว้อย่างชัดเจนยิ่งประการหนึ่งนั่นคือ

สงครามในตัวเมืองเกือบทุกๆ คราวมักยืดเยื้อยาวนานกว่าที่คาดหมายไว้เสมอ

ในนั้นยังมีตัวเลขที่ได้จากผลลัพธ์ในการฝึกการจู่

โจมตีในสงครามในตัวเมือง(จำลอง) ที่ฝึกซ้อมกันที่พื้นที่ลุ่มและหนองน้ำแถบหลุยส์เซียน่า อัตราการสูญเสียของฝ่ายที่โจมตีคือ 60 เปอร์เซ็นต์-นั่นรวมถึงผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต

แต่ตัวหาญยึดถือเฉพาะตัวเลขของผู้เสียชีวิตแล้วมันแสดงให้เห็นว่า ในการสู้รบทำนองนี้ ทหารอเมริกันจะเสียชีวิต 1 นายในทุกๆ 3 นาย

แกรีนเบอร์สัน นายทหารนาวิกโยธินยศพันเอกนอกราชการ ผู้เคยผ่านการรบในโซมาเลียมาแล้ว และเป็นครูฝึกสำหรับการรบนอกแบบของทหารอเมริกันรุ่นหลัง ให้คำนิยามของสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้นในแบกแดดว่า

"เหมือนการควมอดกันในตัวโทรศัพท์นั่นแหละ" เสียดสาดกันทั้งสองฝ่ายกว่าจะรู้ว่าใครตายใครรอด!!

สมรภูมิตัวเมืองถือเป็นสมรภูมิไร้ลักษณะ ไม่มีขอบเขต ไม่มีรูปร่างตายตัวชัดเจน ไม่มีที่ใดที่ปลอดภัยแม้ในเฮลิคอปเตอร์ที่อยู่กลางอากาศ หลังคาทุกแห่งในแบกแดดอาจกลายเป็นกับดัก เป็นแหล่งชุมนุมของนักรบจรรยาภรณ์ในเมืองที่มีเพียง "อาร์พีจี"

และ "เอเค 47" อยู่ในมือก็เพียงพอที่จะสร้างหายนะให้กับ "แบดลิค ฮอว์ก" หรือ "อาปาเช่" ได้มากพอแล้ว

หน้าตาทุกบานคือ "ช่องยิง" ของศัตรู เท้าของทหารที่กระแทกบานประตูเพื่อซาร์จเข้าสู่ภายในอาจเหมือนกับการกระที่ปลงบนกับระเบิดที่ถูกติดตั้งอย่างชาญฉลาดไว้ทุกหนทุกแห่ง

ถนนแคบๆ ของแบกแดดอาจกลายเป็นสุสานได้ทุกเมื่อหากไม่ระมัดระวัง ทุกมุมตึกจำกัดศักยภาพทางเทคโนโลยีของอเมริกันลงได้อย่างน่าใจหาย การโถกทำลายอาคารบ้านเรือนหรือการถล่มด้วยปืนใหญ่และรถถัง ได้ผลเพียงชั่วคราวชั่วคราว เพราะซากปรักหักพังที่หลงเหลือจะกลายเป็นแหล่งชุมนุมใหม่ ที่สำคัญคือ ผลกระทบทางการเมืองทำให้ฝ่ายอเมริกันจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการสูญเสียของพลเรือนให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

ในขณะที่การแยกแยะมิตรและศัตรูในคราบพลเรือนอิรักในกรุงแบกแดด ทำได้ลำบากยากเย็นถึงขีดสุด

พันเอกแรมดี แองเกิล ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาโอกาสและภัยคุกคามใหม่(ซีอีทีไอ) เพิ่มความหมายให้กับ "สมรภูมิไร้ลักษณะ" ในแบกแดดเพิ่มมากขึ้นไปอีก ด้วยการยืนยันว่า "แบกแดด" เป็นพื้นที่เดียวที่ศักยภาพในการเก็บรวบรวมข่าวกรองของฝ่ายอเมริกันจำกัดจำเขี่ยมากที่สุด!!

พันเอกแองเกิลเชื่อว่ายุทธวิธีในการสู้รบในตัวเมืองของฝ่ายสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งเป็นการพึ่งพาเทคโนโลยี อีกส่วนหนึ่งเป็นการพึ่งพาประสบการณ์มากกว่า 3 ทศวรรษของกองทัพอังกฤษ ในการทำหน้าที่ในไอร์แลนด์เหนือ และการทำหน้าที่เป็นกองกำลังรักษาสันติภาพในคาบสมุทรบอลข่าน

ครากอน อายุ เครื่องบินสอดแนมไร้คนขับขนาดเล็ก ความยาวจากปีกจรดปีก(วิ่งสเปน) เพียง 45 นิ้ว อาจกลายเป็น "นัยน์ตาที่ 3" ให้กับกองกำลังสหรัฐให้สามารถมองเห็นที่ได้ครอบคลุมข้อมุมของตึกในแบกแดดได้

กองทัพสหรัฐจะต้องไม่มอง "แบกแดด" เป็นเป้าหมายทางทหารขึ้นเดียว แต่ต้องแยกมันออกเป็นส่วนๆ รุกเข้าไปควบคุมทีละส่วนแบบเบ็ดเสร็จเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับอาวุธลาดเลาในส่วนที่เหลือต่อไป ในขณะที่เดียวกันก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งยุคที่จะต้อง "สร้างมิตรภาพ" กับผู้คนในท้องถิ่นของส่วนที่ควบคุมได้แล้ว

แต่ละส่วนที่ว่านี้อาจหมายถึงตัวอาคารเพียงตึกเดียว หรือชั้วตึกหนึ่งๆ หรือย่านใดย่านหนึ่ง ขึ้นอยู่กับอำนาจในการควบคุม แต่จะรีบร้อนและ "ลวกๆ" ไม่ได้เด็ดขาด

สหรัฐอเมริกาอาจจำเป็นต้องยกเลิกการจำกัดเป้าหมาย-นั่นหมายถึงโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียของพลเรือนอิรักมีสูงอย่างยิ่ง-เพราะนี่คือความเสียเปรียบที่จะยอมให้เกิดขึ้น ไม่ได้เป็นอันตรายในสงครามซึ่งเป็นชีวิตตาย

การบังคับบัญชาจากส่วนกลางต้องลดลงให้เหลือน้อยที่สุด หน่วยทหารทุกหน่วยควรเป็นอิสระและตัดสินใจต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าให้ได้มากที่สุด เพื่อให้สามารถปฏิบัติการต่อไปได้แม้จะขาดการติดต่อกับศูนย์บัญชาการชั่วคราว

สงครามในรูปแบบดังกล่าวนี้ ใช้กำลังทหารราบเป็นหลัก พึ่งพามันสมอง ไหวพริบ ปฏิภาณมากกว่าอย่างอื่น

สงครามในตัวเมืองในทศวรรษของนายทหารอาวุโสชาวอังกฤษผู้หนึ่งนั้น ไม่เพียงทำให้คุณหลังเหนือ รีดพลังของร่างกายออกมาจนหมดเกลี้ยงเท่านั้น ยังบีบเค้นจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของคุณจนเขม็งเกลียวถึงขีดสุดอีกด้วย

นักวิเคราะห์ทางทหารบางคนเชื่อว่า นอกจากแบกแดดจะเป็นยุทธภูมิต่อสู้ในสงครามหนนี้แล้วยังเป็นฝันร้ายที่เลวร้ายที่สุดที่ทหารอเมริกันจะฝันถึงได้อีกต่างหาก

เขาบอกว่า ไมกาติชู-โซมาเลีย เมื่อปี 1993 นั้น ถ้าหากมาเปรียบเทียบกับแบกแดดในปี 2003 นี้ กระจ้อร่อยกว่านับร้อยเท่า

เพราะแบกแดดในวันนี้คือ "เมกกะ-ไมกาติชู" ของทหารอเมริกันครับ!!

สลักในวิทยุอเมริกา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บางส่วนของประวัติศาสตร์ สงครามในใจกลางเมือง

สงครามใจกลางกรุงแบกแดด ไม่ใช่สงครามใหญ่ครั้งแรกที่เกิดขึ้นกลางเมืองหลวง ก่อนหน้านั้นมีหลายต่อหลายครั้งในประวัติศาสตร์ที่เมืองใหญ่กลายเป็นสมรภูมิมองเลือดที่กลายเป็นการซัดสาดสงคราม ต่อไปนี้คือบางส่วนของประวัติศาสตร์ดังกล่าว

●บาบิโลน-500ปีก่อนคริสตกาล

เฮโรโดตัส นักประวัติศาสตร์ชาวกรีก เคยเล่าเรื่องสงครามในกรุงบาบิโลนไว้ว่า เกิดขึ้นเมื่อกองทัพเปอร์เซียภายใต้การนำของ **กษัตริย์ไซรัส** บุกยึดบาบิโลนเมื่อปีที่ 539 ก่อนคริสต์ศักราช ด้วยการเปลี่ยนเส้นทางลำน้ำยูเฟรติส อาศัยห้องน้ำrukข้ามกำแพงสูง 350 ฟุตของตัวเมืองเข้าไปได้ในขณะที่ชาวเมืองกำลังเฉลิมฉลองเทศกาลของตนอยู่

อีก 17 ปีต่อมา **กษัตริย์ดาโรตุส** แห่งเปอร์เซีย ต้องอาศัยแผนลับซุ่มในการยึดครองบาบิโลน ด้วยการส่ง **ไซฟิรุส** ไปเป็นไส้ศึก ดัดหูตักมุกเลียนดีตัวเองเพื่อนำตัวเข้าไปในตัวเมือง สร้าง

ความไว้วางใจด้วยการทำที่เป็นลับโลกกองทัพดาโรตุสถึง 2 ครั้ง 2 ครา ก่อนที่จะเปิดประตูเมืองให้ทัพหลวงดาโรตุสบุกเข้ายึดบาบิโลนอย่างง่ายดาย

●สตาลินกราด-1942

สงครามที่เป็นตำนานส่วนหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อเดือนกันยายนปี 1942 กองทัพที่ 6 และกองทัพแพนเซอร์ที่ 4 ของเยอรมนีสามารถยึดและควบคุมพื้นที่ของสตาลินกราด เมืองหน้าด่านสำคัญของสหภาพโซเวียตไว้ได้ถึง 90 เปอร์เซนต์แล้ว แต่แนวรับของโซเวียตบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโวลก้ายังคงต่อต้านอย่างหนัก กองทัพและประชาชนสตาลินกราดอาศัยตัวอาคารในเมืองเป็นบ่อน้ำตายด้านทานเยอรมนีอย่างทรหด

เมื่อเยอรมนีเริ่มรุมล้อม กองทัพแดงของโซเวียตเริ่มพ่นหมอกอย่างลับๆ บริเวณปีกสองข้างของแนวรบ ในเดือนพฤศจิกายน การรุกตอบโต้เกิดขึ้นเพียง 5 วัน ก็สามารถปิดล้อมเยอรมนีทั้ง 2 กองทัพไว้ภายในเมือง กองทัพที่ 6 ประกาศยอมแพ้เมื่อวันที่ 31 มกราคม 1943 หลังจากสูญเสียกำลังพล

ไปไม่ต่ำกว่า 200,000 นาย

●เบอร์ลิน-1945

ยุทธภูมิลูกสุดท้ายที่เบอร์ลินนั้น ทหารกองทัพแดงของโซเวียตเสียชีวิตไปมากกว่า 70,000 นาย แต่นั่นแลกมาด้วยชีวิตของทหารและพลเรือนเยอรมันมากกว่า 90,000 ชีวิต

หลังจาก แวร์มัคซ์ กองทัพที่ 9 ของเยอรมนี

สงครามสมรภูมิตาลินกราดเคยถูกสร้างเป็นภาพยนตร์หลายครั้ง

ถูกล้อมกรอบสังหารหมู่เกือบทั้งหมดในป่าทางตอนใต้ของกรุงเบอร์ลิน หน่วยที่หลงเหลือล่าถอยกลับเข้าสู่เมืองหลวงเพื่อเป็นที่มั่นสุดท้าย ทหารกองทัพแดงมากกว่า 1 ล้านนาย พร้อมรถถัง 6,000 คัน และปืนใหญ่อีก 40,000 กระบอกทะลุเข้าสู่ใจกลางเมือง ชาวเยอรมันต่อสู้อย่างทรหดด้วยबाขูก้าว และอาวุธนานาชนิดเท่าที่ยังหลงเหลือ

30 เมษายน ฮิตเลอร์ฆ่าตัวตายในบังเกอร์ 2 พฤษภาคม เบอร์ลินก็ยอมจำนน

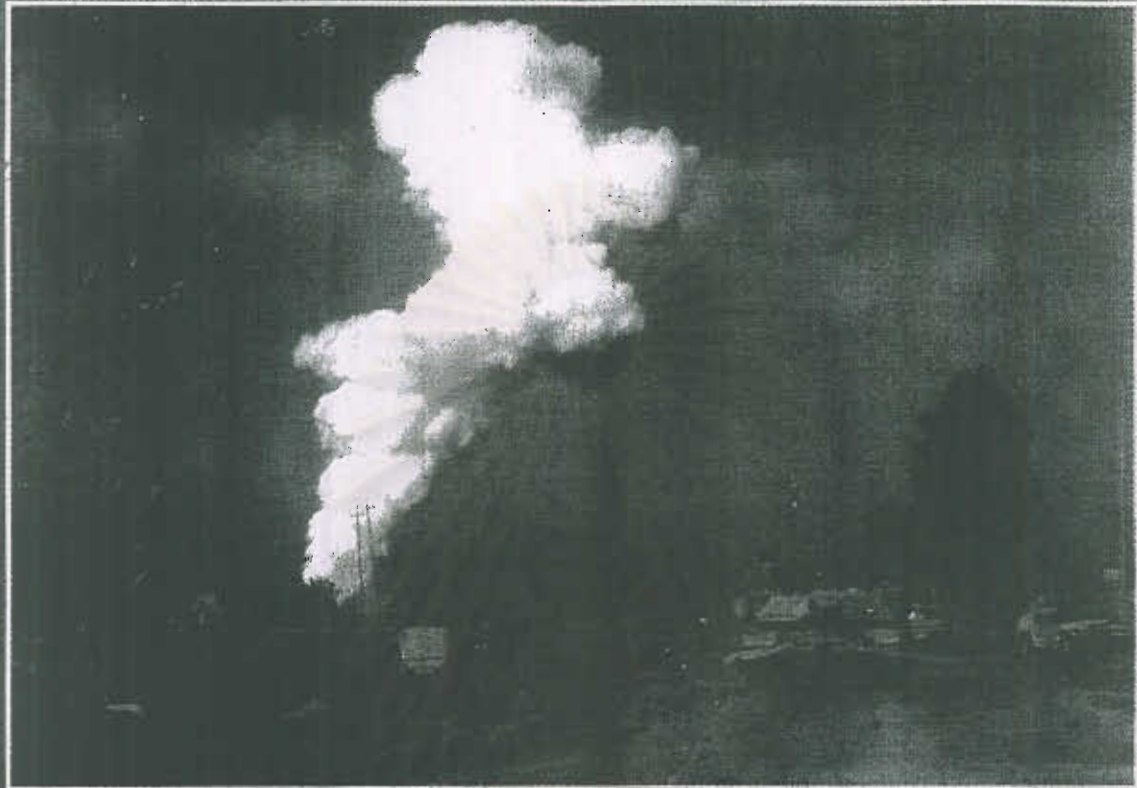
●หู, เวียดนาม-1968

ตำนานมองเลือดอีกส่วนหนึ่งของสงครามเวียดนาม เมืองหุบอยู่ในเขตเวียดนามใต้ห่างจากเขตปลอดที่แบ่งแยกเวียดนามเป็นเหนือ-ใต้ราว 29 กิโลเมตรในเดือนมกราคมปี 1968 ในขณะที่ชาวเวียดนามใต้กำลังฉลองเทศกาลวันตรุษ กองกำลังเวียดนามเหนือบุกข้ามแดนเข้ามายึดเมืองสำคัญทางด้านวัฒนธรรมและการค้าแห่งนี้ไว้ในครอบครอง

กองทัพอเมริกันถึงเลที่จะถล่มระเบิดเข้าใส่ตัวเมืองเพื่อขับไล่ทหารเวียดนามเหนือในเมืองดังกล่าว เพราะถือว่าชาวเมืองส่วนใหญ่เป็นเวียดนามใต้ ผลก็คือต้องอาศัยกำลังทหารบุกเข้าไปเพื่อยึดเมืองคืน 3 สัปดาห์ผ่าน ไบโผล่เมื่อต้องเผชิญกับการต่อสู้ในใจกลางเมืองที่ดุเดือดมากที่สุดในสงครามเวียดนาม ที่สุดสหรัฐต้องหันมาใช้ปืนใหญ่และเครื่องบินทิ้งระเบิดถล่ม ชาวเมืองไม่น้อยกว่า 10,000 คนเสียชีวิต ส่วนทหารอเมริกันไม่น้อยกว่า 4,000 นาย ทั้งชีวิตไว้ที่เมืองนี้

หลายคนเชื่อว่า ตำนานแห่งเมืองหุบจากกลับมาเป็นจริงอีกครั้งที่แบกแดดในปี 2003 นี้

ปฏิวัติการยึด 'แบบกดดัน'

อิรักได้ - ภาพการระเบิดของรถถังอเมริกันที่ถูกเผาไหม้ของทหารอิรัก ที่ถนนเมืองคาร์บาล ทิวทัศน์ของอิรัก

ประจัญบาน - รถประจัญบานของกองทัพผสมสหรัฐ ที่สามารถทหารของอิรัก จากกรุงแบกแดด ขณะสู้รบที่เว้าที่เมืองแบกแดด

ภูริเขต - ทหารช่างของสหรัฐกำลังตัดสะพานบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำฟูร์ตีส ซึ่งอิรักวางเอาไว้

ภูริเขต - ทหารสหรัฐกำลังให้การดูแลอิรักที่ระบุไว้ด้วยเป็นทหารของอิรักที่ลักลอบอาวุธ ทหารตั้งแถวดูสหรัฐควบคุมตัวบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำฟูร์ตีส ระหว่างหยุดยิงเมื่อ วันที่ 4 เมษายน

ไซปรัส - ทหารอังกฤษและสหรัฐเข้าไปตรวจวัดร่องรอยการเคลื่อนไหวของรถถังเปิดออร์บนสะพานและบนถนน บริเวณใกล้กับหน่วยทหารไซปรัสอิรัก

MATICHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	129
Source :	มติชน		
Date :	- 6 เม.ย. 2546	Page :	1,10
		No :	46170793

วิเคราะห์ 4 แนวทาง 'บุกแบกแตก' -
 110
 ยึดเยื่อ-ยาวนานแน่นอน

Macchi's Today

กองทัพเรือฯ จะอยู่โดยสมบูรณ์จนบุกแบกแตก... (The text is partially obscured and difficult to read due to low contrast and blurring.)

ฉบับที่ 10

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Source :

มติชน

Date :

- 7 เม.ย. 2546

Page :

1, 12

No :

46172100

เพียงชั่วข้ามคืนแบกแดดแปลงโฉม
จากเมืองสู้

กองกำลังสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดในบริเวณชานกรุงแบกแดด
ด้านตะวันตก เปิดยุทธการที่ยังเข็งแรงดอกแรกต่อกองกำลัง
ซัดดัม ฮุสเซน ในกรุงแบกแดด ส่งผลให้เมืองหลวงของอิ
รักเปลี่ยนโฉมหน้าไปในชั่วข้ามคืน จากเมืองที่สงบน่าอยู่
กลายเป็นบอมปราคารล่าหันทิ้งระเบิดไปแล้ว (อ่านหน้า 12)

สำนักพิมพ์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MATCHON INFORMATION CENTER		Subject Heading :	131
Source :	มติชน		
Date :	- 8 เม.ย. 2546	Page :	1,2
		No :	• 46174306

วันประกาศชัย
'อเมริกัน' ยึดแบกแดด
ล้มบัลลังก์ 'ซัดดัม'

สหรัฐประกาศชัยชนะ ในการบุกยึดพื้นที่เมืองสำคัญในอิรัก ด้วยความตั้งใจใดก็ตาม แต่ที่ถ้ำในแบกแดด พลเรือนล้มบัลลังก์ ซัดดัม 'ซัดดัม' ไม่สิ้นสติ เพราะตั้งตัวสู้รบต่อกำลังของกองทัพสหรัฐที่บุกเข้ามายึดพื้นที่สำคัญในแบกแดด ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสหรัฐระบุว่า ซัดดัมถูกจับแล้ว (ส่วนหน้า 2)

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันประกาศชัย 'อเมริกัน' ยึดแบกแดด! ล้มบัลลังก์ 'ซัดดัม'

ปฏิบัติการยึดกรุงแบกแดดเพื่อล้มล้างอำนาจ "ซัดดัม ฮุสเซน" ผู้นำอิรัก กำหนดขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 เมษายน หลังจากกองทัพสหรัฐและฝ่ายพันธมิตร กางแผนที่ดูแล้วมั่นใจว่า จุดยุทธศาสตร์สำคัญนอกกรุงแบกแดด ได้แก่ สนามบินนานาชาติซัดดัม เป็นจุดระดมกำลังของกองพลทหารราบที่ 3 แห่งสหรัฐ ได้รับการเคลียร์จนหมดสิ้นไม่มีทหารที่พบบลิ๊กกา์วของอิรักเหลืออยู่แล้ว

บริเวณรอบๆ กรุงแบกแดด พื้นที่เกือบ 3 ใน 4 ถูกกองทัพสหรัฐเข้าตรึงกำลังได้เบ็ดเสร็จ พื้นที่สนามบินและบริเวณฝั่งตะวันตกของพลน้อยที่ 1 เข้าคุม

กองพลน้อยที่ 2 เข้าควบคุมความปลอดภัยด้านใต้ กองพลน้อยที่ 3 ยึดพื้นที่ทางตอนเหนือและตะวันตกของกรุงแบกแดด

ส่วนหน่วยนาวิกโยธิน สามารถยึดพื้นที่ทางเหนือและตะวันออกได้แล้ว

คืนกลางคืนวันเดียวกันนั้น เครื่องบินซี-130 กองทัพอากาศสหรัฐทิ้งชนก้างพลและยุทธโปกรณ์เต็มพิกัด ร่อนลงสู่สนามบินนานาชาติซัดดัมหรือชื่อใหม่ "สนามบินนานาชาติแบกแดด"

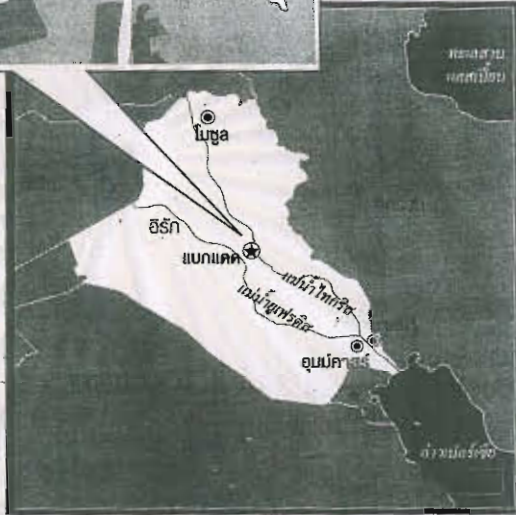
เจ้ามีดของวันที่ 7 เมษายน ทหารถึงมากกว่า 70 คัน รถหุ้มเกราะ "มบรคัลลีย์" อีก 60 คัน พร้อมหน่วยทหารจากกองพลน้อยที่ 2 กองพลทหารราบที่ 3 แห่งกองทัพสหรัฐ เคลื่อนกำลังออกจากฐานที่มั่น มุ่งหน้าตรงไปยังทำเนียบประธานาธิบดีอิรัก

หรือวังจัดตั้งใหม่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำไทยริส ฝั่งตะวันตก

เป้าหมายการยึดทำเนียบประธานาธิบดีแห่งอิรักครั้งนี้ กองทัพสหรัฐกำหนดเป็นแผนทางทหารที่ดำเนินไปพร้อมๆ กับปฏิบัติการทางจิตวิทยา หวังต้องการทำลายสัญลักษณ์ของอำนาจ "ซัดดัม ฮุสเซน" ให้ชาวอิรักได้รู้ว่าประเทศอิรักนับจากนี้จะเดินไปสู่ความเป็นเสรีภาพ

หมายเหตุ : แผนที่แสดงกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และสถานที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ที่กองทัพสหรัฐและฝ่ายพันธมิตรบุกเข้ายึดเมื่อเช้าวันที่ 7 เมษายน

สถานการณ์ในวังมืองอกที่สหรัฐบุกทำลาย

วังของ 'ซัดดัม ฮุสเซน'

บนถนนฟ้ากรุงแบกแคต เครื่องบินลำรถถึง "เอ-10 เวอร์ธอก" เครื่องบินตรวจการณ์ไร้พลขับ บินวนอยู่ตลอดเวลาในระยะที่กล้องของช่างภาพ โทรทัศน์ของภาคาร์ที่อยู่โรงแรมกลางกรุงแบก แคตสามารถจับภาพไว้ได้

ราวตี 5 เศษๆ ทหารดั่งเข้าประชิดและหน่วย ทหารราบ หน่วยนาวิกโยธิน ระดมพลเข้าตีฐานที่ มั่นของกองพลรีพับลิกันการ์ด ชาวแบกแคตได้ยิน เสียงปืนของฝ่ายกองกำลังรีพับลิกันการ์ดเปิดฉาก อิงต่อด้าน

แต่เสียงปืนก็เริ่มสงบลง เมื่อกองพันรถถึงที่ 3 และกองพันทหารราบที่ 7 บุกเข้าถึงทำเนียบประธา นาธิปไตย และปฏิบัติการค้นหา ตรวจสอบ

นักข่าวซีบีเอสรายงาน ว่า ทหารอเมริกันได้เห็น ทำเนียบผู้นำอิรัก สร้างเป็นโดมใหญ่เคลือบสีทอง และน้ำเงิน ยังดูเด่นเป็นสง่าเหนือหมู่อาคารราย ล้อมรอบแม้ว่าบางส่วนของหมู่อาคารเหล่านี้จะถูก ระเบิดทำลายไปแล้วก็ตาม เมื่อเข้าไปข้างในอาคาร พบห้องนั่งอ่านนุรหฺร่า มีชุดเครื่องแก้วเคลือบทอง สไลด์อาหรับ ของใช้อื่นๆ ที่มีราคาแพงอีกมากมาย

กองพลน้อยที่ 2 อีกส่วนหนึ่งพร้อมหน่วยรถถึง แยกกำลังมุ่งหน้าไปยังทำเนียบประธา นาธิปไตยอีก 2 หลัง อยู่ในใจกลางกรุงแบกแคต ส่วนหน่วยรถหุ้ม เกราะ ลาดตระเวนบนถนนไฮเวย์สาย 8 เป็นสาย หลักที่ผ่านทำเนียบประธา นาธิปไตยซัดดม หน่วย ทหารราบพบกับระเบิดเป็นแนวยาวถึง 400 หลา และยังมีกับระเบิดทำลายรถถึงฝังซ่อนอยู่ตามแนว ถนนสายนี้ด้วย

เนด พาร์กเกอร์ แห่งสำนักข่าวเอพีรายงานว่า ระหว่างรถถึงและหน่วยทหารสหรัฐ กริธาทัพเข้าสู่ ใจกลางกรุงแบกแคตนั้น ชาวอิรักจำนวนหลายร้อย คนพากันโบกมือแสดงความดีใจ บางคนก็ร้องว่า "เรารักคุณ"

แต่บางคนตะโกนว่า "ฆ่าซัดดม" พร้อมกับใช้ มือตะกุกกลางลำคอ เหมือนเป็นสัญลักษณ์ "การ ฆ่า" มีชาวอิรักหลายคนยื่นบุรี่อิรักยี่ห้อ "ซูเมอร์" กลองสีฟ้าให้นาวิกโยธินสหรัฐ แต่มีไม่น้อยที่แบมือ ซอดอลลาร์

ตลอดเส้นทางเข้าสู่ใจกลางกรุงแบกแคต นัก ชาวเอพีเห็นซากศพทหารอิรักอยู่ข้างถนน เห็น ฐานยิงปืนต่อสู้อากาศยานที่ถูกระเบิดของเครื่องบิน สหรัฐถล่มเหลือเพียงซากชิ้นเหล็ก และรูปปั้นขนาด ใหญ่ของซัดดมเหลือแค่ท่อนคอลงมา ส่วนท่อนหัว อันตวธานไปแล้วเช่นเดียวกับรูปปั้นซัดดมนั่งอยู่บน หลังม้า ในใจกลางกรุงแบกแคตทหารอเมริกันระ เบิดจนพังยับเยิน

"ลารา โลมกัน" แห่งสถานีโทรทัศน์ซีบีเอส รายงานว่า สภาพของกรุงแบกแคต ขณะที่ทหาร อเมริกันเข้ายึดครองได้บางส่วนนั้น ยังมีเสียงปืนดัง ขึ้นเป็นระยะๆ ชาวอิรักที่อยู่ตามชุมชนใหญ่ๆ ของ เมืองหลวง พากันขนทรัพย์สินอพยพออกนอกเมือง

ส่วนเครื่องบินของฝ่ายพันธมิตรสหรัฐยังทิ้งระเบิด ทำลายฐานที่มั่นของกองกำลังรีพับลิกันการ์ดอย่างต่อเนื่อง

ระเบิดบางลูกผิดเป้าหมายทำลายบ้านเรือน ประชาชน มีชาวอิรัก ได้รับบาดเจ็บจากแรงระเบิด ไฟที่ลุกไหม้และเศษซากอาคารที่ล้มทับใส่

กองทัพสหรัฐระบุว่า ปฏิบัติการยึดทำเนียบประธา นาธิปไตยอิรักครั้งนี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการ บุกแบกแคตเท่านั้น

สหรัฐยังต้องกวาดล้างกองกำลังรีพับลิกัน การ์ด และกองกำลังติดอาวุธฟีดาเยิน ที่จงรัก ภักดี "ซัดดม" ที่ยังหลงเหลืออยู่ในกรุงแบก แคต อีกทั้งวางแผนป้องกันหน่วยทหารฝ่าย พันธมิตร ไม่ให้เข้าไปติดกับสังครามกลางเมือง และการโจมตีโดยอาวุธเคมีหรือชีวภาพ

นอกจากนี้แล้วยังต้องเข้าไปตรวจสอบทำเนียบ ประธา นาธิปไตยซัดดมที่ยึดได้แล้วอย่างละเอียด เพราะสหรัฐเชื่อว่าจะเป็นที่ซุกซ่อนอาวุธร้ายแรง

เป็นที่ทราบดีว่าทำเนียบประธา นาธิปไตยแต่ละ แห่งนั้นยากต่อการเข้าถึง อาคารแต่ละหลังสร้าง อย่างซับซ้อนแน่นหนามาก เฉพาะทำเนียบหลัง ใหม่ที่ทหารสหรัฐเพิ่งยึดได้ล่าสุด มีเนื้อที่ครอบคลุม ถึง 31.5 ตารางกิโลเมตร หนึ่งในสี่มุมของพื้นที่แห่ง นี้คลุมด้วยทะเลสาบจำลอง

ภายในบริเวณทำเนียบมีอาคารต่างๆ นับรวม ได้ 1,000 หลัง ประกอบด้วยอาคารที่พักนุรหฺร่า ทั้งเป็นแมนชั่น วิลล่าและยังมีคลังสินค้า สำนักงาน ส่วนทำเนียบหลังอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นรีพับลิกัน พาเลซ ซึ่งเป็นสำนักงานของซัดดม และที่ตั้งของสำ นักรงานใหญ่ของกองกำลังรีพับลิกันการ์ด กองกำลัง รักษาความมั่นคงนั้น ว่ากันว่าซัดดมออกแบบอาคาร เพื่อป้องกันการโจมตีทางอากาศ แม้แต่ระเบิด ปริมาณ ยังไม่สามารถทำลายได้

ขณะนี้ยังไม่มีความรู้ภายในตึกเหล่านั้นและตึก อื่นๆ ที่กรุงแบกแคตจะมีกองกำลังซัดดมซุ่มซ่อน เพื่อโจมตีกองกำลังสหรัฐหรือไม่

เพราะฉะนั้นภารกิจยึดเมืองหลวงอิรัก ใน ครั้งนี้เป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นของสงครามกลาง เมือง "แบกแคต" แม้ว่าทำเนียบชาวจะประกาศ ชัยชนะอย่างลิโลดไปแล้วก็ตาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิยดา อินทรวรพัฒน์ เกิดวันที่ 8 มีนาคม 2523 สำเร็จปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวารสารศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีพ.ศ. 2546 ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบุคคลบริษัทเอกชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย